

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO KOPER
ISTITUTO PER LA TUTELA SANITARIA DI CAPODISTRIA

ESPAD

Evropska raziskava o alkoholu in preostalih drogah med
šolsko mladino, zdravstvena regija Koper 2007

Vsak je svojega zdravja kovač

Zavod za zdravstveno varstvo Koper
Istituto per la tutela sanitaria di Capodistria

Vsak je svojega zdravja kovač

Vojkovo nabrežje 4/a
6000 Koper / Capodistria

tel. +386 5 66 30 800, fax +386 5 66 30 808
e-mail info.zzvkp@zzv-kp.si, www.zzv-kp.si

Oddelek za socialno medicino

ESPAD

Evropska raziskava o alkoholu in preostalih drogah med šolsko mladino, zdravstvena regija Koper 2007

Marina SUČIĆ VUKOVIĆ, dr. med., spec. soc. med.*

Irena MAJCAN KOPILOVIĆ, dipl. san. inž.*

mag. Eva STERGAR, univ. dipl. psih.**

* **Zavod za zdravstveno varstvo Koper**

** **Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, KC Ljubljana**

Koper, december 2008

ESPAD 2007 - Zdravstvena regija Koper

Avtorice

Marina Sučić Vuković, Irena Majcan Kopilović, Eva Stergar

Izdal in založil

Zavod za zdravstveno varstvo Koper

Za izdajatelja

Milan Krek

Jezikovni pregled

ŽAN - Storitve, Anton Stare, s. p., Črmošnjice 25, 8333 Semič

Oblikovanje, prelom in priprava za tisk

Irena Majcan Kopilović

Tisk

Skupina *OpusDesign*[®] Pales, d. o. o., Kongresni trg 5, 1000 Ljubljana

Izdano

Koper, december 2008

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

613.81/.84-053.6(497.472)
311:613.81/.84-053.6(497.472)

SUČIĆ Vuković, Marina

ESPAD : Evropska raziskava o alkoholu in preostalih drogah med
šolsko mladino, zdravstvena regija Koper 2007 / Marina Sučić
Vuković, Irena Majcan Kopilović, Eva Stergar. - Koper : Zavod za
zdravstveno varstvo, 2008

ISBN 978-961-92455-1-4
1. Majcan Kopilović, Irena 2. Stergar, Eva
244986880

VSEBINA

	Stran
1 UVOD	4
2 CILJI RAZISKAVE	5
3 METODE DELA	5
3.1 OPAZOVANA POPULACIJA	5
3.2 IZVEDBA RAZISKAVE	7
3.3 ANKETNI VPRAŠALNIK	7
3.4 OBDELAVA PODATKOV	7
4 REZULTATI	9
4.1 OCENA ISKRENOSTI OZIROMA ZANESLJIVOSTI ODGOVOROV O UPORABI DROG.....	9
4.2 KAJENJE CIGARET	10
4.2.1 Dostopnost do cigaret	10
4.2.2 Razširjenost uživanja cigaret	12
4.2.3 Starost ob prvem uživanju cigaret.....	16
4.2.4 Mnenje o kajenju med prijatelji in sorojenci.....	18
4.2.5 Stališča do uživanja tobaka (cigaret).....	20
4.3 ALKOHOLNE PIJAČE	23
4.3.1 Dostopnost do alkoholnih pijač.....	23
4.3.2 Razširjenost uživanja alkohola	30
4.3.3 Starost ob prvem uživanju alkohola	47
4.3.4 Mnenje o uživanju alkohola med prijatelji in sorojenci	51
4.3.5 Stališča do uživanja alkohola	57
4.4 PREOSTALE DROGE	61
4.4.1 Dostopnost do drog.....	61
4.4.2 Razširjenost uporabe drog	65
4.4.3 Starost ob prvem uživanju drog.....	81
4.4.4 Mnenje o uporabi drog med prijatelji in sorojenci.....	86
4.4.5 Stališča do uživanja drog	90
4.5 OSNOVNE SPREMENLJIVKE	98
4.5.1 Odsotnost v šoli v zadnjih 30 dneh pred anketo	98
4.5.2 Povprečen šolski uspeh.....	101
4.5.3 Igranje na igralne avtomate	103
4.5.4 Izobrazba staršev.....	104
4.5.5 Sestava družine	107
4.5.6 Družinske razmere	108
4.5.7 Seznanjenost staršev, kje dijaki preživljajo sobotne večere	109
4.5.8 Toplina in skrb staršev.....	112
4.5.9 Čustvena opora staršev	113
4.5.10 Poskus samomora	114
4.6 OSNOVNE SPREMENLJIVKE IN UPORABA DROG.....	116
5 ZAKLJUČKI.....	119
6 LITERATURA in VIRI.....	121

1 UVOD

Raziskava ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) je pomemben vir informacij o uživanju drog in alkohola med evropskimi dijaki ter neprecenljiva za spremljanje trendov v časovnem obdobju. Raziskave v okviru mednarodnega projekta ESPAD so bile do sedaj izvedene leta 1995, 1999, 2003 in 2007. Raziskava se torej ponavlja vsaka štiri leta.

Leta 1995 je v raziskavi sodelovalo 26 evropskih držav, leta 1999 jih je bilo 30, leta 2003 že 35 in 2007 več kot 35 evropskih držav. Primerljivost nacionalnih raziskav ESPAD med šolsko mladino temelji na standardizaciji ciljne starostne skupine ter metodi in časovni uskladitvi zbiranja podatkov, uporabi naključnega vzorčenja, trdnosti oblike vprašalnika ter zagotavljanju anonimnosti.

Po metodoloških navodilih projekta ESPAD so ciljna populacija raziskave dijaki, ki v koledarskem letu zbiranja podatkov dopolnijo starost 16 let. V raziskavi ESPAD 2007 so bili tako (primarna) ciljna populacija dijaki, rojeni leta 1991.

Republika Slovenija sodeluje v projektu ESPAD že od leta 1995, in sicer z nacionalnim (reprezentativnim) vzorcem dijakov 1. letnikov srednjih šol v državi (vse vrste srednješolskih programov za oba spola). Odgovorna institucija za raziskavo je v Sloveniji Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa v okviru Kliničnega centra Ljubljana, kjer je zaposlena nosilka raziskave mag. Eva Strgar, psihologinja (pred tem je bila zaposlena na Inštitutu za varovanje zdravja RS).

Leta 1999 so bili nacionalnemu vzorcu prvič priključeni še regionalni vzorci ali celotne populacije dijakov zdravstvenih regij ali območij. Regijske raziskave izvajajo območni zavodi za zdravstveno varstvo v sodelovanju z nacionalno odgovorno institucijo. Leta 1999 so se v raziskavo vključile goriška, gorenjska in mariborska zdravstvena regija, leta 2003 so se jim pridružile še regije Celje, Koper, Novo mesto, Ljubljana in Ravne na Koroškem (skupno osem območnih zavodov za zdravstveno varstvo). V četrti raziskavi ESPAD 2007 se je regijskim raziskavam priključila še regija Murska Sobota

(skupno torej devet ali vsi območni zavodi za zdravstveno varstvo v Sloveniji). V raziskavo je bilo skupno vključenih približno 16.000 slovenskih srednješolcev in srednješolk (od tega 1.355 dijakov/dijakinj v regiji Koper).

V zdravstveni regiji Koper je bila raziskava ESPAD 2007 druga tovrstna raziskava doslej.

2 CILJI RAZISKAVE

Glavni cilji raziskave so bili:

- pridobiti podatke o uporabi alkoholnih pijač, tobaka in ostalih drog med srednješolci v zdravstveni regiji Koper, rojenimi leta 1991,
- primerjati podatke o uporabi drog srednješolcev v zdravstveni regiji Koper, rojenih leta 1991, po spolu (fantje in dekleta) ter
- ugotoviti trend uporabe drog med dijaki/dijakinjami v zdravstveni regiji Koper, rojenimi v letih 1987 in 1991 (ESPAD 2003 in ESPAD 2007).

3 METODE DELA

3.1 OPAZOVANA POPULACIJA

V raziskavo smo vključili vse dijake, ki so bili v šolskem letu 2006/07 vpisani v 1. letnik srednjih šol v zdravstveni regiji Koper (regija Koper).

Vse srednje šole regije so sodelovale v raziskavi. Vprašalnik so izpolnjevali vsi dijaki razreda istočasno. Sodelovanje v anketi je bilo prostovoljno. Nihče od prisotnih dijakov ni odklonil sodelovanja v anketi. Odsotni dijaki niso naknadno izpolnjevali ankete in so sodili v osip iz raziskave.

V skladu z določili raziskave so rezultati prikazani za srednješolce, rojene leta 1991. V tem letu je bilo v regiji Koper 1.262 živorojenih otrok (642 dečkov in 620 deklic).

Tabela 1. Število dijakov 1. letnika po spolu in programu šolanja, srednje šole regije Koper, šolsko leto 2006/07

Srednja šola	Število 1. razredov	Program	Število dijakov	
			M	Ž
ŠOLSKI CENTER POSTOJNA - Srednja šola - enota ILIRSKA BISTRICA	2	1	20	36
SREDNJA GOSTINSKA IN TURISTIČNA ŠOLA IZOLA	3	2	35	27
	1	3	14	5
SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA IZOLA	3	2	27	59
SREDNJA ŠOLA PIETRO COPPO IZOLA	1	2	5	6
	1	3	2	3
GIMNAZIJA GIAN RINALDO CARLI KOPER	1	1	4	10
GIMNAZIJA KOPER	6	1	64	109
SREDNJA EKONOMSKO-POSLOVNA ŠOLA KOPER - Strokovna gimnazija	2	1	18	40
	3	2	38	39
	2	3	20	24
SREDNJA TEHNIŠKA ŠOLA KOPER	2	1	38	2
	1	2	24	0
	3	3	43	17
	1	4	11	0
GIMNAZIJA PIRAN	3	1	41	53
GIMNAZIJA ANTONIO SEMA PORTOROŽ	1	1	4	6
SREDNJA POMORSKA ŠOLA PORTOROŽ	3	2	56	2
ŠOLSKI CENTER POSTOJNA - Srednja šola	3	1	32	63
	4	2	74	37
	2	3	38	0
	1	4	7	0
SREDNJA GOZDARSKA LESARSKA ŠOLA POSTOJNA	2	2	41	22
	2	3	21	0
	1	4	5	3
SREDNJA ŠOLA SREČKA KOSOVELA SEŽANA - Gimnazija in Ekonomska šola	3	1	33	46
	1	2	11	20

Programi: 1 - gimnazija, 619 dijakov = 45,7 %,
 2 - strokovno tehniško izobraževanje, 523 dijakov = 38,6 %,
 3 - srednje poklicno (3-letno) izobraževanje, 187 dijakov = 13,8 %,
 4 - nižje poklicno izobraževanje (2,5-letni program), 26 dijakov = 1,9 %.

Skupaj je bilo torej vključenih v raziskavo 1.355 dijakov, od tega 726 fantov (M) in 629 deklet (Ž). V času anketiranja (od 2. do 6. aprila 2007) je bilo od skupno 1.355 vpisanih dijakov v 1. letnike srednjih šol regije Koper v šolskem letu 2006/07 odsotnih 214 dijakov (15,8 %).

3.2 IZVEDBA RAZISKAVE

Anketiranje je v vsej Sloveniji in sodelujočih evropskih državah potekalo v času od 2. do 6. aprila 2007.

Po predhodnem dogovoru s svetovalnimi službami srednjih šol smo anketiranje v regiji izvajale:

- strokovne sodelavke Oddelka za socialno medicino in
- referentke za zdravstveno vzgojo Zdravstvenega doma Koper.

Vsi dijaki so pred anketo dobili enake informacije in navodila za izpolnjevanje vprašalnika. Anketiranje je v vseh razredih potekalo na enoten način, in sicer na osnovi navodil mednarodnega projekta ESPAD, ki nam jih je posredoval Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, ki deluje v okviru Kliničnega centra Ljubljana. Predvideni čas anketiranja je bila ena šolska ura.

3.3 ANKETNI VPRAŠALNIK

Vprašalnik raziskave ESPAD 2007 skupno obsega 56 vprašanj na 18 straneh. Vprašanja so bila v slovenskem jeziku, razen za dijake srednjih šol z italijanskim učnim jezikom, ki so izpolnili vprašalnik v italijanščini. Postavljena vprašanja so bila zaprtega tipa, pri katerih so bile anketirancu ponujene možnosti, med katerimi je izbral ustrezen odgovor.

3.4 OBDELAVA PODATKOV

Kriterij za izločitev vprašalnikov:

- vprašalnik izločimo, če ni podatka o spolu (vprašanje št. 1),
- vprašalnik izločimo, če ni podatka o letu rojstva (vprašanje št. 2),
- nadalje izločimo vprašalnike, pri katerih je odgovarjanje sistematično (vedno se pojavlja prvi ali zadnji odgovor) oziroma je evidentna nekonsistentnost pri odgovorih; dokazi o neresnem odgovarjanju, preveč ekstremnih odgovorov (uporaba vseh snovi 40 in večkrat),

- izločimo vprašalnike, kjer ni rešenih vsaj 50 % vprašanj.

Od skupno 1.141 vprašalnikov smo jih 16 izločili. Tako smo v obdelavo podatkov vključili 1.125 anketirancev, od tega 599 dijakov in 526 dijakinj.

Tabela 2. Število sodelujočih dijakov 1. letnikov srednjih šol regije Koper po spolu in letnici rojstva, ESPAD 2007

	Moški	Ženske	Skupaj
1987	3	0	3
1988	5	1	6
1989	16	5	21
1990	69	50	119
1991	465	424	889
1992	40	46	86
1994	1	0	1
Skupaj	599	526	1.125

Za obdelavo podatkov smo uporabili razpoložljivo različico računalniškega statističnega programa SPSS (Statistical Package for Social Sciences) za okolje Windows, za vnos podatkov v zbirko podatkov pa program Microsoft Excel.

4 REZULTATI

4.1 OCENA ISKRENOSTI OZIROMA ZANESLJIVOSTI ODGOVOROV O UPORABI DROG

Iskrenost anketirancev (to je pripravljenost po resnici odgovoriti na vprašanja o uporabi drog) smo ugotavljali **neposredno** in **posredno**.

Na **neposredno** vprašanje, če bi kdaj poskusil-a marihuano ali hašiš (kanabis), ali bi to povedal-a v tej anketi, je odgovorilo 99,1 % anketiranih dijakov, rojenih leta 1991. Pri tem je 18,2 % dijakov odgovorilo, da so v anketi že priznali rabo marihuane ali hašiša. Slaba polovica anketiranih dijakov (48 %) meni, da bi to prav gotovo povedali, 24,1 % dijakov pa bi verjetno povedalo. Nadaljnjih 4,4 % dijakov tega verjetno ne bi priznalo, 5,3 % anketiranih pa prav gotovo ne bi priznalo poskusa marihuane ali hašiša. V svojih odgovorih so se fantje in dekleta statistično značilno razlikovali ($p < 0,0005$). Rezultati so pokazali večjo 'iskrenost' deklet.

Tabela 3. Pripravljenost dijakov priznati uporabo marihuane (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Če bi kdaj poskusil-a marihuano ali hašiš (kanabis), ali bi to povedal-a v tej anketi?	M	Ž	VSI
Sem že povedal-a, da sem jo že poskusil-a	21,3	14,7	18,2
Prav gotovo bi povedal-a	43,5	53,0	48,0
Verjetno bi povedal-a	21,7	26,6	24,1
Verjetno ne bi povedal-a	6,3	2,4	4,4
Prav gotovo ne bi povedal-a	7,2	3,3	5,3
Skupaj	100	100	100

Zanesljivost smo ocenili tudi **posredno**, in sicer na podlagi konsistentnosti odgovorov iste osebe na dve različni vprašanji na isto temo. Prvo vprašanje je bilo vprašanje o uporabi neke droge v vsem življenju, drugo vprašanje pa je bilo o starosti pri prvi uporabi te droge. Anketirancev, ki niso odgovorili na eno od obeh vprašanj, nismo upoštevali. Delež nedoslednih odgovorov je bil od 0,6 % za

pogostost uporabe ekstazija v vsem življenju do 7,8 % za pogostost opitosti v vsem življenju.

Tabela 4. Ocena zanesljivosti na podlagi konsistentnosti odgovorov na dve različni vprašanji na isto temo, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

	Fantje			Dekleta			Vsi		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c
Cigarete									
Kadarkoli kadil-a	42,1	53,8	4,1	42,0	57,3	0,7	42,0	55,5	2,5
Alkohol									
Bil-a opit-a	37,3	54,4	8,3	43,4	49,3	7,3	40,3	51,9	7,8
Druge droge									
Marihuana ali hašiš	75,9	22,8	1,3	81,5	17,3	1,2	78,6	20,2	1,2
Amfetamini	97,2	1,9	0,9	97,9	1,6	0,5	97,5	1,8	0,7
Ekstazi	96,9	2,4	0,7	96,2	3,3	0,5	96,6	2,8	0,6
Pomirjevala ali sedativi	96,1	1,5	2,4	93,4	5,0	1,6	94,8	3,2	2,0
Vdihavanje hlapov	83,1	9,1	7,8	85,0	10,0	5,0	84,0	9,5	6,5
Kombinacija alkohola in tablet	95,0	3,3	1,7	94,5	5,0	0,5	94,8	4,1	1,1

a - Delež (v %) dijakov, ki so na obe vprašanji odgovorili, da droge niso uživali.

b - Delež (v %) dijakov, ki so na obe vprašanji odgovorili, da so droge uživali.

c - Delež (v %) dijakov, ki so na eno vprašanje odgovorili pritrdilno, na drugo pa nikalno.

Vprašalnik je vseboval tudi vprašanje o jemanju neobstoječe droge. Šest fantov in dve dekleti (0,9 % anketirancev) so navedli uporabo izmišljene - neobstoječe droge.

4.2 KAJENJE CIGARET

4.2.1 Dostopnost do cigaret

Dostopnost do cigaret je dokaj velika. Dobre tri četrtine anketiranih dijakov je navedlo cigarete kot zelo ali precej lahko dostopne. Razlika med spoloma glede dostopnosti cigaret ni bila statistično značilna.

Tabela 5 a. *Dostopnost do cigaret, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

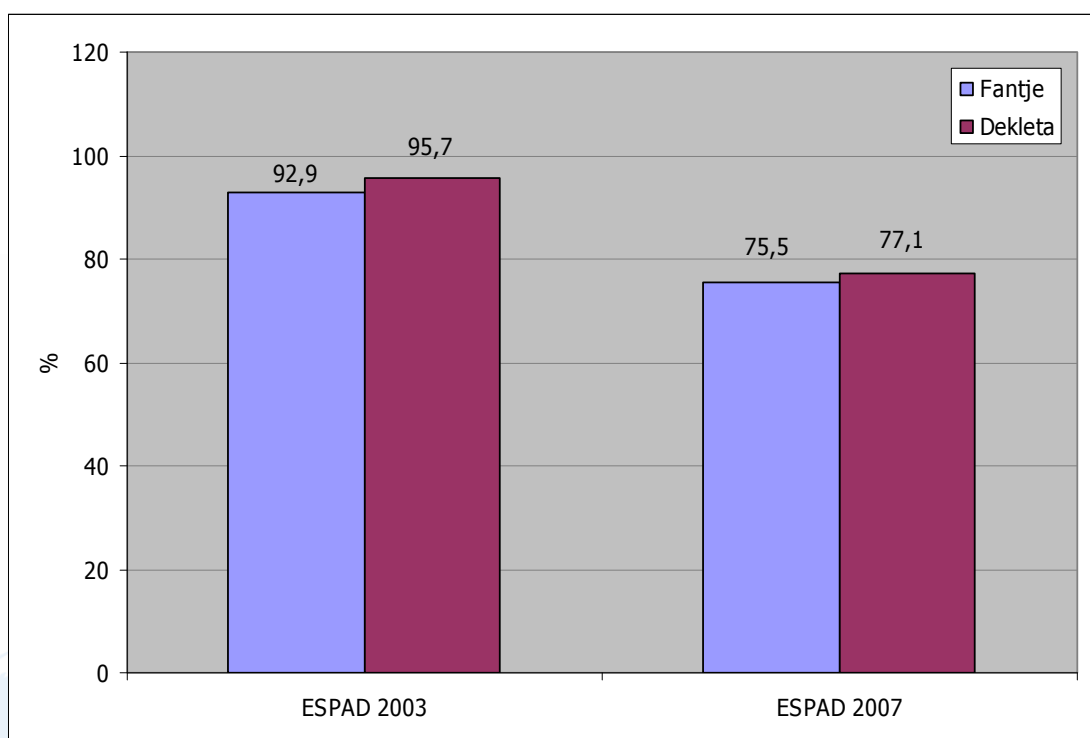
Kaj meniš, kako lahko bi si priskrbel-a cigarete, če bi si želel-a?			
	M	Ž	VSI
Nemogoče ali težko	7,53	6,15	6,87
Precej ali zelo lahko	75,48	77,07	76,24
Ne vem	16,99	16,78	16,89
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo statistično pomembne ugodne razlike v dostopnosti cigaret ($p < 0,0005$). V letu 2007 je pomembno nižji delež anketirancev, ki so odgovorili, da bi si precej ali zelo lahko priskrbeli cigarete.

Tabela 5 b. *Dostopnost do cigaret, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Kaj meniš, kako lahko bi si priskrbel-a cigarete, če bi si želel-a?		
	2003	2007
Nemogoče ali težko	2,76	6,87
Precej ali zelo lahko	94,29	76,24
Ne vem	2,95	16,89
Skupaj	100	100

Slika 1. Anketiranci, ki so odgovorili, da si cigarete priskrbijo precej lahko oziroma zelo lahko, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper (v odstotkih), ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.2.2 Razširjenost uživanja cigaret

4.2.2.1 V vsem življenju

Dobra polovica dijakov/dijakinj (56,4 %) je v svojem življenju že kadila cigarete. Med spoloma ni bilo statistično značilne razlike glede prevalence kajenja cigaret v vsem življenju ($p = 0,055$).

Tabela 6 a. Pogostnost kajenja cigaret v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat v vsem življenju (če kdaj) si kadil-a cigarete?	M	Ž	VSI
Nikoli	44,49	42,69	43,63
1- do 2-krat	18,57	15,09	16,91
3- do 5-krat	5,83	7,31	6,54
6- do 9-krat	2,81	5,66	4,17
10- do 19-krat	5,40	3,77	4,62
20- do 39-krat	2,16	4,72	3,38
40- ali večkrat	20,73	20,75	20,74
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo razlike v pogostnosti kajenja cigaret v vsem življenju. V letu 2007 je bil višji delež anketirancev, ki niso nikoli kadili.

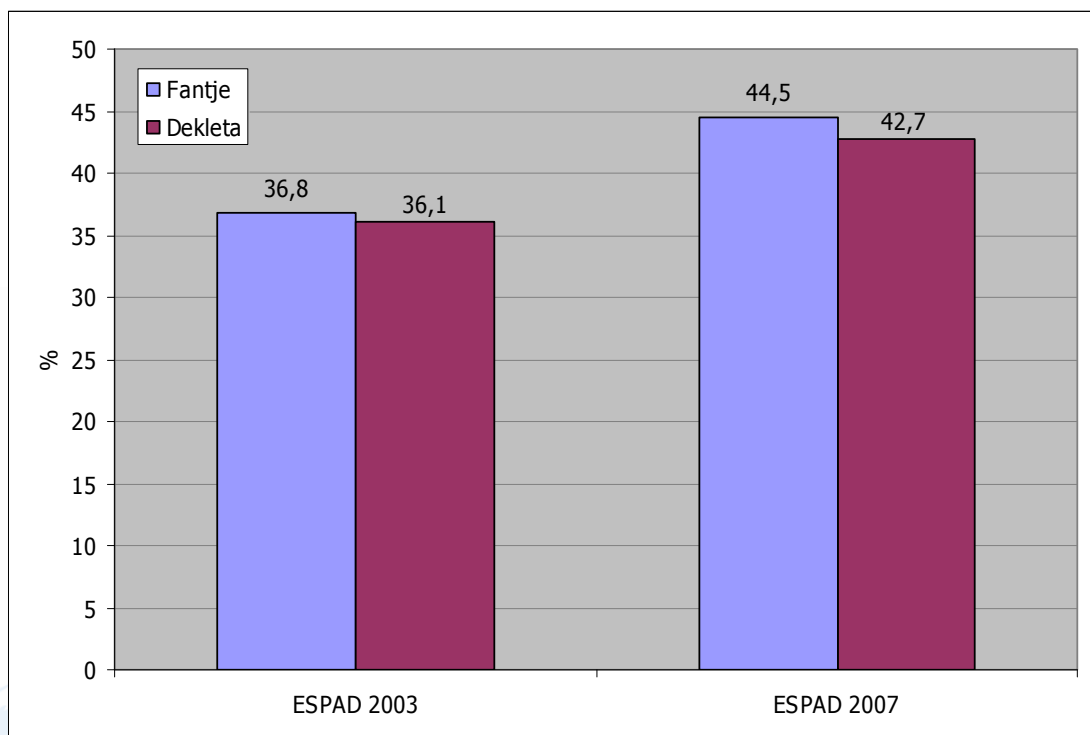
Tabela 6 b. Pogostnost kajenja cigaret v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat v vsem življenju (če kdaj) si kadil-a cigarete?	2003	2007
Nikoli	36,45	43,63
1- do 2-krat	17,03	16,91
3- do 5-krat	7,97	6,54
6- do 9-krat	4,58	4,17
10- do 19-krat	6,59	4,62
20- do 39-krat	4,67	3,38
40- ali večkrat	22,71	20,74
Skupaj	100	100

Tabela 6 c. Kajenje cigaret v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat v vsem življenju (če kdaj) si kadil-a cigarete?	2003	2007
Ne (nikoli)	36,45	43,63
Da (1- ali večkrat)	63,55	56,37
Skupaj	100	100

Slika 2. Anketiranci, ki nikoli niso kadili, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper (v odstotkih), ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.2.2.2 V zadnjih 30 dneh

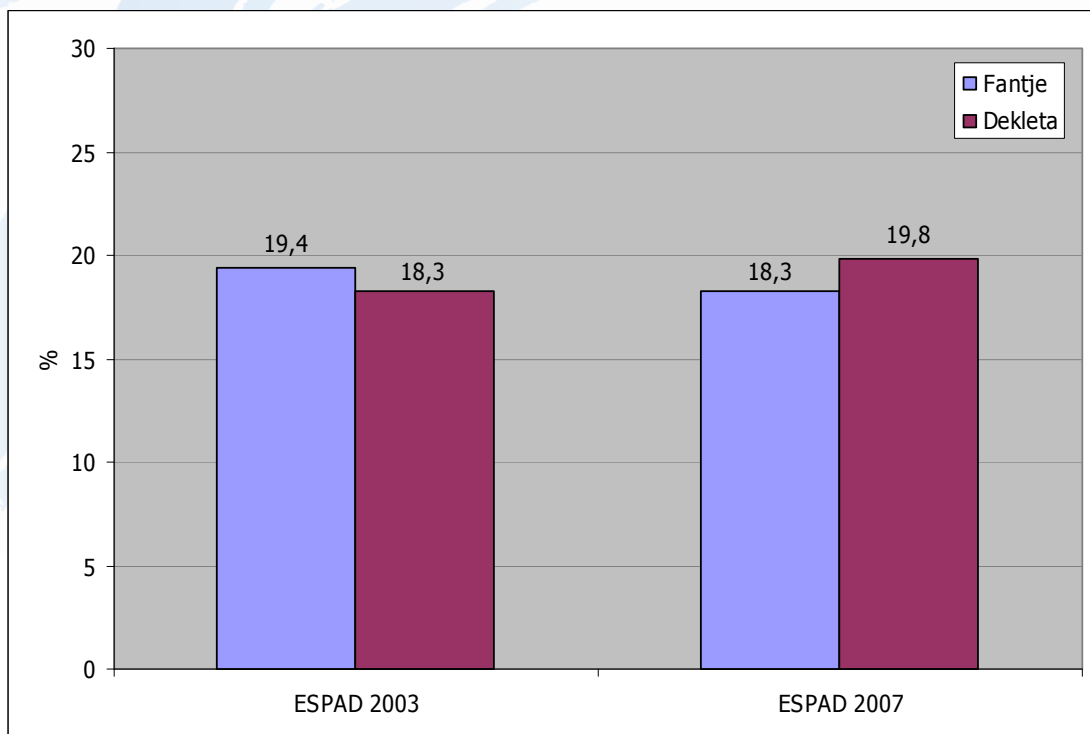
Med vprašanimi je 72,4 % anketiranih izjavilo, da v zadnjem mesecu pred anketiranjem niso kadili cigaret. Delež nekadilcev je bil enak pri obeh spolih. V skupini dijakov, ki so kadili dnevno, jih je 12,9 % odgovorilo, da so pokadili manj kot 1 cigareto na dan, 36,1 % 1 do 5 cigaret, 21,6 % 6 do 10 cigaret, 19,1 % 11 do 20 cigaret in 10,3 % več kot 20 cigaret dnevno. Razlika med spoloma glede dnevne porabe cigaret ni bila statistično značilna ($p = 0,148$).

Tabela 7. Pogostnost kajenja cigaret v zadnjih 30 dneh pred anketo, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kako pogosto si kadil-a cigarete V ZADNJIH 30 DNEH?			
	M	Ž	VSI
Sploh nisem kadil-a	72,41	72,41	72,41
Manj kot 1 cigareto / teden	6,47	4,95	5,74
Manj kot 1 cigareto / dan	2,80	2,83	2,82
1 - 5 cigaret / dan	6,25	9,67	7,88
6 - 10 cigaret / dan	6,03	3,30	4,73
11 - 20 cigaret / dan	3,88	4,48	4,17
Več kot 20 cigaret / dan	2,16	2,36	2,25
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo, da se ni bistveno spremenil delež anketirancev, ki so v mesecu pred raziskavo pokadili eno ali več cigaret dnevno.

Slika 3. Anketiranci, ki so v zadnjih 30 dneh pokadili eno ali več cigaret dnevno, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper (v odstotkih), ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.2.3 Starost ob prvem uživanju cigaret

Med tistimi, ki so odgovorili, da so kadili cigarete, je bilo 25,4 % dijakov/dijakinj, ki so prvo cigareto pokadili pri starosti 11 let ali prej, 11,8 % jih je navedlo starost 12 let, 20,7 % 13 let, 22,4 % 14 let, 18,3 % 15 let in 1,4 % 16 let. Razlike med spoloma v starosti ob prvi pokajeni cigareti so bile statistično značilne ($p = 0,035$). Fantje so v večjem deležu poskusili kajenje pri starosti 12 let ali manj, dekleta pa so pokadila prvo cigareto v večjem deležu med 13. in 16. letom starosti.

Tabela 8 a. *Starost ob prvi pokajeni cigareti, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

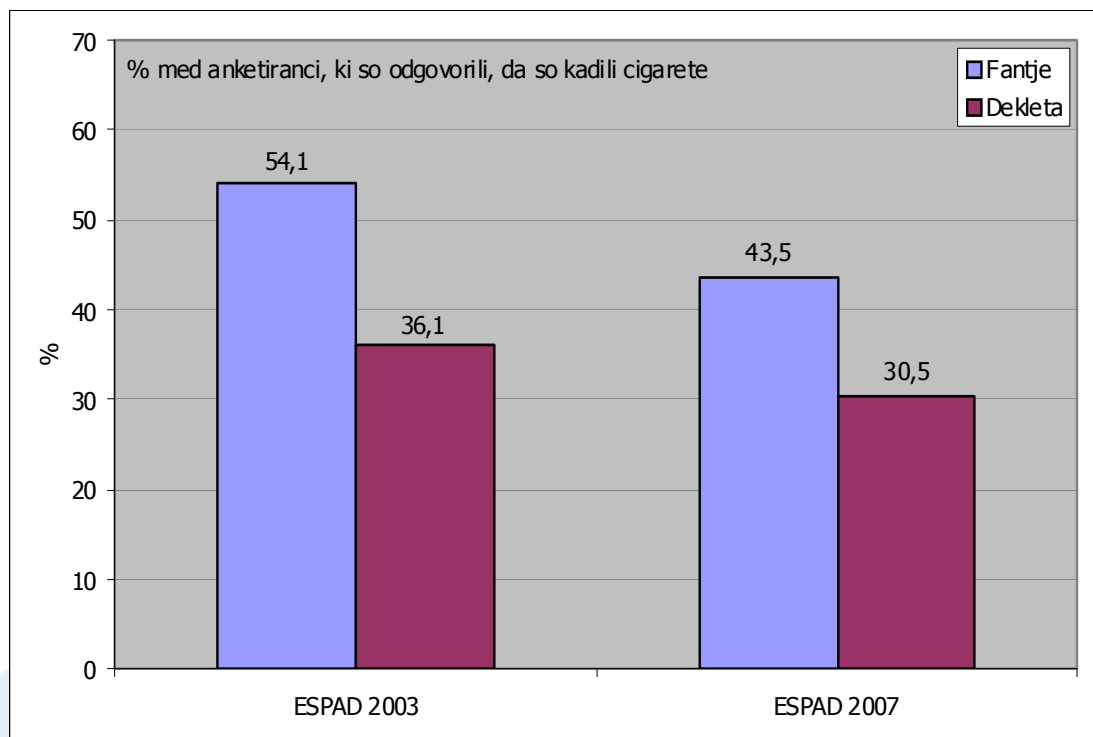
Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) pokadil-a prvo cigareto?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	43,7	42,0	42,9
11 let ali manj	17,4	11,3	14,5
12 let	7,1	6,4	6,7
13 let	10,5	13,2	11,8
14 let	11,8	13,9	12,8
15 let	8,2	13,0	10,5
16 let	1,3	0,2	0,8
Skupaj	100	100	100

Tudi pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo statistično značilne razlike v starosti ob prvi pokajeni cigareti (med starostnima skupinama do 12 let in nad 12 let) pri tistih dijakih, ki so kadili cigarete ($p = 0,006$).

Tabela 8 b. *Starost ob prvi pokajeni cigareti, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki so kadili cigarete, ESPAD 2003 in 2007*

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) pokadil-a prvo cigareto?		
	2003	2007
12 let ali manj	45,10	37,20
13 let in več	54,90	62,80
Skupaj	100	100

Slika 4. Anketiranci, ki so bili stari 12 let ali manj, ko so pokadili prvo cigareto, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

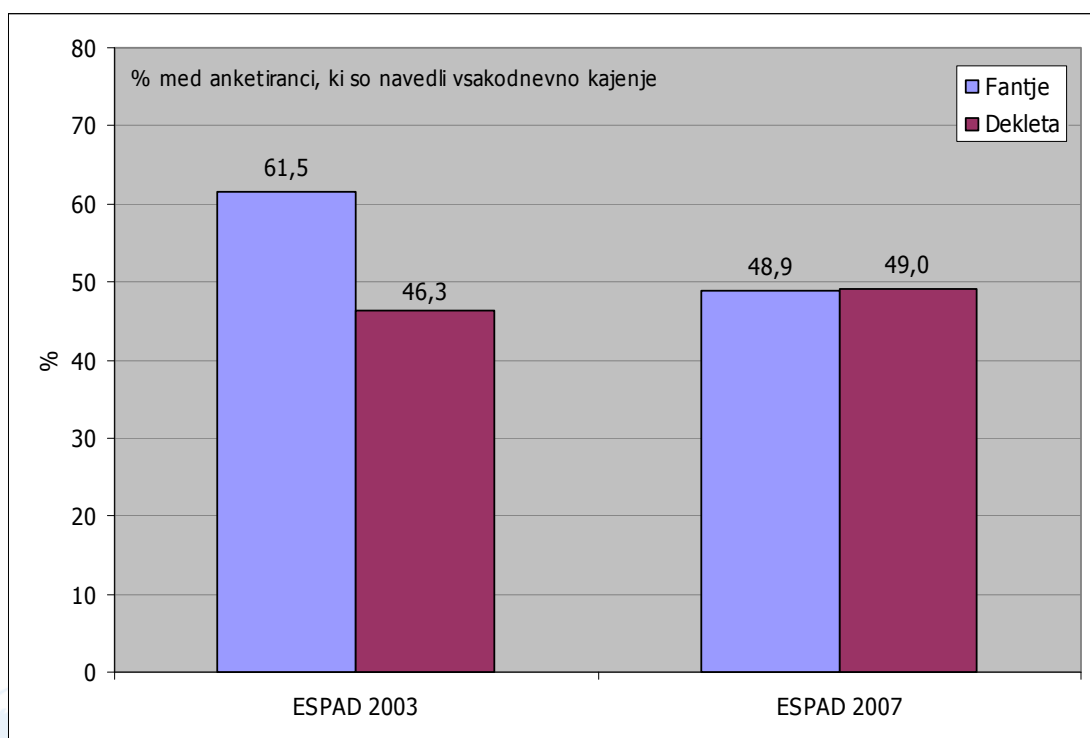

Vsakodnevno kajenje je navedlo 22,4 % anketirancev. Med njimi jih je 11,2 % začelo redno kaditi pri starosti 12 let ali manj, 10,7 % pri 13 letih, 27 % pri 14 letih, 45,4 % pri 15 letih in 5,6 % pri 16 letih. Med fanti in dekleti ni bilo statistično značilnih razlik glede starosti, pri kateri so začeli redno kaditi ($p = 0,162$).

Tabela 9. Starost ob začetku rednega kajenja, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) kadil-a cigarete vsak dan?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	79,3	75,6	77,5
11 let ali manj	1,1	0,5	0,8
12 let	1,8	1,7	1,7
13 let	1,8	3,1	2,4
14 let	5,5	6,7	6,1
15 let	9,2	11,2	10,2
16 let	1,3	1,2	1,3
Skupaj	100	100	100

Slika 5. Anketiranci, ki so bili stari 14 let ali manj, ko so začeli kaditi vsak dan, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

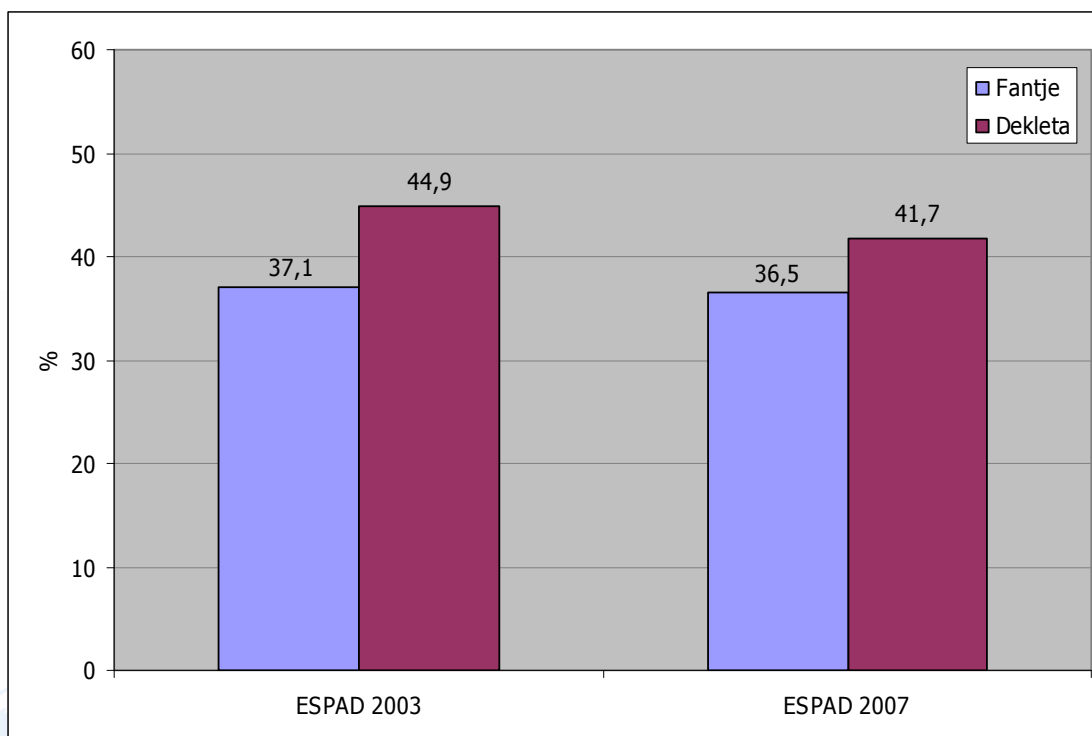
4.2.4 Mnenje o kajenju med prijatelji in sorojenci

Zanimalo nas je mnenje anketirancev, ali je kajenje cigaret razširjeno med njihovimi prijatelji ter med njihovimi starejšimi sorojenci (starejši bratje ali sestre). Pri tem je 39 % anketiranih odgovorilo, da večina ali vsi njihovi prijatelji kadijo cigarete. Med spoloma ni bilo statistično značilnih razlik glede njihovih odgovorov o razširjenosti kajenja med prijatelji/prijateljicami.

Tabela 10. Ocena razširjenosti kajenja med prijatelji, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko tvojih prijateljev/prijateljic po tvoji oceni kadi cigarete?			
	M	Ž	VSI
Nihče	4,1	4,0	4,1
Malo	18,1	17,9	18,0
Nekaj	41,3	36,3	38,9
Večina	33,9	40,1	36,9
Vsi	2,6	1,7	2,1
Skupaj	100	100	100

Slika 6. Anketiranci, ki so odgovorili, da večina ali vsi njihovi prijatelji kadijo, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper (v odstotkih), ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Med anketiranimi je 29 % dijakov/dijakinj navedlo, da njihovi starejši sorojenci kadijo. Če upoštevamo odgovore samo tistih dijakov, ki imajo starejše brate in/ali sestre, ne ugotavljamo statistično značilne razlike med spoloma v razširjenosti kajenja med starejšimi sorojenci ($p = 0,923$).

Tabela 11 a. Uporaba tobaka med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki imajo starejše sorojence, ESPAD 2007

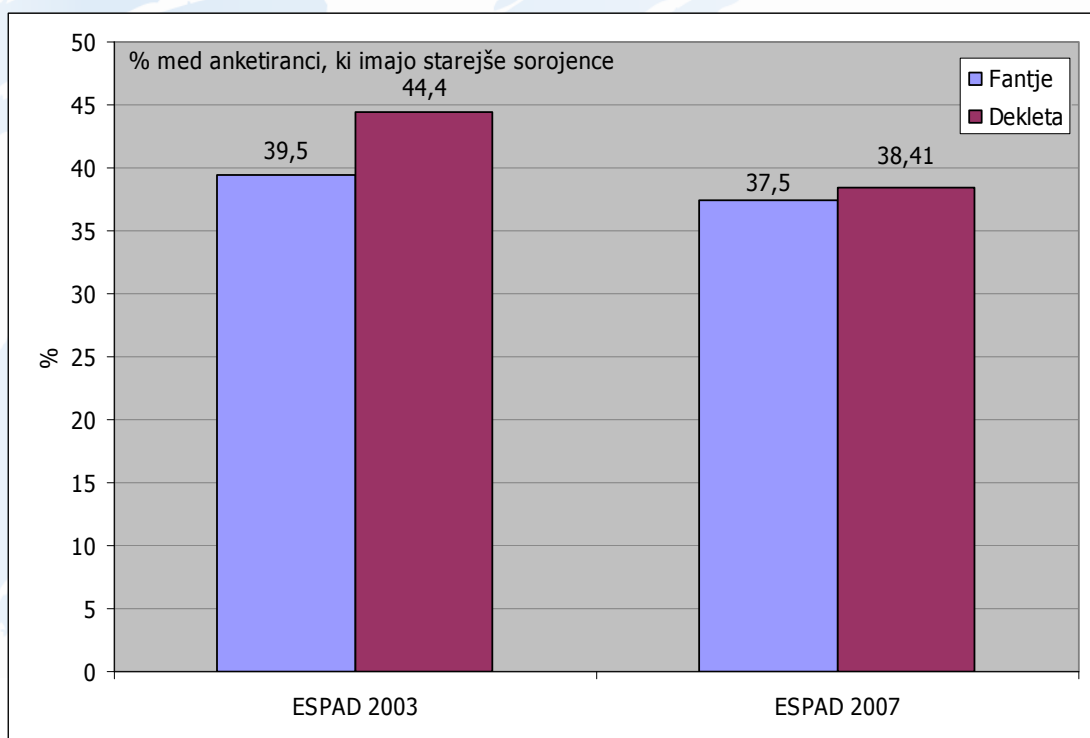
Ali kdo od tvojih starejših bratov ali sester kadi cigarete?	M	Ž	VSI
Da	37,50	38,41	37,91
Ne	59,04	58,61	58,85
Ne vem	3,46	2,98	3,24
Skupaj	100	100	100

Tabela 11 b. *Uporaba tobaka med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki imajo starejše sorojence, ESPAD 2003 in 2007*

Ali kdo od tvojih starejših bratov ali sester kadi cigarete?		
	2003	2007
Da	41,85	37,91
Ne	55,40	58,85
Ne vem	2,76	3,24
Skupaj	100	100

Če upoštevamo odgovore samo tistih dijakov, ki imajo starejše brate in/ali sestre, ne ugotavljamo statistično značilne razlike med letoma 2003 in 2007 glede razširjenosti kajenja med starejšimi sorojenci ($p = 0,282$).

Slika 7. *Anketiranci, ki so odgovorili, da njihovi starejši bratje ali sestre kadijo, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007*

4.2.5 Stališča do uživanja tobaka (cigaret)

Anketirance smo prosili, da podajo svoje mnenje o stopnji tveganja za zdravje pri ljudeh, ki dnevno pokadijo eno ali več škatlic cigaret. Dobra polovica (52,5 %)

anketirancev je menila, da kajenje 1 ali več zavoječkov cigaret dnevno predstavlja veliko tveganje za zdravje. Po mnenju 26,2 % dijakov/dijakinj je tveganje, povezano s takšnim vzorcem kajenja, le zmerno, 16,6 % jih je izjavilo, da je tveganje rahlo oziroma nično, 4,6 % anketirancev pa ni vedelo odgovora. Razlike med spoloma glede mnenja o tveganju za zdravje kadilcev, ki pokadijo 1 ali več škatlic cigaret dnevno, so bile statistično pomembne ($p = 0,002$). Dekleta so se v večjem deležu zavedala tveganja za zdravje, ki ga predstavlja kajenje 1 ali več zavoječkov cigaret dnevno.

Tabela 12 a. Mnenje o tveganju za zdravje zaradi kajenja 1 ali več škatlic dnevno, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če dnevno pokadijo 1 ali več škatlic cigaret?			
	M	Ž	VSI
Ne tvegajo	5,9	3,1	4,5
Rahlo tvegajo	11,9	12,4	12,1
Zmerno tvegajo	25,8	26,6	26,2
Veliko tvegajo	49,5	55,8	52,5
Ne vem	6,9	2,1	4,6
Skupaj	100	100	100

Tabela 12 b. Mnenje o tveganju zaradi kajenja 1 ali več škatlic dnevno (po kategorijah »ne tvegajo ali rahlo tvegajo«, »zmerno ali veliko tvegajo« in »ne vem«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če dnevno pokadijo 1 ali več škatlic cigaret?			
	M	Ž	VSI
Ne tvegajo ali rahlo tvegajo	17,79	15,44	16,67
Zmerno ali veliko tvegajo	75,27	82,42	78,68
Ne vem	6,94	2,14	4,65
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo statistično pomembne razlike v mnenju glede tveganja za zdravje kadilcev, če pokadijo 1 ali več škatlic cigaret dnevno ($p = 0,001$). Rezultati so neugodni, saj se je povečal delež anketirancev, ki menijo, da dnevno kajenje navedene količine cigaret ne predstavlja tveganja škode za zdravje oziroma je to tveganje le rahlo, zmanjšal pa se je delež

anketirancev, ki menijo, da je tveganje za zdravje pri tem vzorcu kajenja zmerno ali veliko.

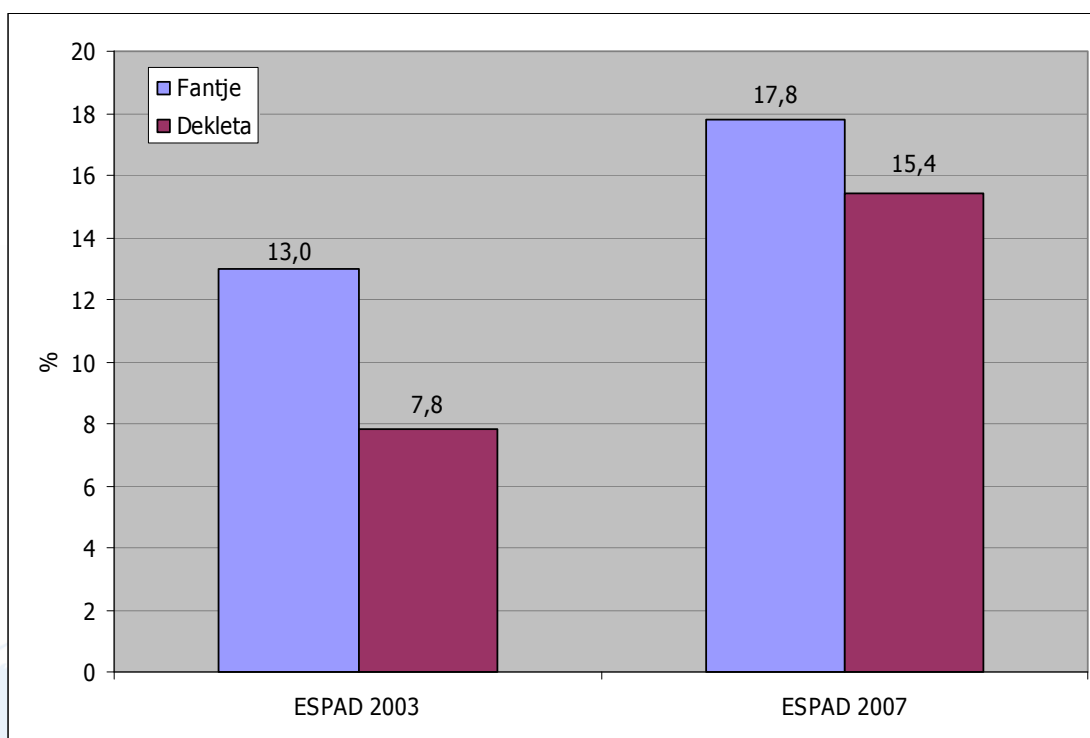
Tabela 12 c. Mnenje o tveganju za zdravje zaradi kajenja 1 ali več škatlic dnevno, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če dnevno pokadijo 1 ali več škatlic cigaret?		
	2003	2007
Ne tvegajo	2,68	4,5
Rahlo tvegajo	7,77	12,1
Zmerno tvegajo	29,42	26,2
Veliko tvegajo	56,15	52,5
Ne vem	3,98	4,6
Skupaj	100	100

Tabela 12 d. Mnenje o tveganju zaradi kajenja 1 ali več škatlic dnevno (po kategorijah »ne tvegajo ali rahlo tvegajo«, »zmerno ali veliko tvegajo« in »ne vem«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če dnevno pokadijo 1 ali več škatlic cigaret?		
	2003	2007
Ne tvegajo ali rahlo tvegajo	10,45	16,67
Zmerno ali veliko tvegajo	85,57	78,68
Ne vem	3,98	4,65
Skupaj	100	100

Slika 8. Anketiranci, ki menijo, da kadilci, če pokadijo eno ali več škatlic cigaret dnevno, ne tvegajo ali rahlo tvegajo škodo za svoje zdravje (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.3 ALKOHOLNE PIJAČE

4.3.1 Dostopnost do alkoholnih pijač

Alkoholne pijače so za anketirance zlahka dostopne. Kar 82 % anketiranih je odgovorilo, da bi zelo ali precej lahko prišli do piva, 78,1 % bi zelo ali precej lahko prišli do vina in 61,3 % je tistih, ki menijo, da bi z lahkoto prišli do žganih pijač, če bi želeli piti alkoholne pijače. Med spoloma ni bilo statistično značilnih razlik v njihovih odgovorih glede dostopnosti piva, vina in žganih pijač ($p = 0,836$, $p = 0,179$, $p = 0,147$).

Tabela 13 a. Zaznana dostopnost alkoholnih pijač, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

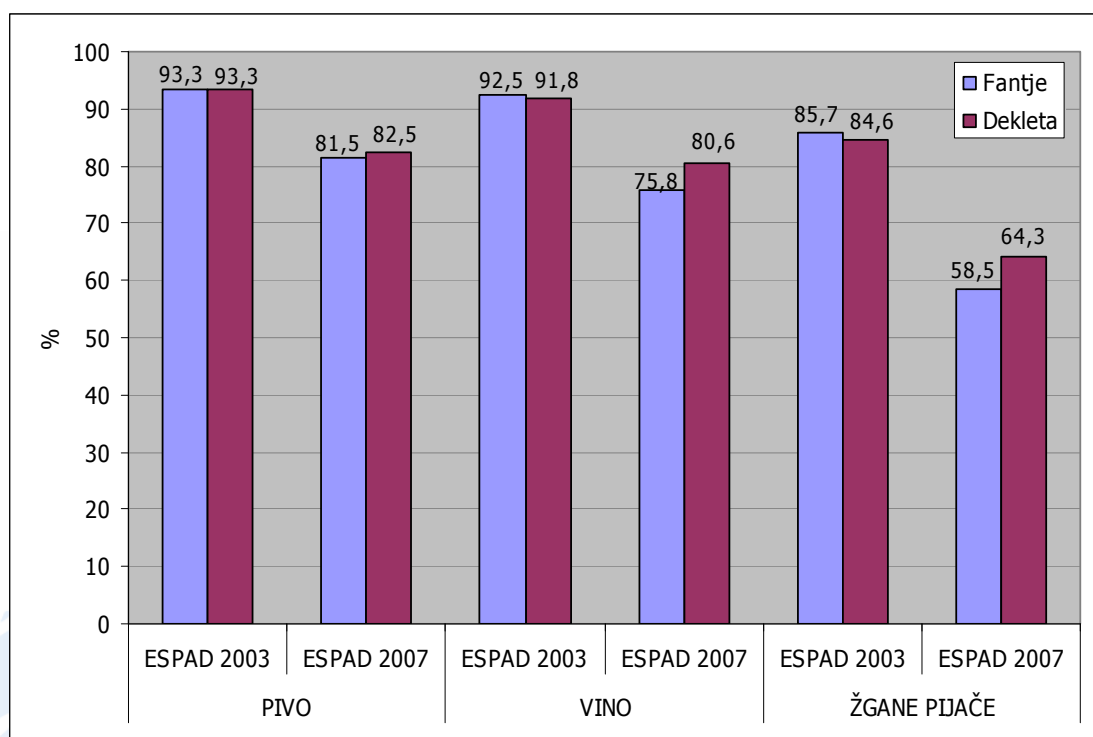
Kaj meniš, kako lahko bi si priskrbel-a naštete pijače, če bi si jih želel-a?			
	M	Ž	VSI
Pivo			
Nemogoče	3,2	2,4	2,8
Zelo težko	3,9	2,8	3,4
Precej težko	3,9	3,8	3,8
Precej lahko	28,0	30,4	29,2
Zelo lahko	53,4	52,1	52,8
Ne vem	7,5	8,5	8,0
Vino			
Nemogoče	3,5	1,2	2,4
Zelo težko	4,6	2,9	3,8
Precej težko	6,4	6,7	6,5
Precej lahko	22,2	24,2	23,3
Zelo lahko	53,5	56,4	54,9
Ne vem	9,7	8,6	9,2
Žgane pijače			
Nemogoče	7,3	3,8	5,6
Zelo težko	6,7	7,8	7,2
Precej težko	14,5	13,9	14,2
Precej lahko	25,5	28,8	27,1
Zelo lahko	33,0	35,5	34,2
Ne vem	13,0	10,2	11,6

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo ugodne rezultate glede dostopnosti piva, vina in žganih pijač, saj se je dostopnost po mnenju anketirancev pomembno zmanjšala v letu 2007.

Tabela 13 b. Zaznana dostopnost alkoholnih pijač, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kaj meniš, kako lahko bi si priskrbel-a naštete pijače, če bi si jih želel-a?		
	2003	2007
Pivo		
Nemogoče	1,20	2,82
Zelo težko	1,29	3,38
Precej težko	1,75	3,83
Precej lahko	15,67	29,17
Zelo lahko	77,60	52,82
Ne vem	2,49	8,00
Vino		
Nemogoče	1,11	2,41
Zelo težko	1,20	3,79
Precej težko	2,67	6,54
Precej lahko	15,85	23,19
Zelo lahko	76,31	54,88
Ne vem	2,86	9,18
Žgane pijače		
Nemogoče	1,21	5,64
Zelo težko	2,88	7,22
Precej težko	5,94	14,22
Precej lahko	21,73	27,09
Zelo lahko	63,42	34,20
Ne vem	4,83	11,63

Slika 9. Anketiranci, ki menijo, da je dostopnost do alkoholnih pijač precej lahka ali zelo lahka (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

PIVO

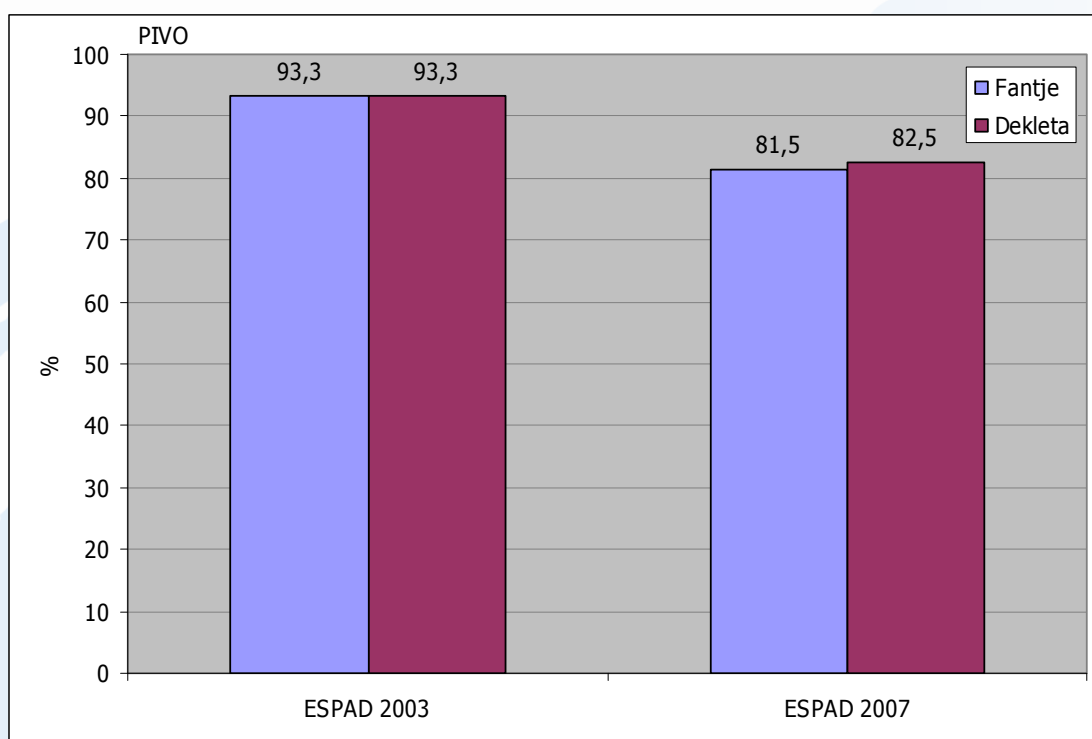
Med vprašanimi je 82 % anketiranih odgovorilo, da bi zelo ali precej lahko prišli do piva, če bi želeli piti pivo. Med spoloma ni bilo statistično značilnih razlik v njihovih odgovorih glede dostopnosti piva ($p = 0,836$).

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo ugodne, statistično značilne razlike glede dostopnosti piva ($p < 0,0005$). Povečal se je delež anketirancev, ki si ne bi mogli, ali bi si zelo težko priskrbeli pivo in tistih, ki ne vedo, kako bi si priskrbeli pivo, zmanjšal pa se je delež tistih, ki bi si precej ali zelo lahko priskrbeli pivo.

Tabela 13 c. *Dostopnost do piva (po kategorijah »nemogoče ali težko«, »precej ali zelo lahko« in »ne vem«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Kaj meniš, kako lahko bi si priskrbel-a PIVO, če bi si želel-a?		
	2003	2007
Nemogoče ali težko	4,24	10,02
Precej ali zelo lahko	93,27	81,98
Ne vem	2,49	8,00
Skupaj	100	100

Slika 9 a. *Anketiranci, ki menijo, da je dostopnost do piva precej lahka ali zelo lahka (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007*

VINO

Če bi si dijaki zaželeli piti vino, bi si dobre tri četrtine anketiranih zelo ali precej lahko priskrbelo vino (78,1 %). Med spoloma ni bilo statistično značilnih razlik v njihovih odgovorih glede dostopnosti vina ($p = 0,179$).

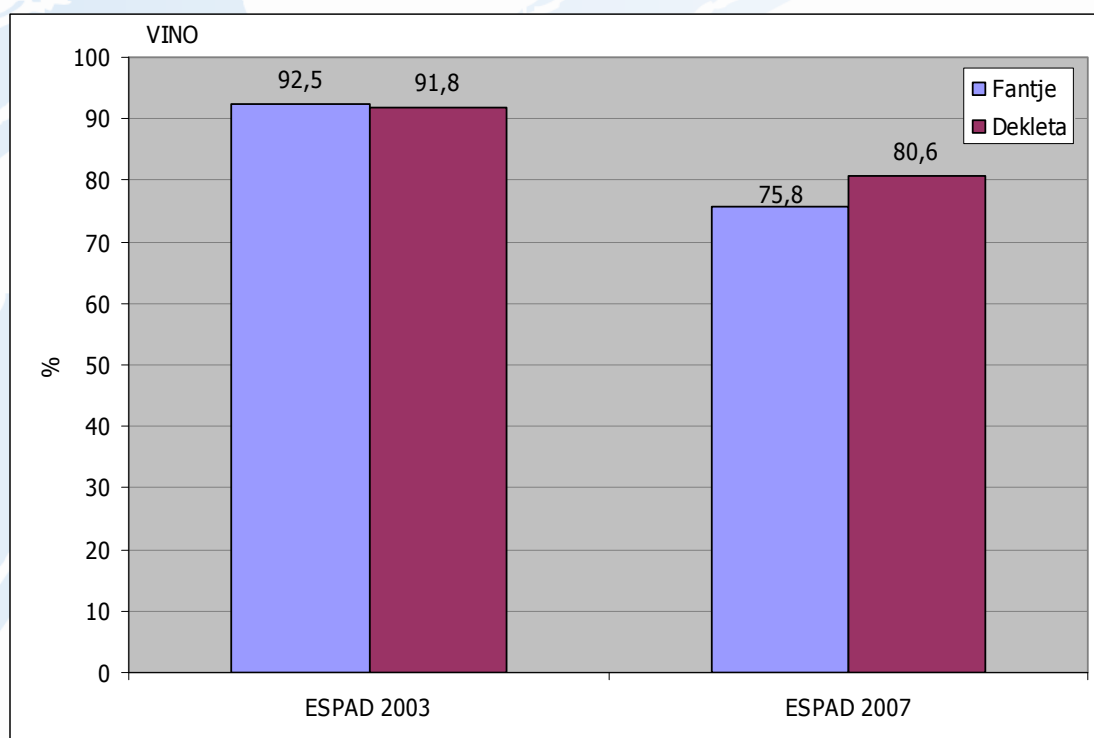
Razlika med letoma 2003 in 2007 v mnenju o dostopnosti vina je bila ugodna in statistično značilna ($p < 0,0005$). V letu 2007 je porasel delež anketirancev, ki menijo, da si ne bi mogli, ali bi si zelo težko priskrbeli vino in tistih, ki ne vedo, kako

bi si priskrbeli vino, zmanjšal pa se je delež anketirancev, ki bi si precej lahko ali zelo lahko priskrbeli vino.

Tabela 13 d. *Dostopnost do vina (po kategorijah »nemogoče ali težko«, »precej ali zelo lahko« in »ne vem«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Kaj meniš, kako lahko bi si priskrbel-a VINO, če bi si želel-a?		
	2003	2007
Nemogoče ali težko	4,98	12,74
Precej ali zelo lahko	92,17	78,07
Ne vem	2,86	9,18
Skupaj	100	100

Slika 9 b. *Anketiranci, ki menijo, da je dostopnost do vina precej lahka ali zelo lahka (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007*

ŽGANE PIJAČE

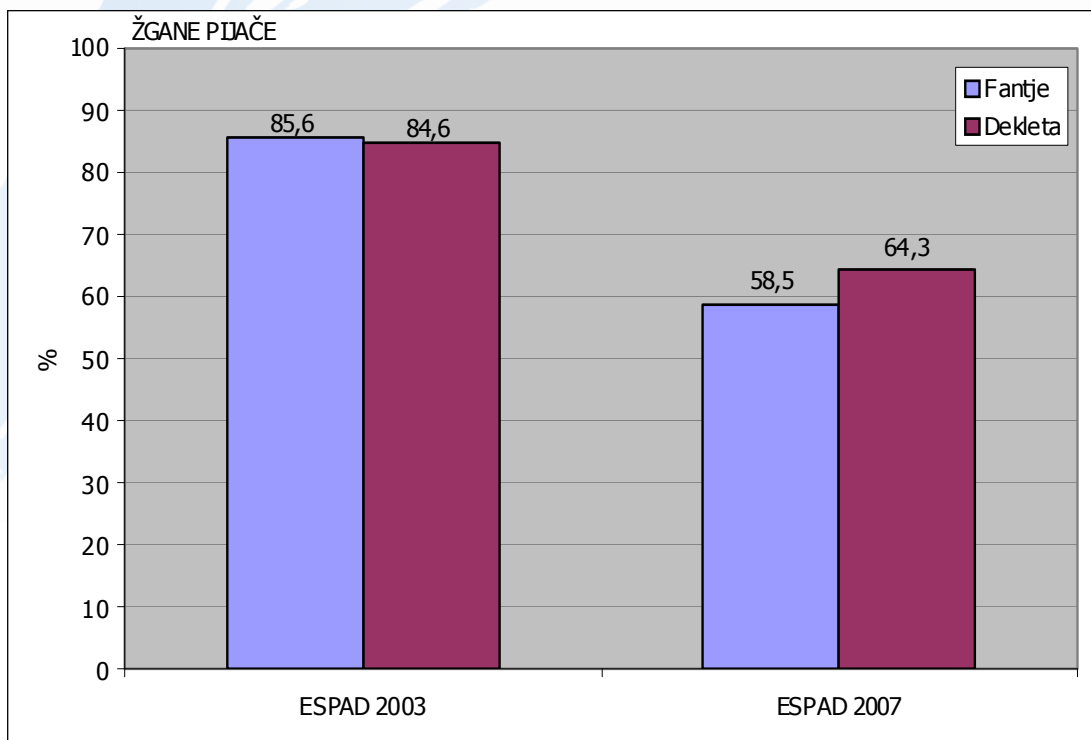
Dobrih 60 % anketiranih je odgovorilo, da bi zelo ali precej lahko prišli do žganih pijač (61,3 %), če bi jih želeli piti. Med spoloma ni bilo statistično značilnih razlik v njihovih odgovorih glede dostopnosti žganih pijač ($p = 0,147$).

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo ugodne statistično značilne razlike glede dostopnosti žganih pijač ($p < 0,0005$). V letu 2007 se je povečal delež anketirancev, ki si ne bi mogli, ali bi si zelo težko priskrbeli žgane pijače in tistih anketirancev, ki ne vedo, kako bi si priskrbeli žgane pijače, zmanjšal pa se je delež tistih, ki bi si precej ali zelo lahko priskrbeli žgane pijače.

Tabela 13 e. Dostopnost do žganih pijač (po kategorijah »nemogoče ali težko«, »precej ali zelo lahko« in »ne vem«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kaj meniš, kako lahko bi si priskrbel-a ŽGANE PIJAČE, če bi si želel-a?		
	2003	2007
Nemogoče ali težko	10,03	27,09
Lahko	85,14	61,29
Ne vem	4,83	11,63
Skupaj	100	100

Slika 9 c. Anketiranci, ki menijo, da je dostopnost do žganih pijač precej lahka ali zelo lahka (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.3.2 Razširjenost uživanja alkohola

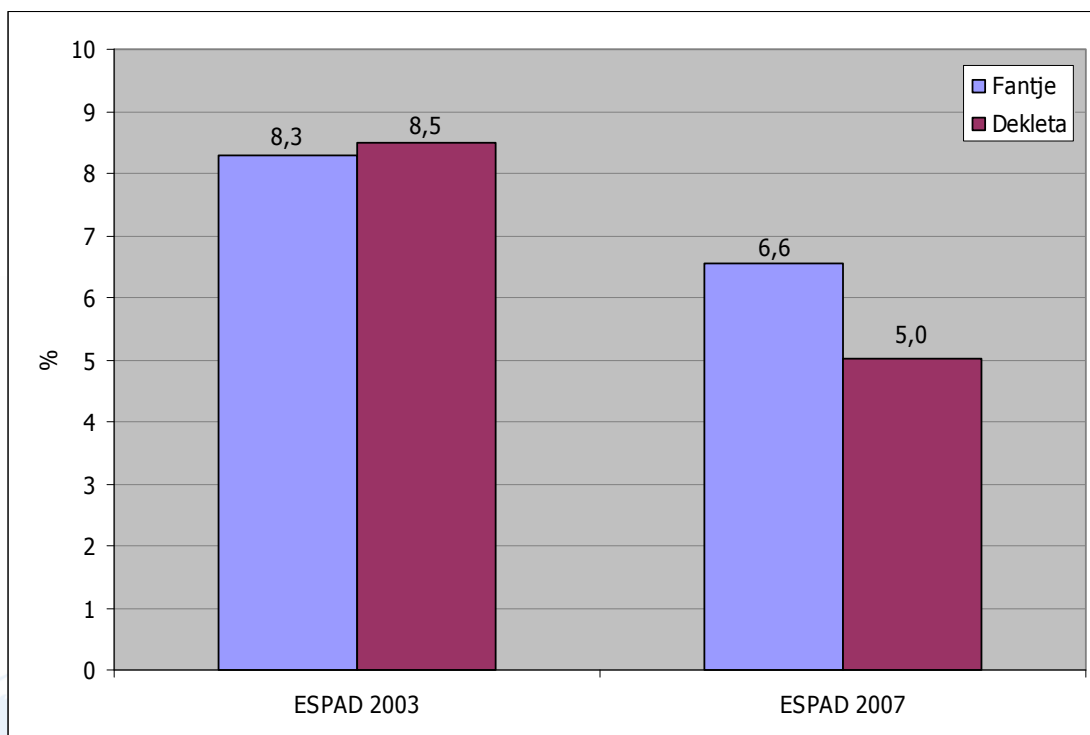
4.3.2.1 Uživanje alkoholnih pijač

Kar 94,2 % anketiranih (fantje 93,4 %, dekleta 95,0 %) je odgovorilo, da so že pili alkoholne pijače v svojem življenju. Pri tem 5,8 % anketiranih nikoli ni pilo alkoholnih pijač, ena tretjina (32,8 %) jih je pila alkoholne pijače 40-krat ali pogosteje, 20,5 % jih je pilo enkrat do 5-krat v življenju, 25,4 % 6- do 19-krat ter 15,4 % 20- do 39-krat v življenju. Razlike med spoloma v pogostnosti pitja alkoholnih pijač v vsem življenju anketirancev so bile statistično značilne ($p < 0,0005$). Fantje so v nekoliko večjem deležu pili alkoholne pijače 40-krat in več v vsem življenju.

Tabela 14. Pogostnost pitja alkoholnih pijač v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a alkoholne pijače v vsem življenju?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	6,6	5,0	5,8
1- do 2-krat	9,4	10,0	9,7
3- do 5-krat	10,3	11,5	10,8
6- do 9-krat	7,2	14,8	10,8
10- do 19-krat	13,8	15,5	14,6
20- do 39-krat	13,6	17,4	15,4
40- ali večkrat	39,2	25,8	32,8
Skupaj	100	100	100

Slika 10. Anketiranci, ki nikoli niso pili alkoholnih pijač (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

V zadnjih 12 mesecih pred anketo alkoholnih pijač ni pilo 11,5 % dijakov/dijakinj, 88,5 % anketirancev (fantje 87,1 %, dekleta 90 %) pa je odgovorilo, da so v tem obdobju pili alkoholne pijače. Razlika med spoloma v pogostnosti pitja alkoholnih pijač v zadnjem letu (po kategorijah odgovorov »nikoli, enkrat ali dvakrat« in »3-krat ali več«) ni bila statistično značilna ($p = 0,644$).

Tabela 15 a. Pogostnost pitja alkoholnih pijač v zadnjih 12 mesecih, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a alkoholne pijače v zadnjih 12 mesecih?			
	M	Ž	VSI
0- do 2-krat	27,94	29,36	28,62
3- ali večkrat	72,06	70,64	71,38
Skupaj	100	100	100

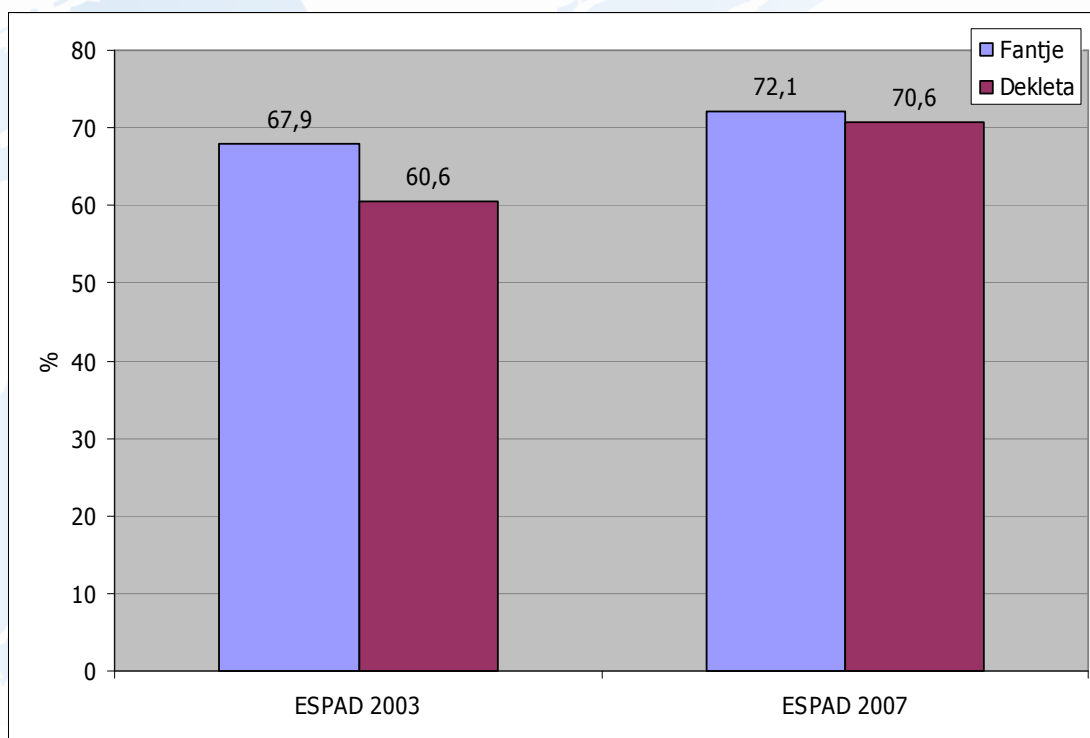
Med letoma 2003 in 2007 ugotavljamo statistično značilne ($p = 0,001$) razlike v pogostnosti pitja alkoholnih pijač v zadnjem letu (po kategorijah odgovorov »nikoli,

enkrat ali dvakrat« in »3-krat ali več«). V letu 2007 se je povečal delež anketirancev, ki so v zadnjih 12 mesecih uživali alkoholne pijače 3-krat ali več v primerjavi z letom 2003.

Tabela 15 b. Pogostnost pitja alkoholnih pijač v zadnjih 12 mesecih, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a alkoholne pijače v zadnjih 12 mesecih?		
	2003	2007
0- do 2-krat	35,71	28,62
3- ali večkrat	64,29	71,38
Skupaj	100	100

Slika 11. Anketiranci, ki so pili alkoholne pijače 3-krat ali večkrat v zadnjih 12 mesecih (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

V zadnjem mesecu pred raziskavo je abstinirala ena tretjina (33,3 %) anketirancev (31,8 % fantov in 35,0 % deklet). Razlike med dijaki in dijakinjami glede pogostosti pitja alkoholnih pijač v zadnjih 30 dneh so bile statistično značilne ($p = 0,002$). Rezultati so bolj ugodni za dekleta, ki so redkeje uživala alkoholne pijače v mesecu pred anketiranjem v primerjavi s fanti.

Tabela 16 a. Pogostnost pitja alkoholnih pijač v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a alkoholne pijače v zadnjih 30 dneh?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	31,8	35,0	33,3
1- do 2-krat	24,9	26,9	25,9
3- do 5-krat	19,0	19,8	19,4
6- do 9-krat	9,1	10,5	9,7
10- do 19-krat	9,9	5,5	7,8
20- do 39-krat	2,0	2,4	2,2
40- ali večkrat	3,3	0,0	1,7
Skupaj	100	100	100

Glede primerjave podatkov o pogostnosti pitja alkoholnih pijač v mesecu pred raziskavo med letoma 2003 in 2007 ugotavljamo neugodne rezultate. V letu 2007 se je statistično pomembno povečal delež anketirancev, ki so alkoholne pijače v mesecu pred anketiranjem uživali 3-krat ali več ($p < 0,0005$). Razlike v rezultatih so predvsem pri dekletih, ki so v letu 2007 v večjem deležu pogosto uživale alkoholne pijače v primerjavi z letom 2003, delež deklet, ki v mesecu pred anketiranjem niso uživale alkoholnih pijač, pa se je zmanjšal.

Tabela 16 b. Pogostnost pitja alkoholnih pijač v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a alkoholne pijače v zadnjih 30 dneh?		
	2003	2007
Nikoli	42,29	33,33
1- do 2-krat	28,38	25,89
3- do 5-krat	15,52	19,36
6- do 9-krat	8,00	9,74
10- do 19-krat	3,24	7,79
20- do 39-krat	1,05	2,18
40- ali večkrat	1,52	1,72
Skupaj	100	100

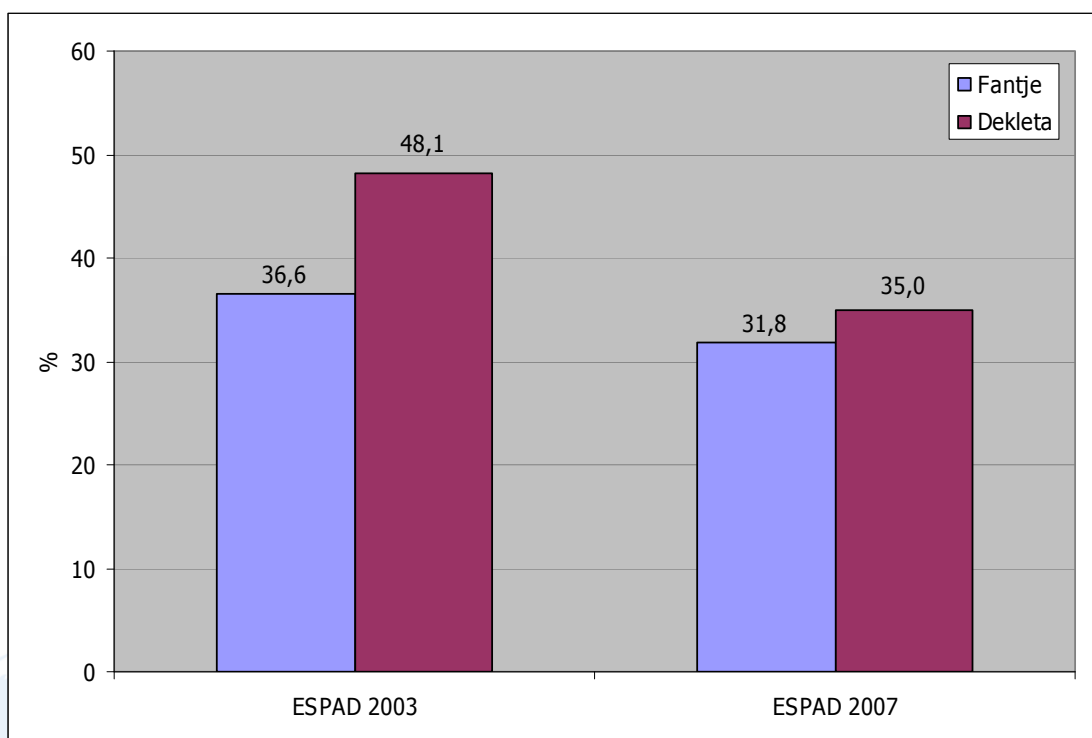
Tabela 16 c. Pogostnost pitja alkoholnih pijač v zadnjih 30 dneh ločeno po spolu, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a alkoholne pijače v zadnjih 30 dneh?				
	2003		2007	
	M	Ž	M	Ž
Nikoli	36,60	48,08	31,79	35,00
1- do 2-krat	25,28	31,54	24,94	26,90
3- do 5-krat	18,11	18,11	18,98	19,98
6- do 9-krat	10,94	5,00	9,05	10,48
10- do 19-krat	4,91	1,54	9,93	5,48
20- do 39-krat	1,32	0,77	1,99	2,38
40- ali večkrat	2,83	0,19	3,31	0,00
Skupaj	100	100	100	100

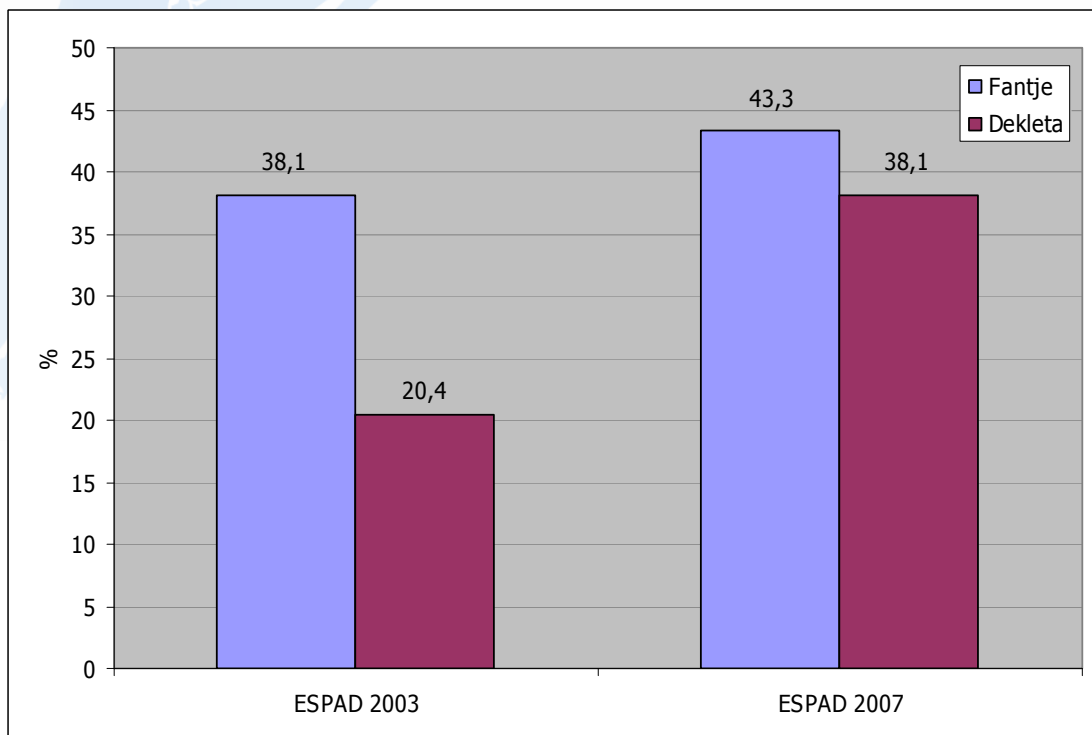
Tabela 16 d. Pogostnost pitja alkoholnih pijač v zadnjih 30 dneh (po kategorijah »nikoli ali 1 do 2-krat« in »3-krat ali večkrat«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a alkoholne pijače v zadnjih 30 dneh?		
	2003	2007
0- do 2-krat	70,67	59,22
3- ali večkrat	29,33	40,78
Skupaj	100	100

Slika 12. Anketiranci, ki niso pili alkoholnih pijač v mesecu pred anketiranjem (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Slika 13. Anketiranci, ki so pili alkoholne pijače 3-krat ali večkrat v zadnjih 30 dneh (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.3.2.2 Opitost z alkoholnimi pijačami

Med vprašanimi je 54,7 % anketiranih dijakov/dijakinj (57,4 % fantov, 51,8 % deklet) navedlo, da so bili v svojem življenju že opiti. Pri tem je 27,5 % anketiranih navedlo, da so bili v vsem življenju opiti enkrat do dvakrat, 17,1 % je bilo opitih 3- do 9-krat, 4,6 % 10- do 19-krat, 5,4 % anketiranih pa 20-krat ali pogosteje. Pri tem je 45,3 % anketiranih odgovorilo, da v vsem življenju niso bili nikoli opiti. Razlike med spoloma niso bile statistično značilne ($p = 0,108$).

Tabela 17 a. Pogostnost opitosti z alkoholnimi pijačami v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

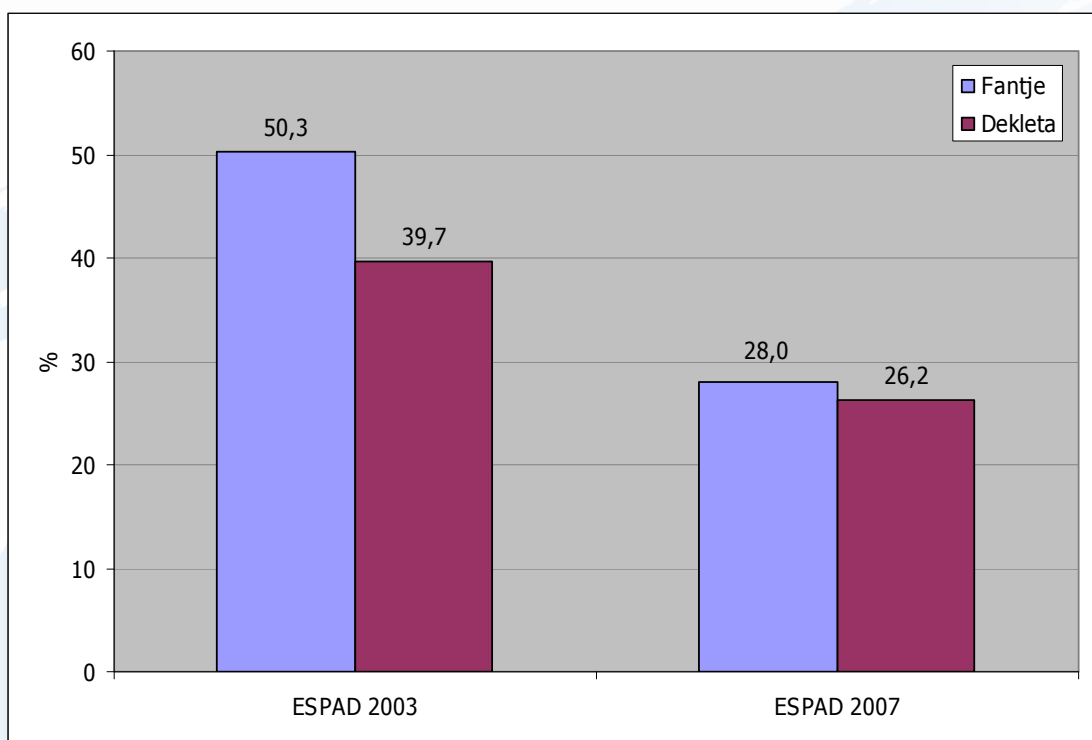
Kolikokrat (če sploh) si bil-a opit-a z alkoholnimi pijačami v vsem življenju?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	42,6	48,2	45,3
1- do 2-krat	29,3	25,5	27,5
3- do 5-krat	10,0	11,8	10,9
6- do 9-krat	5,7	6,9	6,2
10- do 19-krat	6,3	2,8	4,6
20- do 39-krat	2,4	1,7	2,0
40- ali večkrat	3,7	3,1	3,4
Skupaj	100	100	100

Med letoma 2003 in 2007 ugotavljamo statistično značilne razlike v pogostnosti opitosti (pri odgovorih »nikoli ali 1- do 2-krat« in »3-krat ali več«) z alkoholnimi pijačami v vsem življenju ($p < 0,0005$). V letu 2007 smo ugotovili večji delež anketirancev, ki so izjavili, da niso bili nikoli v opitem stanju ali le 1-krat do 2-krat. Pri interpretaciji rezultatov moramo upoštevati, da so v vprašalniku ESPAD 2007 natančno opisani znaki opitosti, v vprašalniku ESPAD 2003 pa tega ni bilo, zato je tudi primerljivost lahko vprašljiva.

Tabela 17 b. Pogostnost opitosti z alkoholnimi pijačami v vsem življenju (po kategorijah »nikoli ali 1- do 2-krat« in »3-krat ali več«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si bil-a opit-a z alkoholnimi pijačami v vsem življenju?		
	2003	2007
0- do 2-krat	54,91	72,82
3-krat ali več	45,09	27,18
Skupaj	100	100

Slika 14. Anketiranci, ki so bili opiti z alkoholnimi pijačami 3-krat ali večkrat v vsem življenju (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

V letu dni pred anketo ni bilo opitih 55,6 % anketiranih, 26 % jih je bilo opitih enkrat do dvakrat, 14,2 % 3- do 9-krat, 2,1 % 10- do 19-krat in 2,1 % 20- ali večkrat. Razlike med spoloma glede pogostnosti opitosti v zadnjem letu niso bile statistično značilne ($p = 0,853$).

Tabela 18 a. Pogostnost opitosti z alkoholnimi pijačami v zadnjih 12 mesecih pred anketiranjem, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

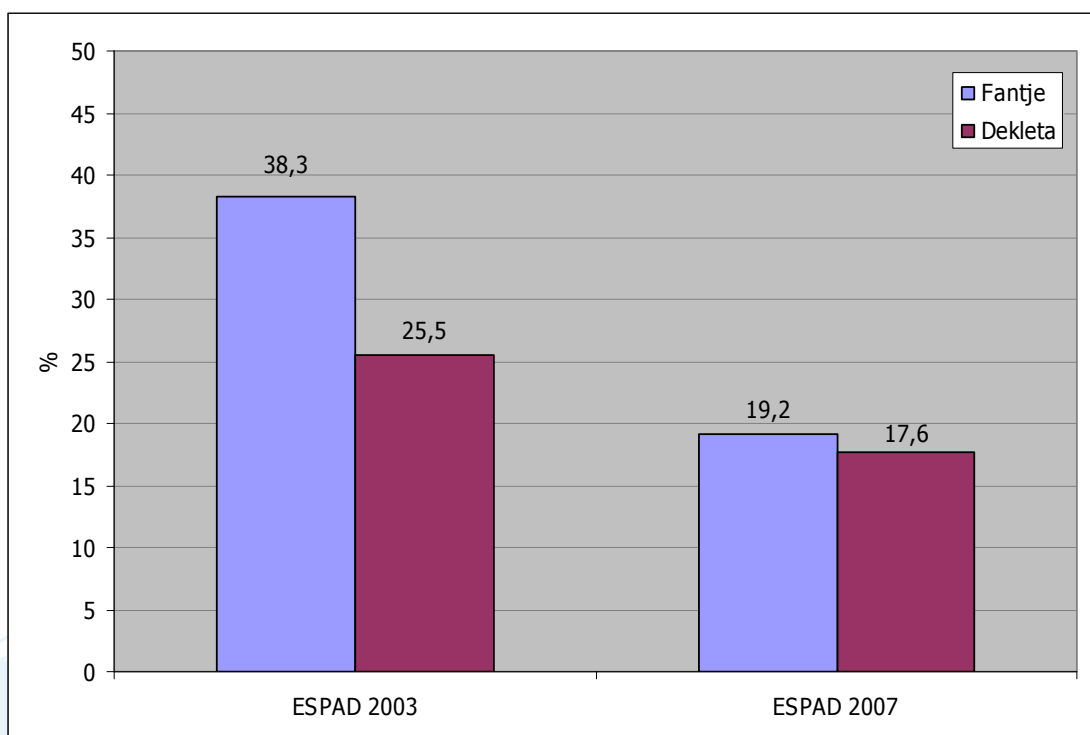
Kolikokrat (če sploh) si bil-a opit-a z alkoholnimi pijačami v zadnjih 12 mesecih?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	55,9	55,3	55,6
1- do 2-krat	25,0	27,1	26,0
3- do 5-krat	10,1	8,5	9,3
6- do 9-krat	4,5	5,3	4,9
10- do 19-krat	2,5	1,7	2,1
20- do 39-krat	1,4	1,7	1,5
40- ali večkrat	0,7	0,5	0,6
Skupaj	100	100	100

Med letoma 2003 in 2007 ugotavljamo statistično značilne razlike v pogostnosti opitosti (pri kategorijah odgovorov »nikoli ali 1- do 2-krat« in »3-krat ali več«) z alkoholnimi pijačami v zadnjem letu ($p < 0,0005$). V letu 2007 smo ugotovili večji delež anketirancev, ki so izjavili, da v 12 mesecih pred anketiranjem niso bili v opitem stanju, ali so bili le enkrat do dvakrat.

Tabela 18 b. Pogostnost opitosti z alkoholnimi pijačami v zadnjih 12 mesecih (po kategorijah »nikoli ali 1- do 2-krat« in »3-krat ali več«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si bil-a opit-a z alkoholnimi pijačami v zadnjih 12 mesecih?		
	2003	2007
0- do 2-krat	68,08	81,59
3- ali večkrat	31,94	18,41
Skupaj	100	100

Slika 15. Anketiranci, ki so bili opiti z alkoholnimi pijačami 3-krat ali večkrat v zadnjih 12 mesecih (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Delež dijakov/dijakinj, ki v zadnjih 30 dneh niso bili opiti z alkoholnimi pijačami, je znašal 77,1 %, ena šestina (16,7 %) jih je bila opita 1-krat ali 2-krat, 4,8 % 3- do 5-krat, 0,7 % 6- do 9-krat in 0,7 % 10-krat ali pogosteje. Odgovori fantov in deklet glede pogostosti opijanja z alkoholnimi pijačami v zadnjem mesecu se niso statistično značilno razlikovali ($p = 0,614$).

Tabela 19 a. Pogostnost opitosti z alkoholnimi pijačami v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si bil-a opit-a z alkoholnimi pijačami v zadnjih 30 dneh?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	77,7	76,5	77,1
1- do 2-krat	16,2	17,2	16,7
3- do 5-krat	5,2	4,4	4,8
6- do 9-krat	0,2	1,2	0,7
10- do 19-krat	0,4	0,5	0,5
20- do 39-krat	0,00	0,2	0,1
40- ali večkrat	0,2	0,00	0,1
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo glede pogostnosti stanja opitosti z alkoholnimi pijačami v zadnjem mesecu statistično značilne razlike, ki se nanašajo na fante ($p < 0,0005$). Podatki iz leta 2007 so pokazali, da so bili fantje redkeje opiti z alkoholnimi pijačami v mesecu pred anketiranjem v primerjavi z letom 2003.

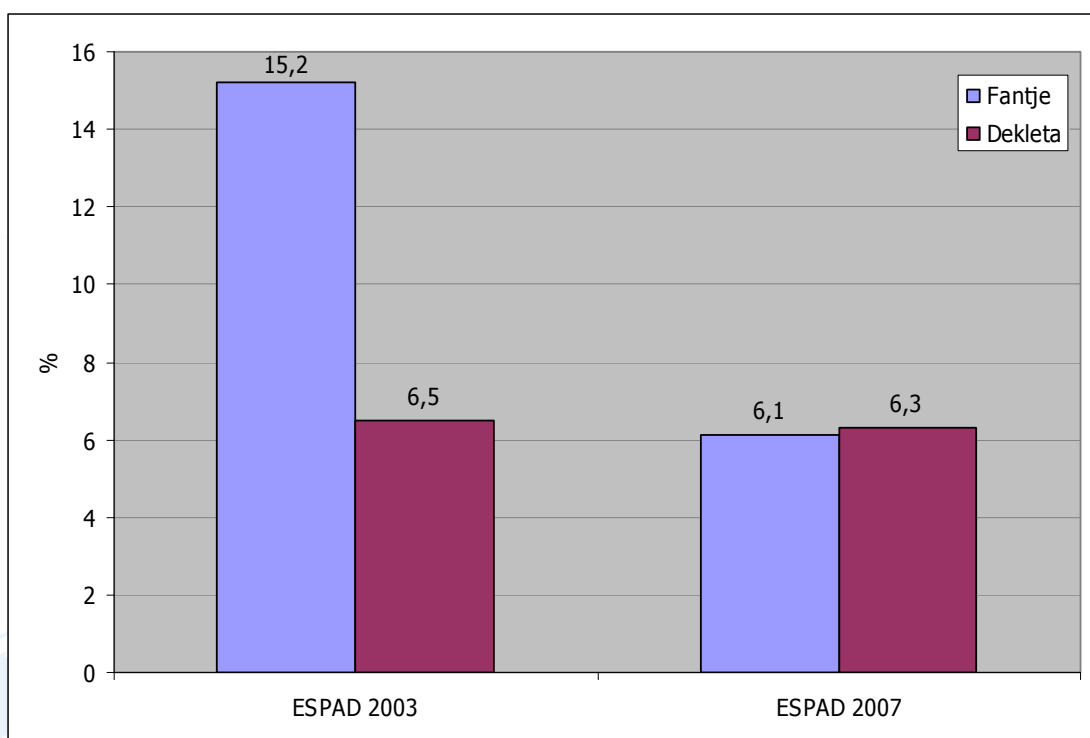
Tabela 19 b. *Pogostnost opitosti z alkoholnimi pijačami v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Kolikokrat (če sploh) si bil-a opit-a z alkoholnimi pijačami v zadnjih 30 dneh?		
	2003	2007
Nikoli	68,37	77,10
1- do 2-krat	20,74	16,71
3- do 5-krat	7,29	4,79
6- do 9-krat	2,56	0,70
10- do 19-krat	0,38	0,47
20- do 39-krat	0,09	0,12
40- ali večkrat	0,57	0,12
Skupaj	100	100

Tabela 19 c. *Pogostnost opitosti z alkoholnimi pijačami v zadnjih 30 dneh ločeno po spolu, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Kolikokrat (če sploh) si bil-a opit-a z alkoholnimi pijačami v zadnjih 30 dneh?				
	2003		2007	
	M	Ž	M	Ž
Nikoli	60,98	75,91	77,70	76,46
1- do 2-krat	23,83	17,59	16,22	17,23
3- do 5-krat	9,01	5,54	5,18	4,37
6- do 9-krat	4,50	0,57	0,23	1,21
10- do 19-krat	0,38	0,38	0,45	0,49
20- do 39-krat	0,19	0,00	0,00	0,24
40- ali večkrat	1,13	0,00	0,23	0,00
Skupaj	100	100	100	100

Slika 16. Anketiranci, ki so bili opiti z alkoholnimi pijačami 3-krat ali večkrat v zadnjih 30 dneh (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.3.2.3 Uživanje piva

Na vprašanje, kako pogosto so pili pivo v zadnjem mesecu, jih je 52,6 % zanimalo pitje piva, 23,1 % anketirancev jih je pilo pivo enkrat ali dvakrat, 16,7 % 3- do 9-krat, 5,7 % 10- do 19-krat in 1,8 % 20-krat ali pogosteje. Odgovori fantov in deklet o pogostnosti pitja piva v zadnjih 30 dneh pred anketo so se statistično značilno razlikovali ($p < 0,0005$). Anketirana dekleta v primerjavi s fanti v pomembno večjem deležu niso uživala piva, ali pa so ga uživala redkeje.

Tabela 20 a. Pogostnost pitja piva v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a pivo v zadnjih 30 dneh?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	44,5	61,6	52,6
1-do 2-krat	24,9	21,1	23,1
3- do 5-krat	14,6	9,5	12,2
6- do 9-krat	5,6	3,3	4,5
10- do 19-krat	7,3	4,0	5,7
20- do 39-krat	1,7	0,2	1,0
40- ali večkrat	1,3	0,2	0,8
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo, da se je pogostnost uživanja piva v letu 2007 statistično značilno povečala ($p < 0,0005$).

Tabela 20 b. Pogostnost pitja piva v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a pivo v zadnjih 30 dneh?		
	2003	2007
Nikoli	58,40	52,65
1- do 2-krat	22,93	23,11
3- do 5-krat	7,24	12,18
6- do 9-krat	3,53	4,51
10- do 19-krat	3,34	5,75
20- do 39-krat	2,60	1,01
40- ali večkrat	1,95	0,79
Skupaj	100	100

4.3.2.4 Uživanje vina

V zadnjih 30 dneh pred raziskavo je pitje vina zanikalo 53,4 % dijakov/dijakinj, 22,1 % jih je vino pilo enkrat ali dvakrat, 17,1 % 3- do 9-krat, 4,9 % 10- do 19-krat in 2,4 % 20-krat ali pogosteje. Razlike med fanti in dekleti glede pogostnosti pitja vina so bile statistično značilne ($p = 0,016$). Fantje so pogosteje uživali vino v mesecu pred anketiranjem kot dekleta.

Tabela 21 a. Pogostnost pitja vina v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a vino v zadnjih 30 dneh?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	51,8	55,1	53,4
1- do 2-krat	20,4	24,0	22,1
3- do 5-krat	11,1	10,8	11,0
6- do 9-krat	7,8	4,4	6,2
10- do 19-krat	5,8	3,9	4,9
20- do 39-krat	2,2	1,2	1,7
40- ali večkrat	0,9	0,5	0,7
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo, da ni bilo statistične razlike med skupino anketirancev, ki so odgovorili, da niso nikoli pili vino ali so pili le 1- do 2-krat v mesecu pred anketiranjem in skupino anketirancih, ki so odgovorili, da si pili vino 3-krat ali večkrat v mesecu pred anketiranjem.

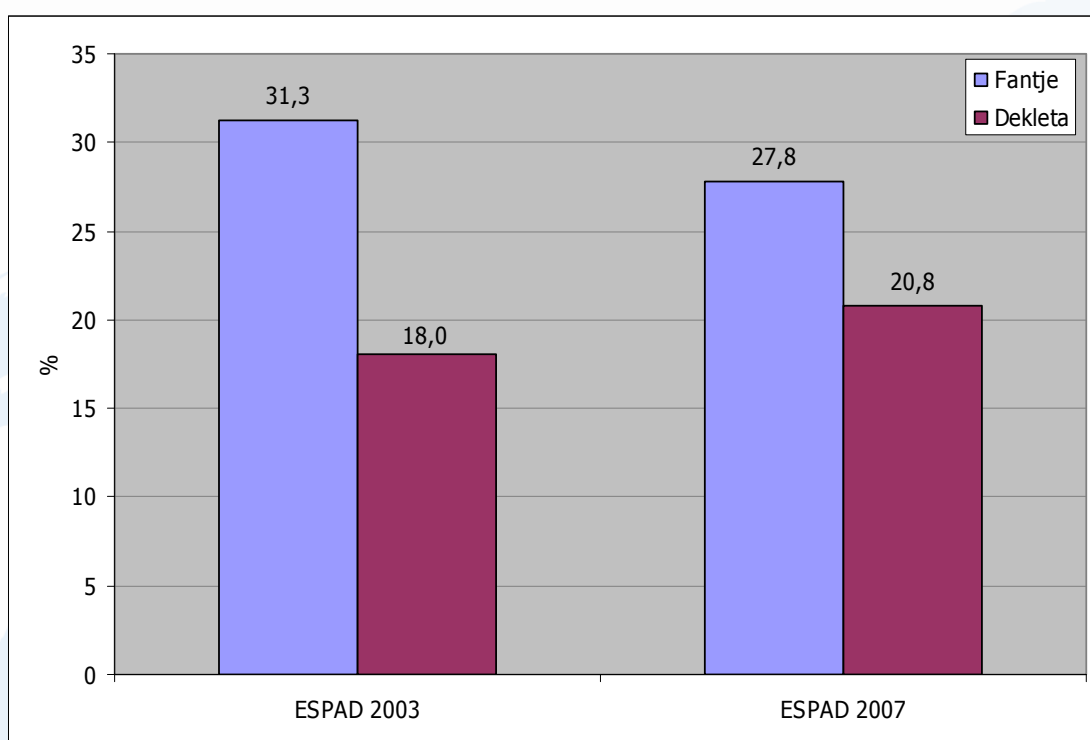
Tabela 21 b. Pogostnost pitja vina v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a vino v zadnjih 30 dneh?		
	2003	2007
Nikoli	48,70	53,38
1- do 2-krat	26,57	22,14
3- do 5-krat	11,76	10,96
6- do 9-krat	6,30	6,18
10- do 19-krat	3,15	4,90
20- do 39-krat	1,48	1,75
40- ali večkrat	2,04	0,70
Skupaj	100	100

Tabela 21 c. Pogostnost pitja vina v zadnjih 30 dneh (po kategorijah »nikoli ali 1- do 2-krat« in »3-krat ali več«, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a vino v zadnjih 30 dneh?		
	2003	2007
0- do 2-krat	75,28	75,52
3- ali večkrat	24,72	24,48
Skupaj	100	100

Slika 17. Anketiranci, ki so pili vino 3-krat ali večkrat v zadnjih 30 dneh (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

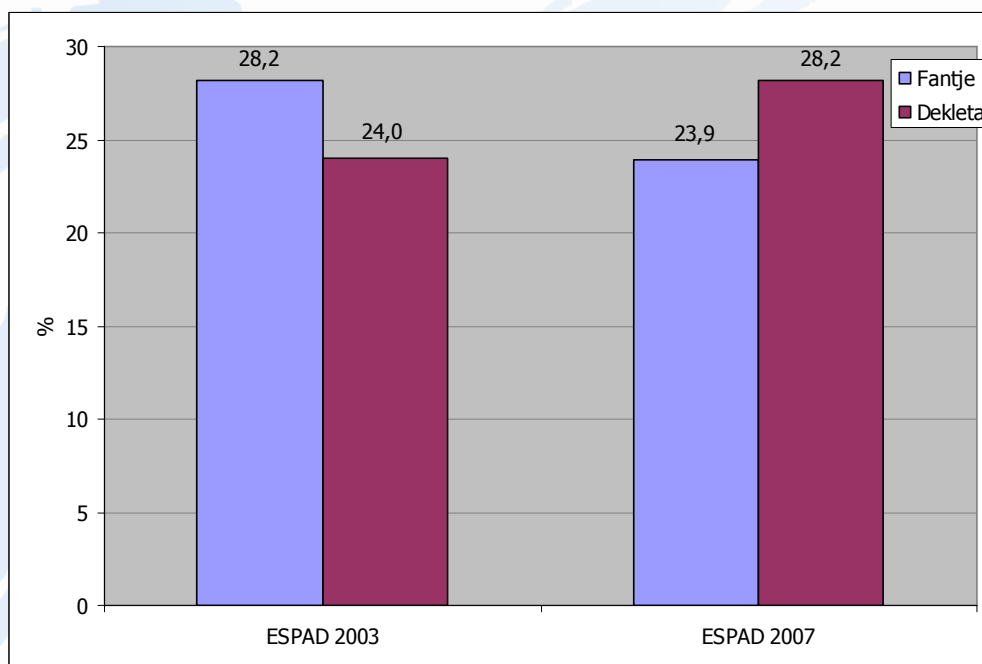
4.3.2.5 Uživanje žganih pijač

Pogostnost pitja žganih pijač v zadnjih 30 dneh pred anketo: 51,2 % dijakov/dijakinj nikoli, 22,9 % enkrat ali dvakrat, 19 % 3- do 9-krat, 3,8 % 10- do 19-krat in 3 % 20-krat ali pogosteje. Razlike med spoloma glede pogostnosti pitja žganih pijač v mesecu pred anketiranjem niso bile statistično značilne ($p = 0,607$).

Tabela 22. Pogostnost pitja žganih pijač v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si pil-a žgane pijače v zadnjih 30 dneh?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	52,7	49,5	51,2
1- do 2-krat	23,4	22,3	22,9
3- do 5-krat	9,9	14,9	12,3
6- do 9-krat	7,1	6,4	6,8
10- do 19-krat	3,2	4,5	3,8
20- do 39-krat	2,2	1,7	1,9
40- ali večkrat	1,5	0,7	1,1
Skupaj	100	100	100

Slika 18. Anketiranci, ki so pili žgane pijače 3-krat ali večkrat v zadnjih 30 dneh (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.3.2.6 Uživanje 5 ali več alkoholnih pijač zapored

Polovica anketiranih (50,6 %) je navedla, da v zadnjih 30 dneh niso popili 5 ali več alkoholnih pijač ob eni priložnosti, 30,7 % jih je navedlo, da so to storili enkrat do dvakrat, 11,7 % 3- do 5-krat in 7,1 % 6-krat ali večkrat. Razlike med spoloma glede pogostnosti pitja 5 ali več pijač zaporedoma niso bile statistično značilne ($p = 0,058$).

Tabela 23 a. Pogostnost pitja 5 ali več alkoholnih pijač ob eni priložnosti v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

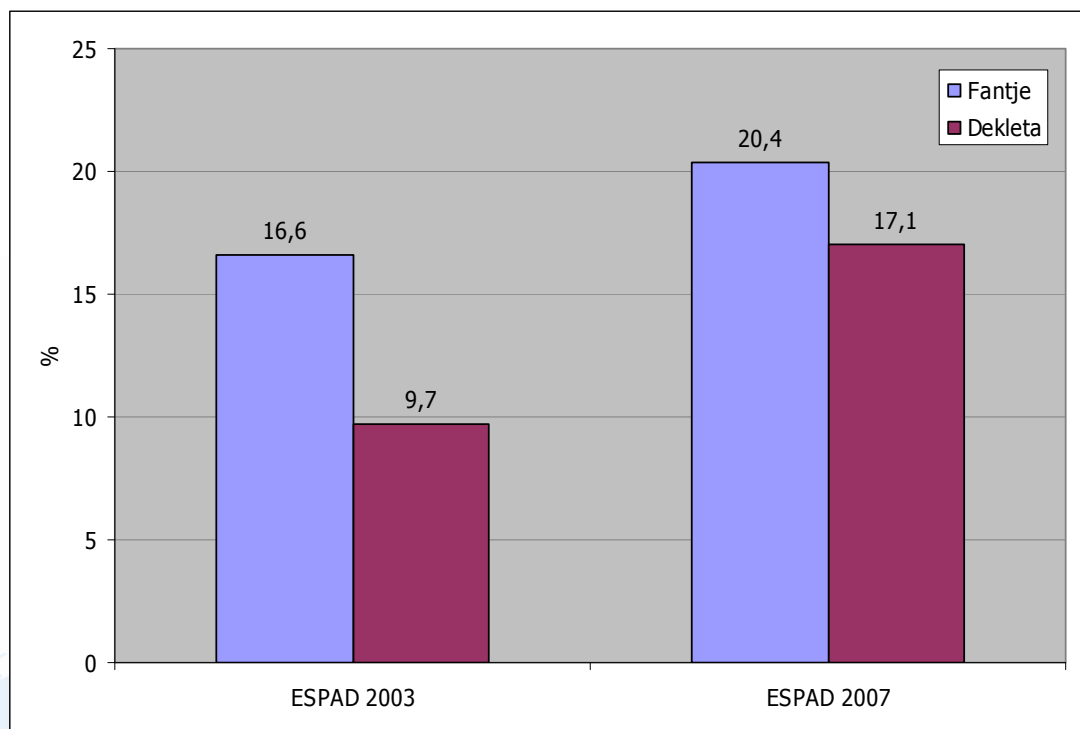
Kolikokrat (če sploh) si ob eni priložnosti spil-a 5 ali več pijač v zadnjih 30 dneh?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	46,3	55,2	50,6
1-krat	19,9	14,0	17,1
2-krat	13,4	13,7	13,6
3- do 5-krat	12,3	10,9	11,7
6- do 9-krat	3,5	3,6	3,5
10- ali večkrat	4,5	2,6	3,6
Skupaj	100	100	100

Pri obdelavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo neugodne rezultate glede pitja večje količine alkoholnih pijač ob eni priložnosti. V letu 2007 so anketirani dijaki statistično značilno ($p = 0,001$) pogosteje uživali 5 ali več alkoholnih pijač v mesecu pred anketiranjem v primerjavi z letom 2003.

Tabela 23 b. Pogostnost pitja 5 ali več alkoholnih pijač ob eni priložnosti v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si ob eni priložnosti spil-a 5 ali več pijač v zadnjih 30 dneh?		
	2003	2007
Nikoli	54,61	50,57
1-krat	21,86	17,08
2-krat	10,33	13,57
3- do 5-krat	7,66	11,65
6- do 9-krat	2,58	3,51
10- ali večkrat	2,95	3,51
Skupaj	100	100

Slika 19. Anketiranci, ki so 3-krat ali večkrat spili 5 ali več alkoholnih pijač zaporedoma v zadnjih 30 dneh (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.3.3 Starost ob prvem uživanju alkohola

Po odgovorih sodeč 42,8 % dijakov/dijakinj ni bilo nikoli opitih. Od tistih, ki so navedli, da so že bili opiti od alkohola, jih je bilo 5,5 % prvič opitih pri 11 letih ali prej, 4,1 % pri 12 letih, 12,6 % pri 13 letih, 33,3 % pri 14 letih in 44,4 % pri starosti 15 ali 16 let. Ugotovljene so bile statistično značilne razlike med spoloma glede starosti ob prvi opitosti ($p = 0,001$).

Tabela 24 a. Starost ob prvi opitosti od alkohola, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) bil-a opit-a od alkohola?	M	Ž	VSI
Nikoli	40,2	45,6	42,8
11 let ali manj	5,4	0,7	3,2
12 let	3,0	1,7	2,4
13 let	8,6	5,7	7,2
14 let	18,1	20,1	19,1
15 let ali več	24,6	26,2	25,4
Skupaj	100	100	100

Med tistimi, ki so bili opiti od alkohola, ugotavljamo statistično značilne razlike v starosti ob prvi opitosti (pri starostnih skupinah do 12 let in nad 12 let) med spoloma ($p < 0,0005$). Fantje so se v pomembno večjem deležu opijali pri starosti 12 let ali manj v primerjavi z dekleti.

Tabela 24 b. *Starost ob prvi opitosti od alkohola, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki so bili opiti, ESPAD 2007*

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) bil-a opit-a od alkohola?			
	M	Ž	VSI
12 let ali manj	14,08	4,35	9,66
13 let in več	85,92	95,65	90,34
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo glede starosti ob prvi opitosti od alkohola statistično značilne razlike ($p < 0,0005$).

Tabela 24 c. *Starost ob prvi opitosti od alkohola, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

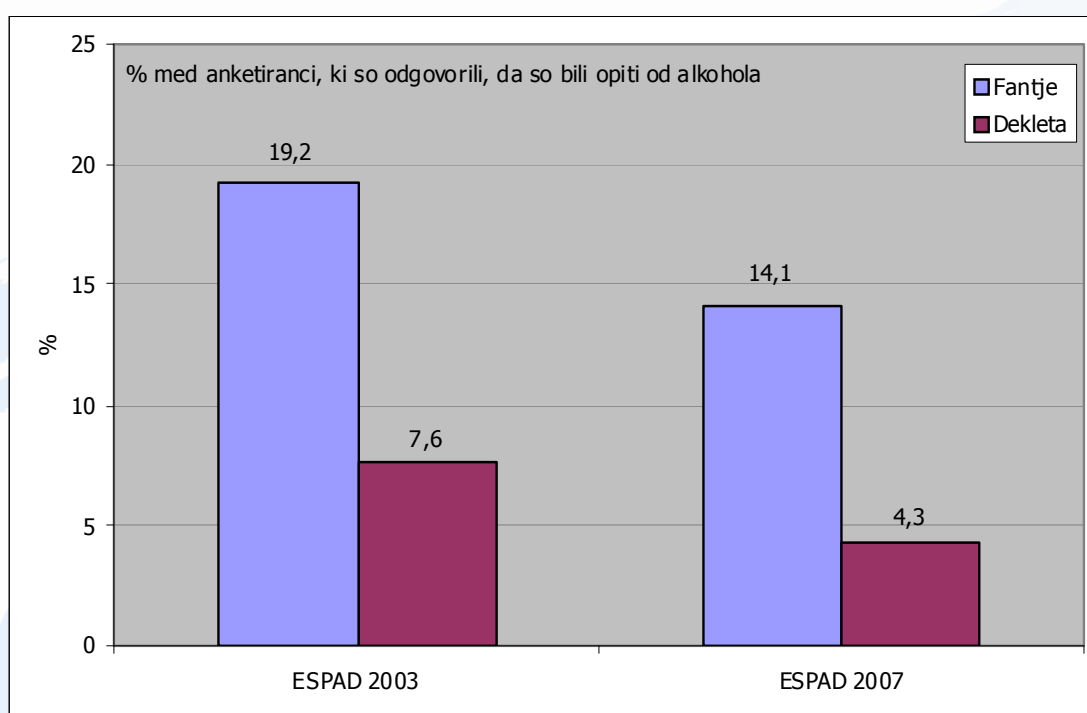
Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) bil-a opit-a od alkohola?		
	2003	2007
Nikoli	35,45	42,78
11 let ali manj	2,61	3,16
12 let	6,34	2,37
13 let	11,19	7,22
14 let	22,39	19,07
15 let ali več	22,01	25,40
Skupaj	100	100

Med anketiranci, ki so bili opiti z alkoholnimi pijačami, ugotavljamo ugodne, značilne spremembe. V letu 2007 se je zmanjšal delež anketirancev, ki so bili prvič opiti v starosti 12 let ali manj kot v primerjavi z letom 2003 ($p = 0,027$).

Tabela 24 d. *Starost ob prvi opitosti od alkohola, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki so bili opiti, ESPAD 2003 in 2007*

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) bil-a opit-a od alkohola?		
	2003	2007
12 let ali manj	13,87	9,66
13 let in več	86,13	90,34
Skupaj	100	100

Slika 20. *Anketiranci, ki so bili stari 12 let ali manj, ko so bili prvič opiti, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007*

V raziskavo vključene dijake/dijakinje smo vprašali, pri kateri starosti so popili prvi kozarec piva, vina ali žgane pijače.

Dobra petina (23 %) anketiranih ni nikoli v življenju pila piva. Med tistimi, ki so pivo že poskusili (vsaj 1 kozarec), jih je 44,1 % to storilo pri starosti 11 let ali manj, 12,8 % je popilo prvi kozarec piva pri 12 letih, 15,8 % pri 13 letih, 17,3 % pri 14 letih in 10 % jih je prvič pilo pivo pri starosti 15 oziroma 16 let. Razlike med spoloma glede na starost ob prvem popitem kozarcu piva so bile statistično značilne ($p = 0,013$). Dekleta so pogosteje izjavila, da niso nikoli pila piva ali pa, da so spila prvi kozarec piva v kasnejši dobi v primerjavi s fanti.

Tabela 25. Starost ob prvem popitem kozarcu piva, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) pil-a pivo (vsaj en kozarec?)			
	M	Ž	VSI
Nikoli	18,4	28,1	23,0
11 let ali manj	37,8	29,8	34,0
12 let	9,7	9,9	9,8
13 let	12,7	11,6	12,2
14 let	13,0	13,7	13,3
15 let ali več	8,4	6,9	7,7
Skupaj	100	100	100

Iz ankete je razvidno, da 22,5 % anketirancev ni nikoli popila kozarca vina. Med tistimi, ki so že pili vino (vsaj en kozarec), jih je: 35,9 % popilo prvi kozarec vina pri starosti 11 let ali manj, 14,6 % pri 12 letih, 17,4 % pri 13 letih, 20,4 % pri 14 letih in 11,7 % pri 15 oziroma 16 letih. Razlike med fanti in dekleti glede na starost ob prvem popitem kozarcu vina so bile statistično značilne ($p = 0,023$). Fantje so pogosteje v zgodnji dobi spili prvi kozarec vina v primerjavi z dekleti.

Tabela 26. Starost ob prvem popitem kozarcu vina, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) pil-a vino (vsaj en kozarec?)			
	M	Ž	VSI
Nikoli	21,9	23,2	22,5
11 let ali manj	32,7	22,4	27,8
12 let	11,0	11,7	11,3
13 let	12,3	14,8	13,5
14 let	13,5	18,4	15,8
15 let ali več	8,6	9,5	9,0
Skupaj	100	100	100

Slaba tretjina (31 %) anketiranih ni nikoli v življenju popila kozarčka žgane pijače. Od tistih, ki so odgovorili, da so pili žgane pijače, jih je 12,1 % spilo prvo žgano pijačo pri starosti 11 let ali prej, 7,5 % pri 12 letih, 17,4 % pri 13 letih, 31,9 % pri 14 letih in 31 % pri 15 oziroma 16 letih. Razlike med spoloma so bile statistično značilne ($p < 0,0005$), dekleta so redkeje pila žgane pijače v zgodnji dobi v primerjavi s fanti.

Tabela 27. Starost ob prvem popitem kozarčku žgane pijače, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) pil-a žgane pijače (vsaj en kozarec?)	M	Ž	VSI
Nikoli	29,9	32,3	31,0
11 let ali manj	12,1	4,3	8,4
12 let	6,3	4,0	5,2
13 let	12,8	11,2	12,0
14 let	19,3	24,9	22,2
15 let ali več	19,7	23,3	21,4
Skupaj	100	100	100

4.3.4 Mnenje o uživanju alkohola med prijatelji in sorojenci

Več kot dve tretjini (70,4 %) anketiranih je odgovorilo, da večina ali vsi njihovi prijatelji uživajo alkoholne pijače (pivo, alkopope, vino, žgane pijače). Razlike med spoloma glede uživanja alkoholnih pijač med prijatelji niso bile statistično značilne ($p = 0,691$).

Tabela 28 a. Ocena pitja alkoholnih pijač med prijatelji, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko tvojih prijateljev/prijateljic po tvoji oceni pije alkoholne pijače (pivo, alkopope, vino, žgane pijače)?	M	Ž	VSI
Nihče	1,9	1,9	1,9
Malo	6,7	7,5	7,1
Nekaj	22,4	18,6	20,6
Večina	52,4	53,5	52,9
Vsi	16,6	18,4	17,5
Skupaj	100	100	100

Glede uživanja alkoholnih pijač med prijatelji ugotavljamo pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 statistično značilne razlike ($p < 0,0005$). V letu 2007 je bil pomembno večji delež anketirancev, ki so navedli, da večina ali vsi njihovi prijatelji pijejo alkoholne pijače.

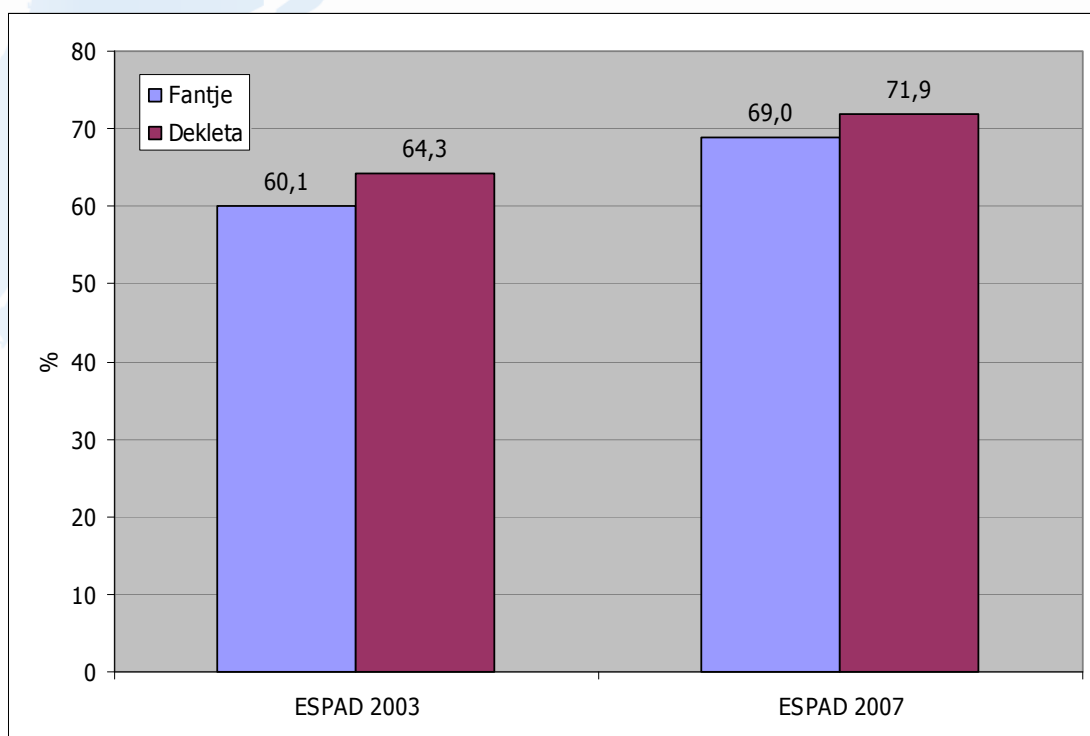
Tabela 28 b. Ocena pitja alkoholnih pijač med prijatelji, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Koliko tvojih prijateljev/prijateljic po tvoji oceni pije alkoholne pijače (pivo, alkopope, vino, žgane pijače)?		
	2003	2007
Nihče	1,59	1,91
Malo	8,82	7,09
Nekaj	27,39	20,61
Večina	51,50	52,93
Vsi	10,69	17,45
Skupaj	100	100

Tabela 28 c. Ocena pitja alkoholnih pijač med prijatelji (malo ali veliko), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Koliko tvojih prijateljev/prijateljic po tvoji oceni pije alkoholne pijače (pivo, alkopope, vino, žgane pijače)?		
	2003	2007
Nihče, malo ali nekaj	37,80	29,62
Večina ali vsi	62,20	70,38
Skupaj	100	100

Slika 21. Anketiranci, ki so odgovorili, da večina ali vsi njihovi prijatelji pijejo alkoholne pijače (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

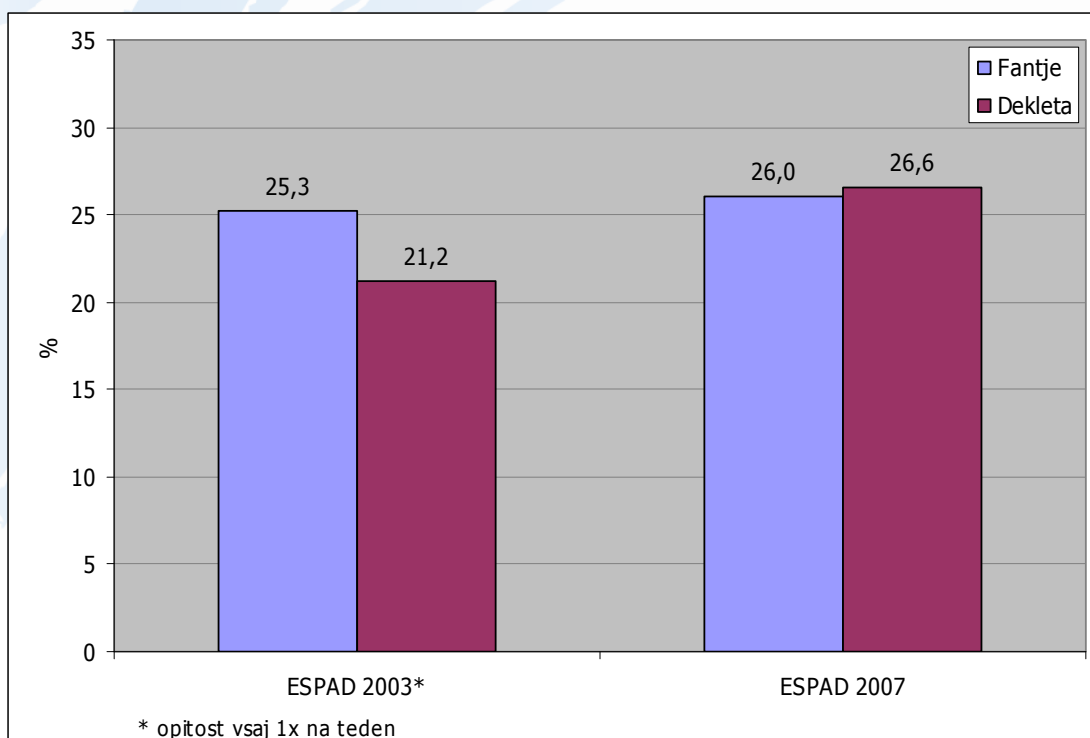

Anketirance smo vprašali, koliko njihovih prijateljev/prijateljic se opija. Dobra četrtina (26,3 %) anketiranih je izjavila, da se večina ali vsi prijatelji opijajo. Razlike med odgovori fantov in deklet niso bile statistično značilne ($p = 0,843$).

Tabela 29. Ocena opitosti med prijatelji, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko tvojih prijateljev/prijateljic po tvoji oceni se opija?			
	M	Ž	VSI
Nihče	12,8	15,0	13,8
Malo	26,5	25,4	26,0
Nekaj	34,7	33,0	33,9
Večina	23,0	22,8	22,9
Vsi	3,0	3,8	3,4
Skupaj	100	100	100

Slika 22. Anketiranci, ki so odgovorili, da se večina ali vsi njihovi prijatelji opijajo (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Slaba polovica (48,4 %) dijakov/dijakinj je odgovorila, da njihovi starejši sorojenci pijejo alkoholne pijače (pivo, alkopope, vino, žgane pijače).

Tabela 30 a. *Pitje alkoholnih pijač med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

Ali kdo od tvojih starejših bratov ali sester pije alkoholne pijače (pivo, alkopope, vino, žgane pijače)?	M	Ž	VSI
Da	48,9	47,9	48,4
Ne	28,8	21,5	25,3
Ne vem	3,5	1,9	2,7
Nimam starejših sorojencev	18,8	28,8	23,6
Skupaj	100	100	100

Pri obdelavi smo upoštevali le anketirance, ki so odgovorili, da imajo starejše brate in/ali sestre, ker je več anketiranih deklet kot fantov odgovorilo, da nimajo starejših sorojencev. Tako ne ugotavljamo statistično značilne razlike med spoloma glede pitja alkoholnih pijač med starejšimi sorojenci ($p = 0,139$).

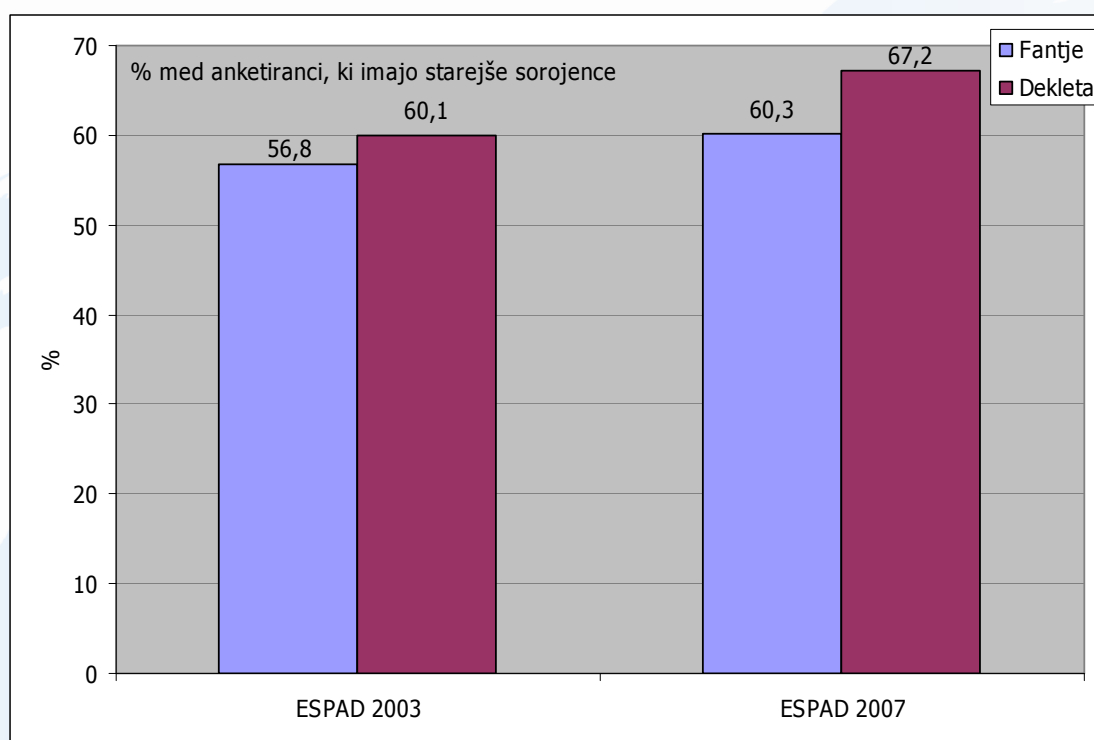
Tabela 30 b. *Pitje alkoholnih pijač med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki imajo starejše sorojence, ESPAD 2007*

Ali kdo od tvojih starejših bratov ali sester pije alkoholne pijače (pivo, alkopope, vino, žgane pijače)?	M	Ž	VSI
Da	60,27	67,22	63,37
Ne	35,47	30,13	33,09
Ne vem	4,27	2,65	3,55
Skupaj	100	100	100

Tudi med letoma 2003 in 2007 ne ugotavljamo statistično značilne razlike glede pitja alkoholnih pijač med starejšimi sorojenci ($p = 0,109$), če upoštevamo odgovore samo tistih dijakov, ki imajo starejše brate in/ali sestre.

Tabela 30 c. *Pitje alkoholnih pijač med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki imajo starejše sorojence, ESPAD 2003 in 2007*

Ali kdo od tvojih starejših bratov ali sester pije alkoholne pijače (pivo, alkopope, vino, žgane pijače)?		
	2003	2007
Da	58,35	63,37
Ne	38,31	33,09
Ne vem	3,34	3,55
Skupaj	100	100

Slika 23. *Anketiranci, ki so odgovorili, da njihovi starejši bratje ali sestre pijejo alkoholne pijače, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007*Tabela 31 a. *Opitost med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

Ali se kdo od tvojih starejših bratov ali sester opija?			
	M	Ž	VSI
Da	9,7	10,9	10,3
Ne	66,1	57,1	61,8
Ne vem	5,4	3,3	4,4
Nimam starejših sorojencev	18,8	28,7	23,5
Skupaj	100	100	100

Če upoštevamo odgovore samo tistih dijakov, ki imajo starejše brate in/ali sestre, ne ugotavljamo statistično značilne razlike med spoloma glede pojava opitosti od alkoholnih pijač med starejšimi sorojenci ($p = 0,278$).

Tabela 31 b. *Opitost med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki imajo starejše sorojence, ESPAD 2007*

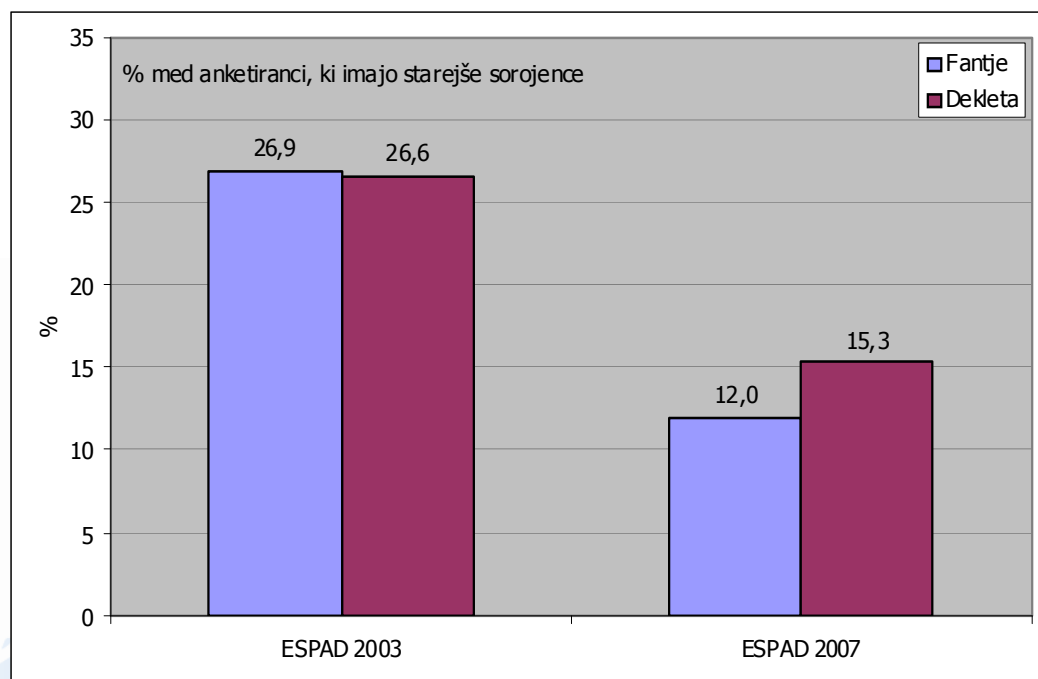
Ali se kdo od tvojih starejših bratov ali sester opija?			
	M	Ž	VSI
Da	11,97	15,28	13,44
Ne	81,38	80,07	80,80
Ne vem	6,65	4,65	5,76
Skupaj	100	100	100

Med letoma 2003 in 2007 ugotavljamo statistično značilne razlike v pojavu opitosti med starejšimi sorojenci ($p < 0,0005$), če upoštevamo odgovore samo tistih dijakov, ki imajo starejše brate in/ali sestre. V letu 2007 je ugotovljen bistveno nižji delež anketirancev, ki so odgovorili, da se njihovi starejši sorojenci opijajo.

Tabela 31 c. *Opitost med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki imajo starejše sorojence, ESPAD 2003 in 2007*

Ali se kdo od tvojih starejših bratov ali sester opija?		
	2003	2007
Da	26,73	13,44
Ne	64,92	80,80
Ne vem	8,35	5,76
Skupaj	100	100

Slika 24. Anketiranci, ki so odgovorili, da se njihovi starejši bratje ali sestre opijajo, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.3.5 Stališča do uživanja alkohola

Anketirani dijaki/dijakinje so podali svoje mnenje o stopnji tveganja škode za zdravje pri ljudeh, ki dnevno popijejo 4 ali 5 alkoholnih pijač. Dobra polovica (55,2 %) anketirancev je menila, da dnevno pitje navedene količine alkohola predstavlja veliko tveganje za zdravje. Po mnenju 26,4 % dijakov/dijakinj je tveganje, povezano s takšnim vzorcem pitja, le zmerno, 13,1 % pa jih je izjavilo, da je tveganje rahlo oziroma nično. Pri tem 5,3 % anketirancev ni vedelo, kakšno škodo ima dnevno pitje 4 ali 5 alkoholnih pijač za posameznika. Razlike med spoloma glede mnenja o tveganju škode za zdravje ljudi v primeru dnevnega pitja 4 ali 5 alkoholnih pijač so bile statistično pomembne ($p < 0,0005$). Fantje so v večjem deležu kot dekleta menili, da ta vzorec pitja ne predstavlja tveganja, ali je tveganje škode za zdravje le rahlo, ali da ne vedo, kakšno tveganje za zdravje predstavlja dnevno pitje navedene količine alkohola.

Tabela 32 a. Mnenje o tveganju zaradi pitja 4 ali 5 alkoholnih pijač dnevno, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če popijejo skoraj vsak dan 4 ali 5 alkoholnih pijač?			
	M	Ž	VSI
Ne tvegajo	5,2	1,2	3,3
Rahlo tvegajo	12,0	7,4	9,8
Zmerno tvegajo	30,5	21,9	26,4
Veliko tvegajo	43,8	67,7	55,2
Ne vem	8,5	1,9	5,3
Skupaj	100	100	100

Tabela 32 b. Mnenje o tveganju zaradi pitja 4 ali 5 alkoholnih pijač dnevno (po kategorijah »ne tvegajo ali rahlo tvegajo«, »zmerno ali veliko tvegajo« in »ne vem«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če popijejo skoraj vsak dan 4 ali 5 alkoholnih pijač?			
	M	Ž	VSI
Ne tvegajo ali rahlo tvegajo	17,12	8,55	13,07
Zmerno ali veliko tvegajo	74,29	89,55	81,59
Ne vem	8,50	1,90	5,34
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ne ugotavljamo statistično pomembnih razlik glede mnenja o tveganju škode za zdravje pri ljudeh, če popijejo 4 ali 5 alkoholnih pijač dnevno.

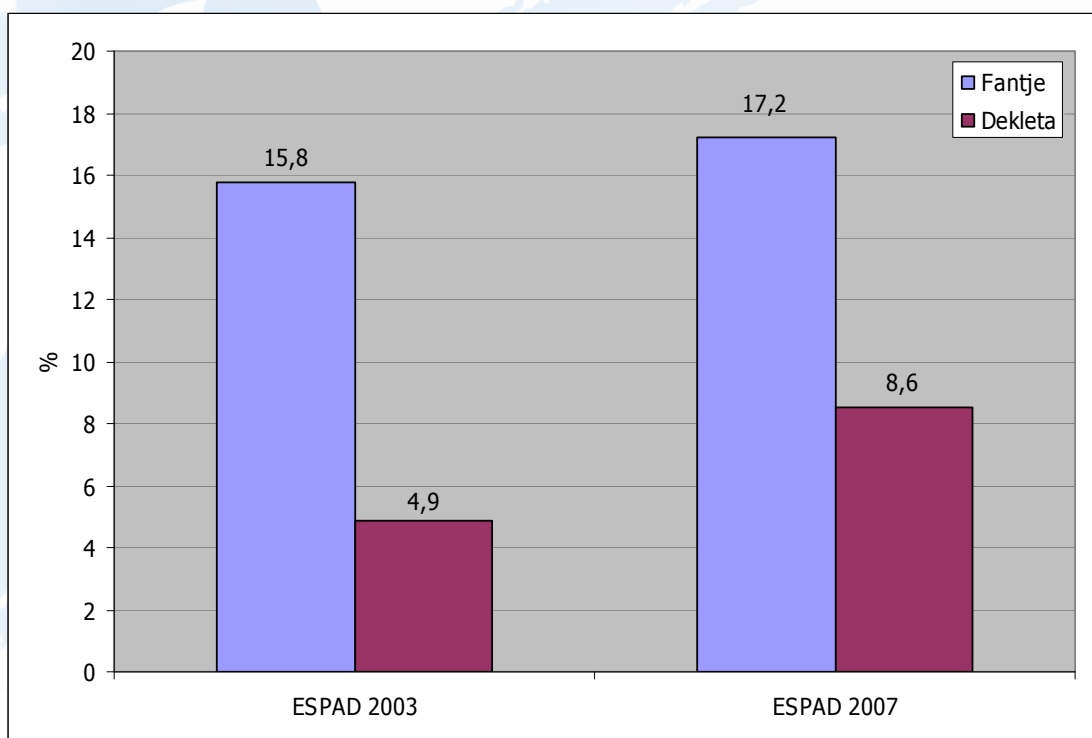
Tabela 32 c. Mnenje o tveganju za zdravje zaradi pitja 4 ali 5 alkoholnih pijač dnevno, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če popijejo skoraj vsak dan 4 ali 5 alkoholnih pijač?		
	2003	2007
Ne tvegajo	2,22	3,30
Rahlo tvegajo	8,14	9,77
Zmerno tvegajo	27,29	26,36
Veliko tvegajo	57,63	55,23
Ne vem	4,72	5,34
Skupaj	100	100

Tabela 32 d. Mnenje o tveganju za zdravje zaradi pitja 4 ali 5 alkoholnih pijač dnevno ločeno po spolu, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če popijejo skoraj vsak dan 4 ali 5 alkoholnih pijač?	2003		2007	
	M	Ž	M	Ž
	Ne tvegajo	3,85	0,56	5,23
Rahlo tvegajo	11,93	4,29	11,98	7,36
Zmerno tvegajo	28,44	26,12	30,50	21,85
Veliko tvegajo	50,09	65,30	43,79	67,70
Ne vem	5,69	3,73	8,50	1,90
Skupaj	100	100	100	100

Slika 25. Anketiranci, ki so odgovorili, da ljudje, ki dnevno spijejo 4 ali 5 alkoholnih pijač, ne tvegajo ali rahlo tvegajo škodo za zdravje (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Zaradi pitja alkoholnih pijač je v zadnjih 12 mesecih pred anketo imelo težave s policijo 6 % anketiranih dijakov/dijakinj. Razlike med spoloma v pogostnosti težav s policijo zaradi pitja alkoholnih pijač v zadnjem letu so bile statistično značilne

($p < 0,0005$), in sicer fantje so pogosteje imeli težave s policijo zaradi pitja alkoholnih pijač v primerjavi z dekleti.

Tabela 33 a. Pogostnost težav s policijo zaradi pitja alkoholnih pijač v zadnjih 12 mesecih, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kako pogosto si v zadnjih 12 mesecih imel-a težave s policijo zato, ker si pil-a alkoholne pijače?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	89,9	97,2	93,3
1- do 2-krat	6,7	2,4	4,6
3- do 5-krat	1,3	0,5	0,9
6- do 9-krat	0,9	0,0	0,5
10- do 19-krat	0,2	0,0	0,1
20- do 39-krat	0,4	0,0	0,2
40- ali večkrat	0,6	0,0	0,3
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo statistično značilni ($p = 0,015$) porast deleža fantov, ki je imel težave s policijo zaradi pitja alkoholnih pijač.

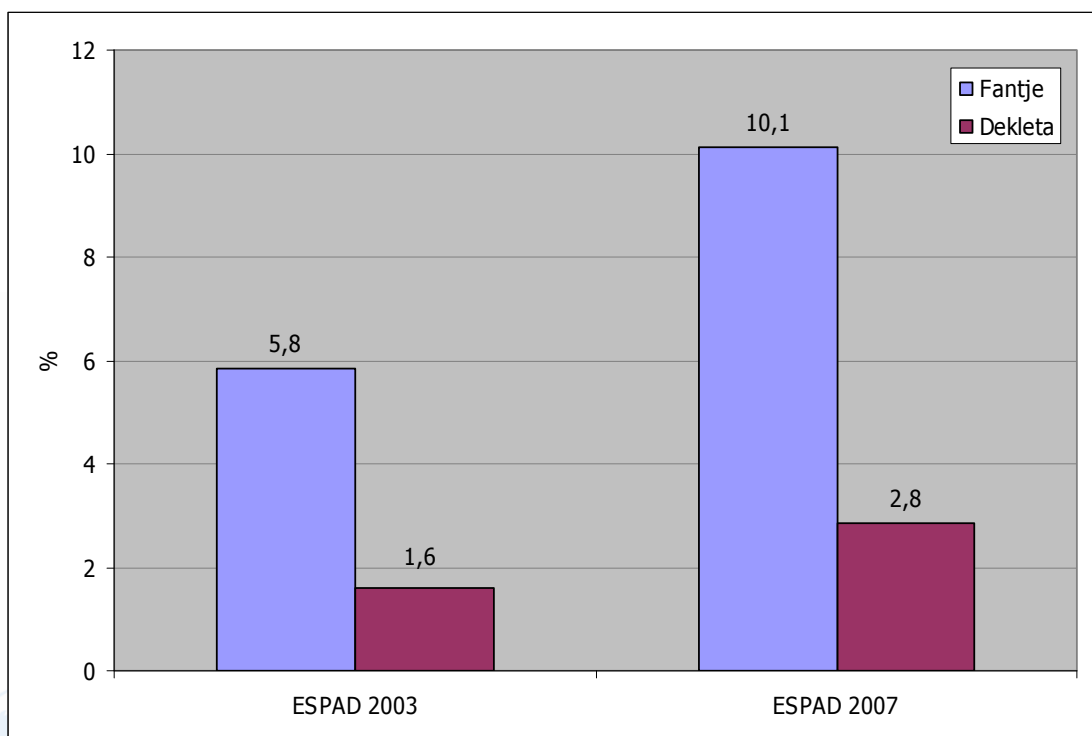
Tabela 33 b. Težave s policijo zaradi pitja alkoholnih pijač, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Ali si že kdaj imel-a težave s policijo zato, ker si pil-a alkoholne pijače?		
	2003	2007
Ne	96,31	93,35
Da	3,69	6,65
Skupaj	100	100

Tabela 33 c. Težave s policijo zaradi pitja alkoholnih pijač ločeno po spolu, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Ali si že kdaj imel-a težave s policijo zato, ker si pil-a alkoholne pijače?				
	2003		2007	
	M	Ž	M	Ž
Ne	94,17	98,39	89,87	97,16
Da	5,83	1,61	10,13	2,84
Skupaj	100	100	100	100

Slika 26. Anketiranci, ki so imeli težave s policijo zaradi pitja alkoholnih pijač (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.4 PREOSTALE DROGE

4.4.1 Dostopnost do drog

Skoraj polovica (48,5 %) anketiranih je odgovorila, da bi zelo ali precej lahko prišli do marihuane ali hašiša (kanabis), če bi to želeli.

Tabela 34 a. Dostopnost do marihuane ali hašiša (kanabisa), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kaj meniš, kako težko bi si priskrbel-a marihuano ali hašiš (kanabis), če bi si želel-a?	M	Ž	VSI
Nemogoče	14,9	12,5	13,8
Zelo težko	10,6	12,1	11,3
Precej težko	8,4	12,1	10,2
Precej lahko	21,9	24,8	23,3
Zelo lahko	29,2	20,8	25,2
Ne vem	14,9	17,7	16,3
Skupaj	100	100	100

Razlika med spoloma glede odgovorov o zaznani dostopnosti marihuane (kategorije odgovorov »nemogoče ali težko«, »precej ali zelo lahko« in »ne vem«) ni bila statistično značilna ($p = 0,239$).

Tabela 34 b. *Dostopnost do marihuane ali hašiša (kanabisa) (po kategorijah »nemogoče ali težko«, »precej ali zelo lahko« in »ne vem«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

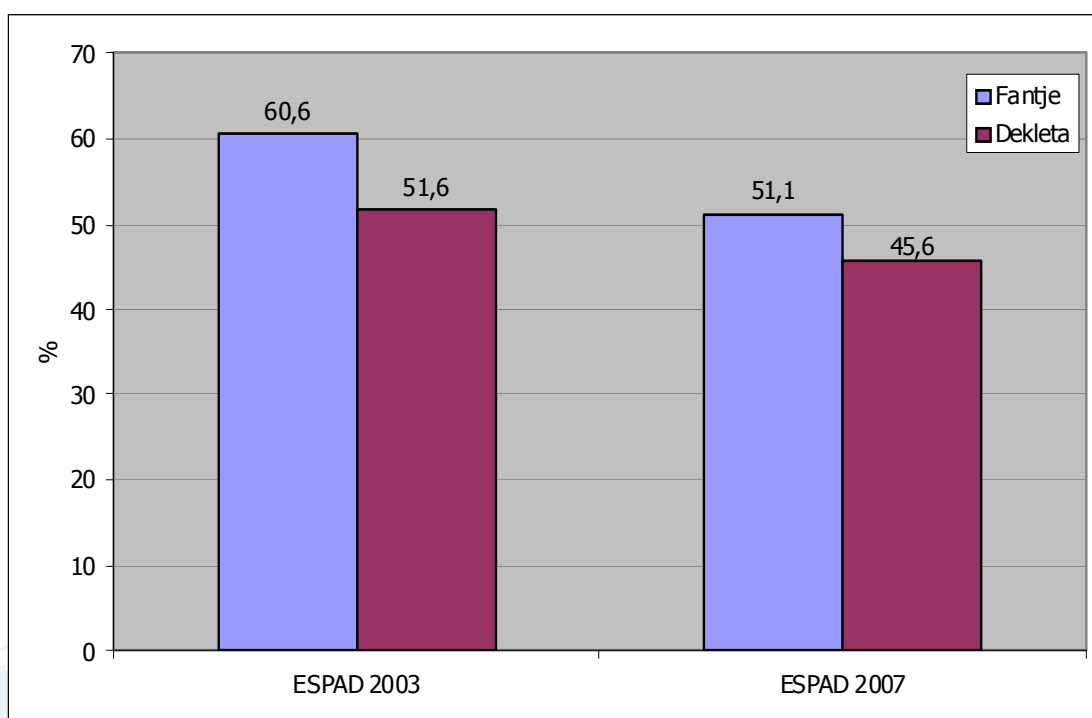
Kaj meniš, kako težko bi si priskrbel-a marihuano ali hašiš (kanabis), če bi si želel-a?			
	M	Ž	VSI
Nemogoče ali težko	33,98	36,64	35,25
Precej ali zelo lahko	51,08	45,63	48,47
Ne vem	14,94	17,73	16,27
Skupaj	100	100	100

Ugodne in statistično pomembne razlike v dostopnosti marihuane ugotavljamo pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ($p < 0,0005$). V letu 2007 se je povečal delež anketirancev, ki so odgovorili, da si ne bi mogli, ali bi si zelo težko priskrbeli marihuano ali hašiš (kanabis), če bi si želeli, zmanjšal pa delež tistih, ki so odgovorili, da bi si precej ali zelo lahko priskrbeli marihuano ali hašiš, če bi si to želeli.

Tabela 34 c. *Dostopnost do marihuane ali hašiša (kanabisa), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Kaj meniš, kako težko bi si priskrbel-a marihuano ali hašiš (kanabis), če bi si želel-a?		
	2003	2007
Nemogoče	7,13	13,79
Zelo težko	6,30	11,30
Precej težko	15,19	10,17
Precej lahko	32,41	23,28
Zelo lahko	23,70	25,20
Ne vem	15,28	16,27
Skupaj	100	100

Slika 27. Anketiranci, ki menijo, da je dostopnost do marihuane ali hašiša (kanabisa) precej ali zelo lahka (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Med anketiranimi jih je 30,2 % menilo, da je zelo ali precej lahko priti do pomirjeval. Razlike med spoloma glede mnenja o zoznani dostopnosti pomirjeval so bile statistično značilne ($p < 0,0005$), in sicer dekleta so v večjem deležu menila, da je precej lahko priti do pomirjeval, fantje pa so v večjem deležu menili, da je nemogoče priti do pomirjeval.

Podobna je bila tudi zoznana dostopnost do ekstazija. Pri tem je 30,8 % dijakov/dijakinj odgovorilo, da je zelo ali precej lahko priti do ekstazija. Razlike med fanti in dekleti glede zoznane dostopnosti do ekstazija so bile statistično značilne ($p = 0,002$). Fantje so v večjem deležu menili, da je nemogoče ali zelo težko priti do ekstazija, dekleta pa so v večjem deležu menila, da je precej lahko priti do ekstazija.

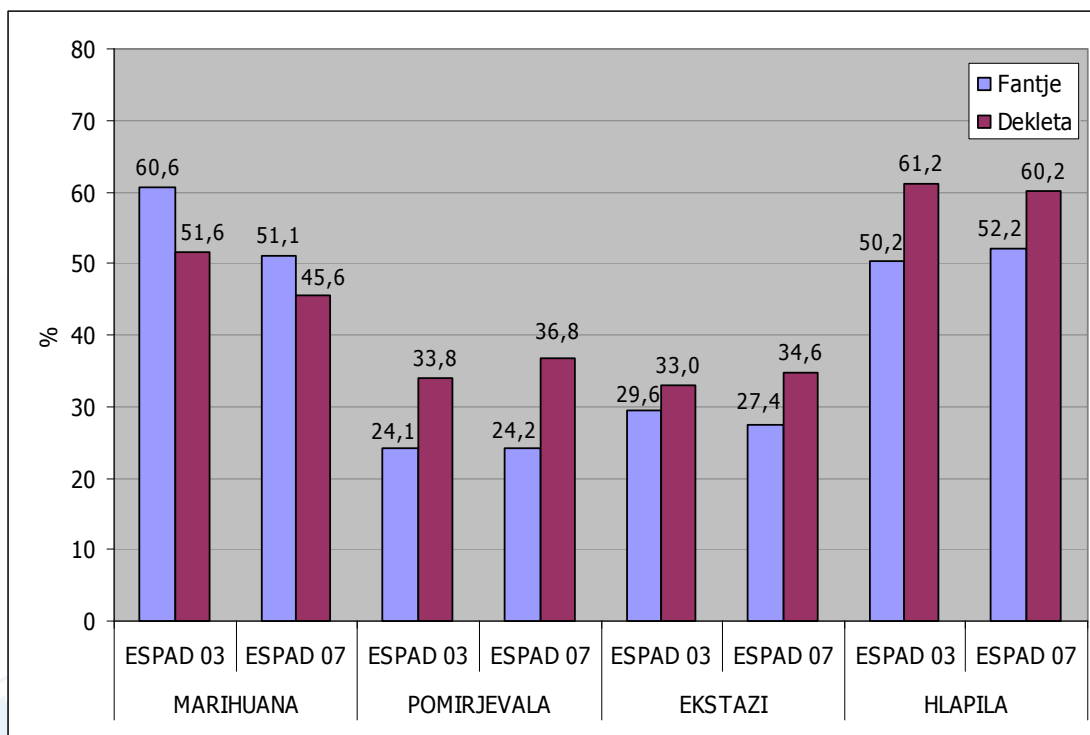
Več kot polovica (56 %) anketiranih je menila, da bi zlahka prišla do hlapil (lepila, razredčila), če bi to želela. Razlike med spoloma glede mnenja o zoznani dostopnosti hlapil so bile statistično značilne ($p < 0,0005$). Fantje so v večjem deležu v primerjavi

z dekleti menili, da je nemogoče priti do hlapil, dekleta pa so v večjem deležu menila, da je precej lahko priti do hlapil.

Tabela 34 d. *Zaznana dostopnost drog, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

Kaj meniš, kako težko bi si priskrbel-a našete droge, če bi si želel-a?			
	M	Ž	VSI
Marihuana ali hašiš			
Nemogoče	14,9	12,5	13,8
Zelo težko	10,6	12,1	11,3
Precej težko	8,4	12,1	10,2
Precej lahko	21,9	24,8	23,3
Zelo lahko	29,2	20,8	25,2
Ne vem	14,9	17,7	16,3
Pomirjevala ali sedativi			
Nemogoče	25,1	10,5	18,1
Zelo težko	15,3	13,3	14,4
Precej težko	11,2	18,1	14,5
Precej lahko	14,0	26,1	19,8
Zelo lahko	10,2	10,7	10,4
Ne vem	24,2	21,4	22,9
Ekstazi			
Nemogoče	26,3	16,6	21,7
Zelo težko	15,3	14,5	14,9
Precej težko	11,4	12,6	12,0
Precej lahko	14,3	22,5	18,2
Zelo lahko	13,2	12,1	12,7
Ne vem	19,4	21,8	20,6
Hlapila (npr. lepilo, razredčilo)			
Nemogoče	21,8	10,2	16,3
Zelo težko	7,3	7,8	7,6
Precej težko	3,4	4,5	4,0
Precej lahko	11,0	18,2	14,4
Zelo lahko	41,2	41,9	41,5
Ne vem	15,3	17,3	16,3

Slika 28. Anketiranci, ki menijo, da je dostopnost do drog precej lahka ali zelo lahka (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.4.2 Razširjenost uporabe drog

V vprašalniku smo med prepovedanimi drogami upoštevali: marihuano/hašiš, ekstazi, amfetamine, LSD/halucinogene, krek, kokain, heroin, 'gobice', GHB in vbrizg droge z iglo. Glede uporabe prepovedanih drog v vsem življenju je 77,8 % anketirancev izjavilo, da nikoli niso poskusili prepovedane droge. Nadaljnjih 24,7 % fantov in 19,3 % deklet je v svojem življenju že poskusilo katero od naštetih snovi, to je marihuano, ekstazi, amfetamine, LSD ali druge halucinogene droge, krek, kokain, heroin, 'gobice', GHB in vbrizg droge z iglo.

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo glede uporabe prepovedanih drog v vsem življenju ugodne rezultate. V letu 2007 se je delež anketiranih dijakov, ki so v svojem življenju poskusili prepovedano drogo, statistično značilno zmanjšal ($p = 0,0004$), tako med fanti ($p = 0,05$) kot tudi med dekleti ($p = 0,0019$).

Tabela 35 a. *Uporaba drog v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

	M		Ž		VSI	
	Ne	Da	Ne	Da	Ne	Da
Marihuana	76,77	23,23	82,23	17,77	79,37	20,63
Ekstazi	96,77	3,23	96,22	3,78	96,51	3,49
Vdihavanje hlapov	83,84	16,16	86,7	13,3	85,2	14,8
Amfetamini	97,2	2,8	97,88	2,12	97,53	2,47
LSD ali drugi halucinogen	97,85	2,15	97,64	2,36	97,75	2,25
Krek	97,2	2,8	98,58	1,42	97,86	2,14
Kokain	96,77	3,23	97,88	2,12	97,3	2,7
Izmišljena droga	98,71	1,29	99,53	0,47	99,1	0,9
Heroin	98,28	1,72	98,11	1,89	98,2	1,8
'Gobice'	96,98	3,02	98,35	1,65	97,64	2,36
GHB	98,71	1,29	99,76	0,24	99,21	0,79
Anabolični steroidi	98,06	1,94	100	0	98,99	1,01
Z iglo vbrizgana droga	98,71	1,29	99,53	0,47	99,1	0,9
Kombinacija alkohola in tablet	95,9	4,1	94,34	5,66	95,15	4,85
Prepovedane droge*	75,27	24,73	80,66	19,34	77,84	22,16

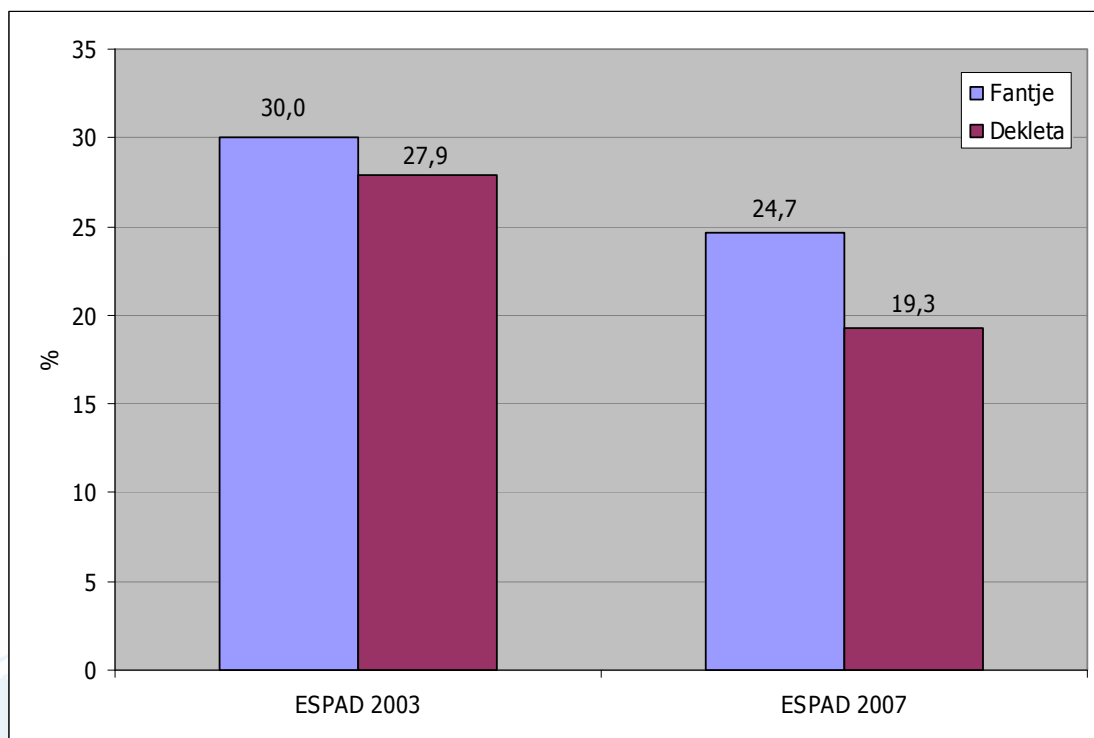
* Upoštevali smo marihuano/hašiš, ekstazi, amfetamine, LSD/halucinogene, kreka, kokain, heroin, 'gobice', GHB in vbrizgane droge z iglo.

Tabela 35 b. *Uporaba prepovedanih drog* v vsem življenju, ločeno po spolu, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

	2003			2007		
	M	Ž	VSI	M	Ž	VSI
Da	30,25	27,99	29,14	24,73	19,34	22,16
Ne	69,75	72,01	70,86	75,27	80,66	77,84
Skupaj	100	100	100	100	100	100

* Upoštevali smo marihuano/hašiš, ekstazi, amfetamine, LSD/halucinogene, kreka, kokain, heroin, 'gobice', GHB in vbrizgane droge z iglo.

Slika 29. Anketiranci, ki so v svojem življenju poskusili prepovedane droge*, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

* Upoštevali smo marihuano/hašiš, ekstazi, amfetamine, LSD/halucinogene, krek, kokain, heroin, 'gobice', GHB in vbrizg droge z iglo.

4.4.2.1 Uporaba marihuane ali hašiša (kanabisa)

Med anketiranimi jih 79,4 % nikoli v življenju ni kadilo marihuane, 9,5 % je kadilo marihuano enkrat do 5-krat, 2,4 % 6- do 9-krat, 2,7 % 10- do 19-krat, 2 % 20- do 39-krat in 4,1 % 40- ali večkrat. Med spoloma ni bilo statistično značilnih razlik pri uporabi marihuane/hašiša v vsem življenju ($p = 0,226$).

Tabela 36 a. Pogostnost uporabe marihuane v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

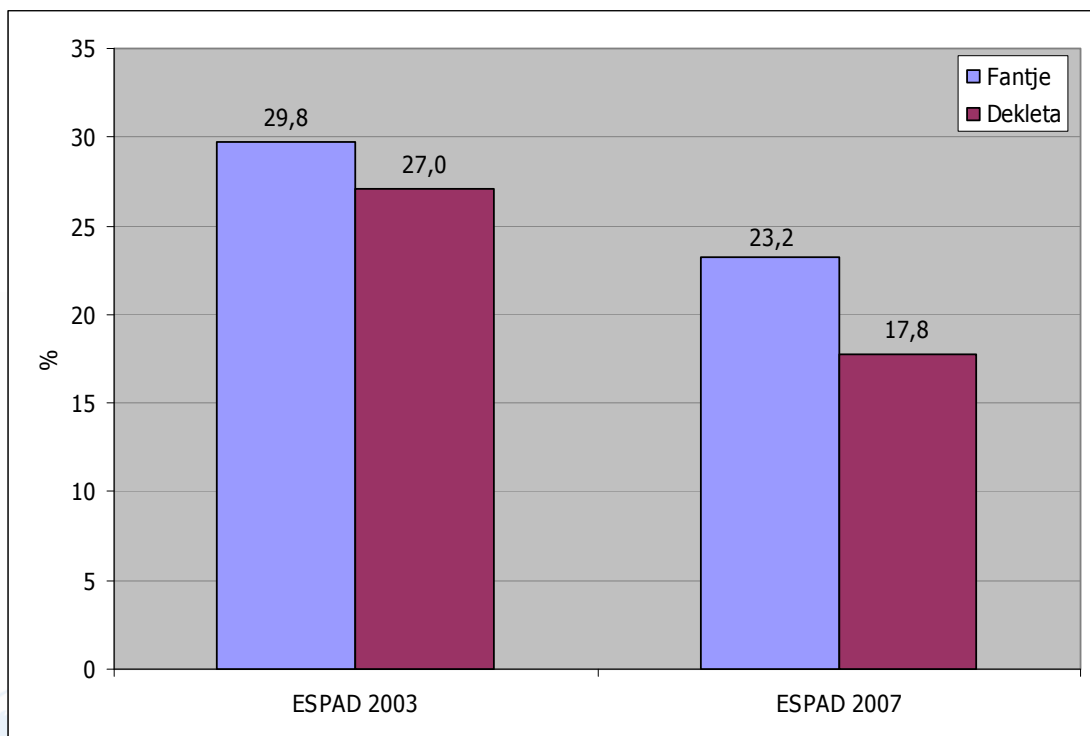
Kolikokrat (če sploh) si uporabil-a marihuano ali hašiš (kanabis) v vsem življenju?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	76,8	82,2	79,4
1- do 2-krat	7,1	5,9	6,5
3- do 5-krat	2,6	3,3	2,9
6- do 9-krat	3,0	1,7	2,4
10- do 19-krat	2,8	2,6	2,7
20- do 39-krat	2,4	1,7	2,0
40- ali večkrat	5,4	2,6	4,1
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo ugodne, statistično značilne razlike ($p = 0,004$) glede uporabe marihuane/hašiša v vsem življenju. V letu 2007 je narasel delež anketirancev, ki nikoli niso uživali marihuane ali hašiša.

Tabela 36 b. Pogostnost uporabe marihuane v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si uporabil-a marihuano ali hašiš (kanabis) v vsem življenju?		
	2003	2007
Nikoli	71,57	79,37
1- do 2-krat	10,03	6,54
3- do 5-krat	5,34	2,93
6- do 9-krat	3,04	2,37
10- do 19-krat	2,94	2,71
20- do 39-krat	2,48	2,03
40- ali večkrat	4,60	4,06
Skupaj	100	100

Slika 30. Anketiranci, ki so v svojem življenju kadili marihuano ali hašiš (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

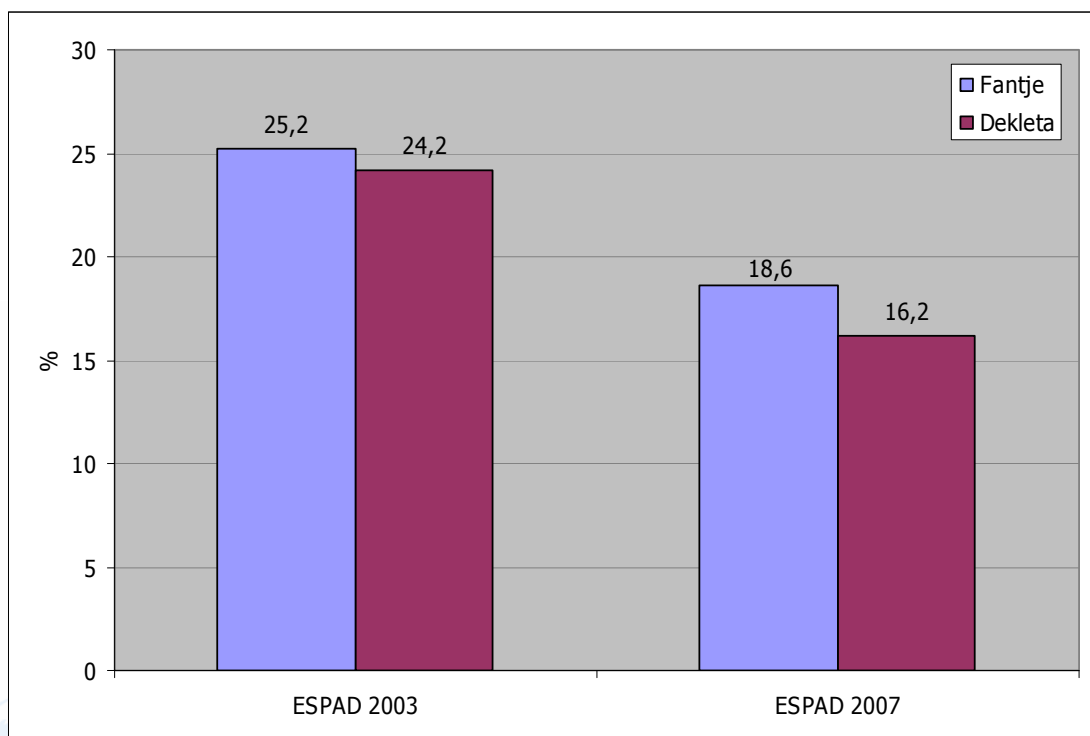

V zadnjih 12 mesecih pred anketo marihuane/hašiša ni kadilo 82,6 % anketiranih (81,4 % fantov, 83,8 % deklet). Pri tem je 9,1 % anketiranih v zadnjem letu kadilo marihuano enkrat do 5-krat, 3 % 6- do 9-krat, 1,8 % 10- do 19-krat, 1,5 % 20- do 39-krat in 2,1 % 40- ali večkrat. Razlike med odgovori fantov in deklet statistično niso bile značilne ($p = 0,153$).

Tabela 37. Pogostnost uporabe marihuane v zadnjih 12 mesecih, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si uporabil-a marihuano ali hašiš (kanabis) v zadnjih 12 mesecih?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	81,4	83,8	82,6
1- do 2-krat	4,8	7,4	6,0
3- do 5-krat	4,4	1,7	3,1
6- do 9-krat	3,3	2,6	3,0
10- do 19-krat	2,2	1,4	1,8
20- do 39-krat	1,5	1,4	1,5
40- ali večkrat	2,4	1,7	2,1
Skupaj	100	100	100

Slika 31. Anketiranci, ki so v zadnjih 12 mesecih kadili marihuano ali hašiš (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

V zadnjem mesecu pred anketo marihuane/hašiša ni kadilo 89,6 % anketiranih (88,2 % fantov, 91,2 % deklet). Ob tem je 7,5 % vseh kadilo marihuano enkrat do 5-krat, 0,9 % 6- do 9-krat, 0,2 % 10- do 19-krat, 0,8 % 20- do 39-krat in 0,9 % 40- ali večkrat. Razlike med odgovori fantov in deklet statistično niso bile značilne ($p = 0,281$).

Tabela 38 a. Pogostnost uporabe marihuane v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

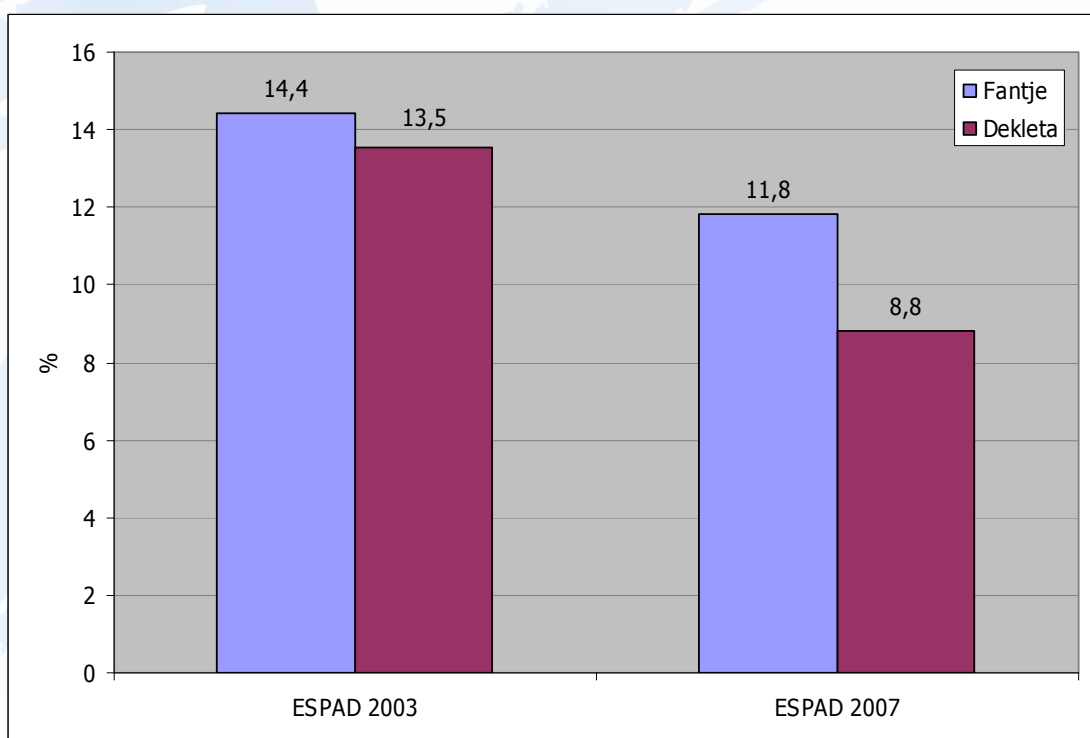
Kolikokrat (če sploh) si uporabil-a marihuano ali hašiš (kanabis) v zadnjih 30 dneh?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	88,2	91,2	89,6
1- do 2-krat	6,1	4,0	5,1
3- do 5-krat	2,2	2,6	2,4
6- do 9-krat	1,3	0,5	0,9
10- do 19-krat	0,2	0,2	0,2
20- do 39-krat	1,1	0,5	0,8
40- ali večkrat	0,9	1,0	0,9
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo ugodne rezultate. V letu 2007 se je statistično značilno ($p = 0,016$) zmanjšal delež anketirancev, ki so v mesecu pred anketiranjem uživali marihuano. Ta razlika se nanaša predvsem na dekleta.

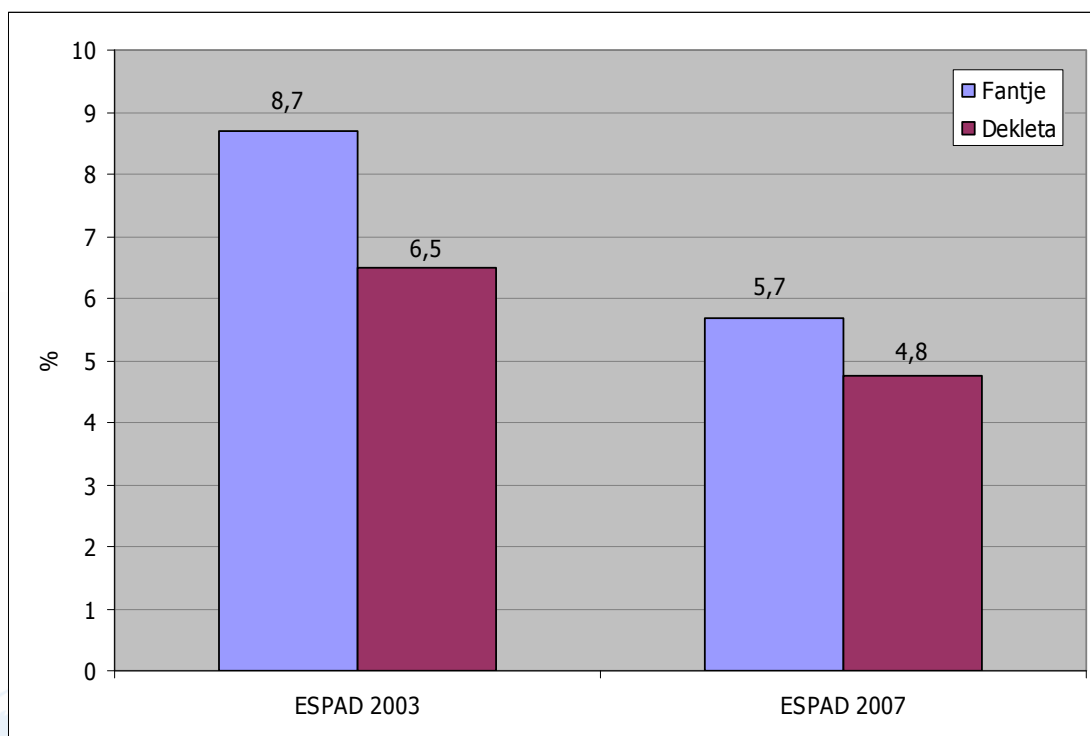
Tabela 38 b. *Uporaba marihuane v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Ali (če sploh) si kadil-a marihuano ali hašiš (kanabis) v zadnjih 30 dneh?		
	2003	2007
Ne	86,02	89,62
Da	13,98	10,38
Skupaj	100	100

Slika 32 a. *Anketiranci, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano ali hašiš (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007*

Slika 33 b. Anketiranci, ki so kadili marihuano ali hašiš 3-krat ali večkrat v zadnjih 30 dneh (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

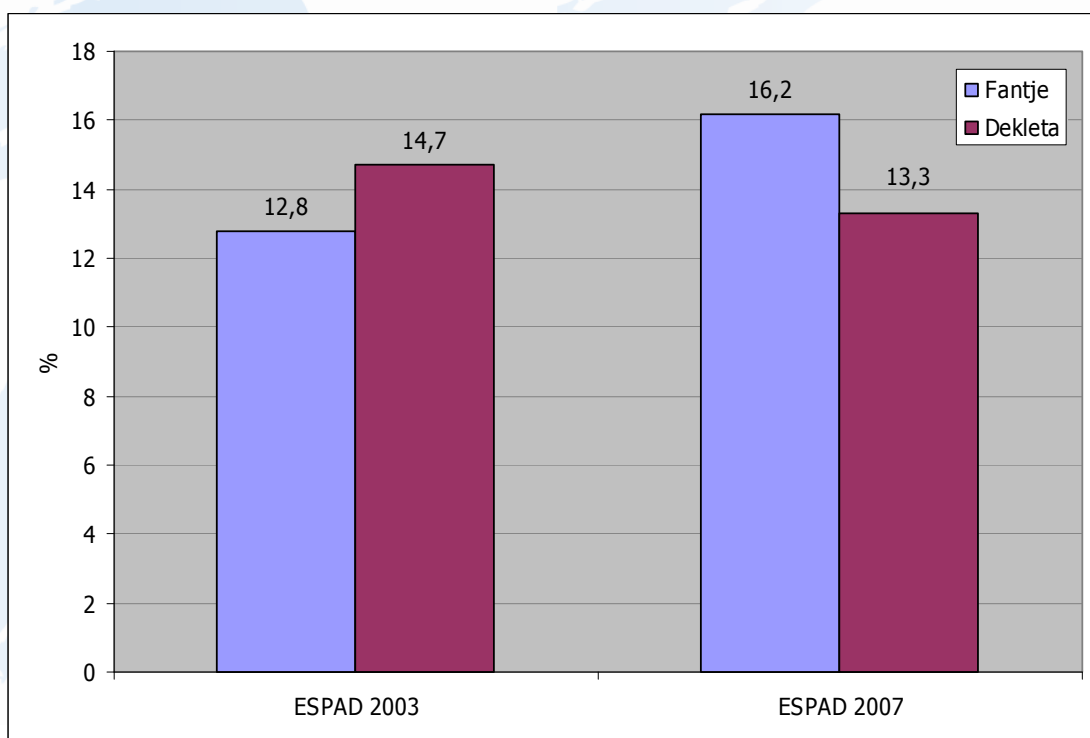
4.4.2.2 Vdihavanje hlapov (lepila, razredčila ipd.)

Ena sedmina dijakov/dijakinj (14,8 %) je odgovorila, da so v svojem življenju vdihavali hlapo (lepilo, razredčilo ipd.) z namenom biti 'zadet'. Med fanti in dekleti ni bilo statistično značilnih razlik glede pogostnosti vdihavanja hlapov v vsem življenju ($p = 0,497$).

Tabela 39. Pogostnost vdihavanja hlapov v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si vdihaval-a hlape (lepilo, razredčilo ipd.) v vsem življenju zato, da bi bil-a zadet-a?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	83,8	86,7	85,2
1- do 2-krat	9,3	5,9	7,7
3- do 5-krat	2,2	2,9	2,5
6- do 9-krat	2,2	2,1	2,1
10- do 19-krat	1,1	1,4	1,2
20- do 39-krat	0,4	0,7	0,6
40- ali večkrat	1,1	0,2	0,7
Skupaj	100	100	100

Slika 34. Anketiranci, ki so v svojem življenju vdihavali hlape (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

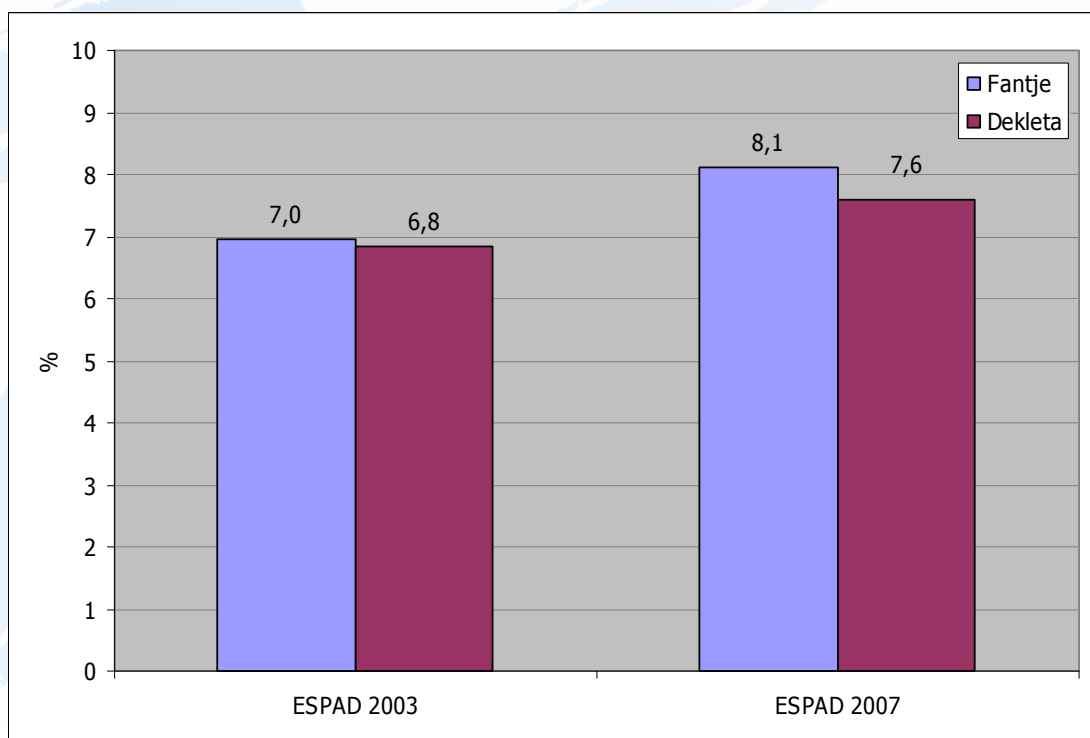

Med anketiranimi je 92,1 % vseh odgovorilo, da v preteklem letu niso vdihavali hlapov (lepilo, razredčilo ipd.) z namenom biti 'zadet'. Razlike med spoloma niso bile statistično značilne ($p = 0,803$).

Tabela 40. Pogostnost vdihavanja hlapov v zadnjih 12 mesecih, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat (če sploh) si vdihaval-a hlapo (lepilo, razredčilo ipd.) v zadnjih 12 mesecih zato, da bi bil-a zadet-a?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	91,9	92,4	92,1
1- do 2-krat	4,2	4,0	4,1
3- do 5-krat	2,0	1,7	1,8
6- do 9-krat	1,1	0,5	0,8
10- do 19-krat	0,2	1,2	0,7
20- do 39-krat	0,4	0,2	0,3
40- ali večkrat	0,2	0,0	0,1
Skupaj	100	100	100

Slika 35. Anketiranci, ki so v zadnjih 12 mesecih vdihavali hlapo (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Na vprašanje o pogostnosti vdihavanja hlapov v zadnjih 30 dneh je 96,2 % anketiranih odgovorilo, da niso vdihavali hlapov zato, da bi bili 'zadeti'. Odgovori o pogostnosti vdihavanja hlapov v zadnjem mesecu niso bili statistično značilno povezani s spolom anketiranih ($p = 0,905$).

Tabela 41 a. Pogostnost vdihavanja hlapov v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

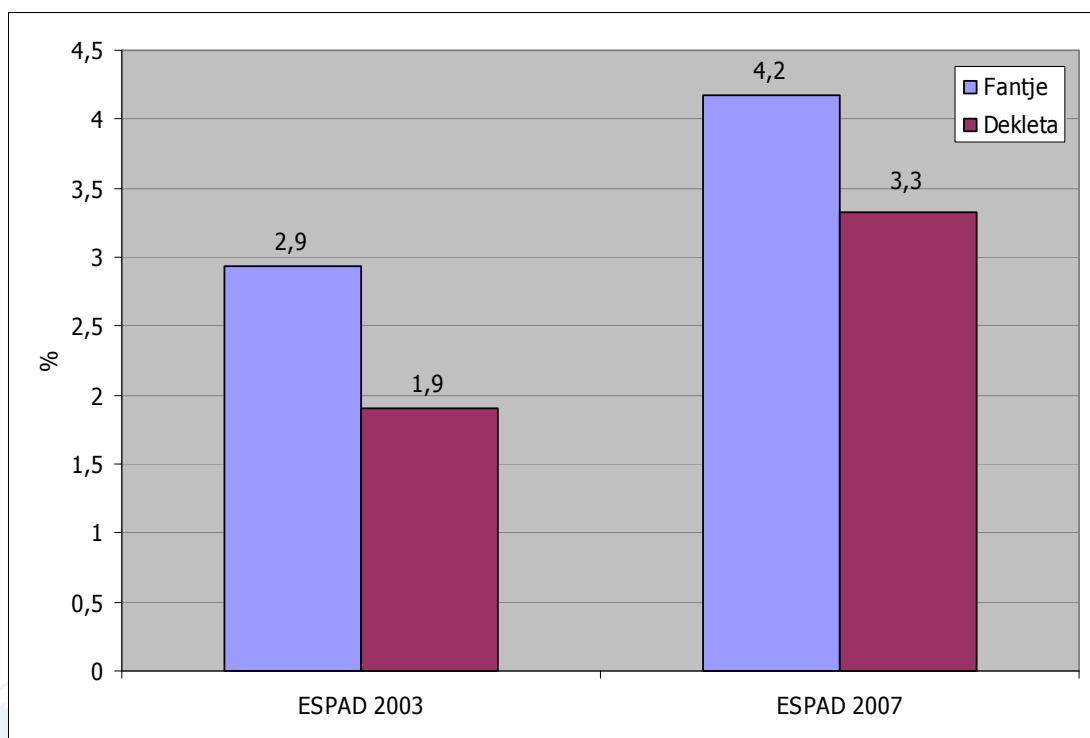
Kolikokrat (če sploh) si vdihaval-a hlape (lepilo, razredčilo ipd.) v zadnjih 30 dneh zato, da bi bil-a zadet-a?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	95,8	96,7	96,2
1- do 2-krat	2,9	1,7	2,3
3- do 5-krat	0,7	0,2	0,5
6- do 9-krat	0,2	0,7	0,5
10- do 19-krat	0,2	0,5	0,3
20- do 39-krat	0,0	0,2	0,1
40- ali večkrat	0,2	0,0	0,1
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ne ugotavljamo statistično značilnih razlik v deležu anketirancev, ki so vdihavali hlape v zadnjih 30 dneh ($p = 0,527$).

Tabela 41 b. Pogostnost vdihavanja hlapov v zadnjih 30 dneh, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kolikokrat (če sploh) si vdihaval-a hlape (lepilo, razredčilo ipd.) v zadnjih 30 dneh zato, da bi bil-a zadet-a?		
	2003	2007
Nikoli	97,57	96,23
1- do 2-krat	1,21	2,28
3- do 5-krat	0,28	0,46
6- do 9-krat	0,28	0,46
10- do 19-krat	0,28	0,34
20- do 39-krat	0,09	0,11
40- ali večkrat	0,28	0,11
Skupaj	100	100

Slika 36. Anketiranci, ki so v zadnjih 30 dneh vdihavali hlape (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.4.2.3 Uživanje redkeje uporabljenih drog

Med ostalimi, redkeje uporabljenimi drogami, ki so jih v svojem življenju uživali fantje, je bila na prvem mestu kombinacija alkohola in tablet (zdravil), sledila so pomirjevala (ki jih ni predpisal zdravnik), kokain in ekstazi.

Pri dekletih so bila na prvem mestu pomirjevala (ki jih ni predpisal zdravnik), sledijo kombinacija alkohola in tablet (zdravil), ekstazi in LSD.

Glede redkeje uporabljenih drog, ki so jih v svojem življenju uživali fantje, ne ugotavljamo statistično značilnih razlik pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ($p = 0,058 \dots p = 0,55$). Pri dekletih pa med letoma 2003 in 2007 ugotavljamo statistično značilne razlike v uživanju LSD-ja ($p = 0,0059$) in kreka ($p = 0,026$). V letu 2007 so dekleta v večjem deležu uživala LSD in krek v primerjavi z letom 2003.

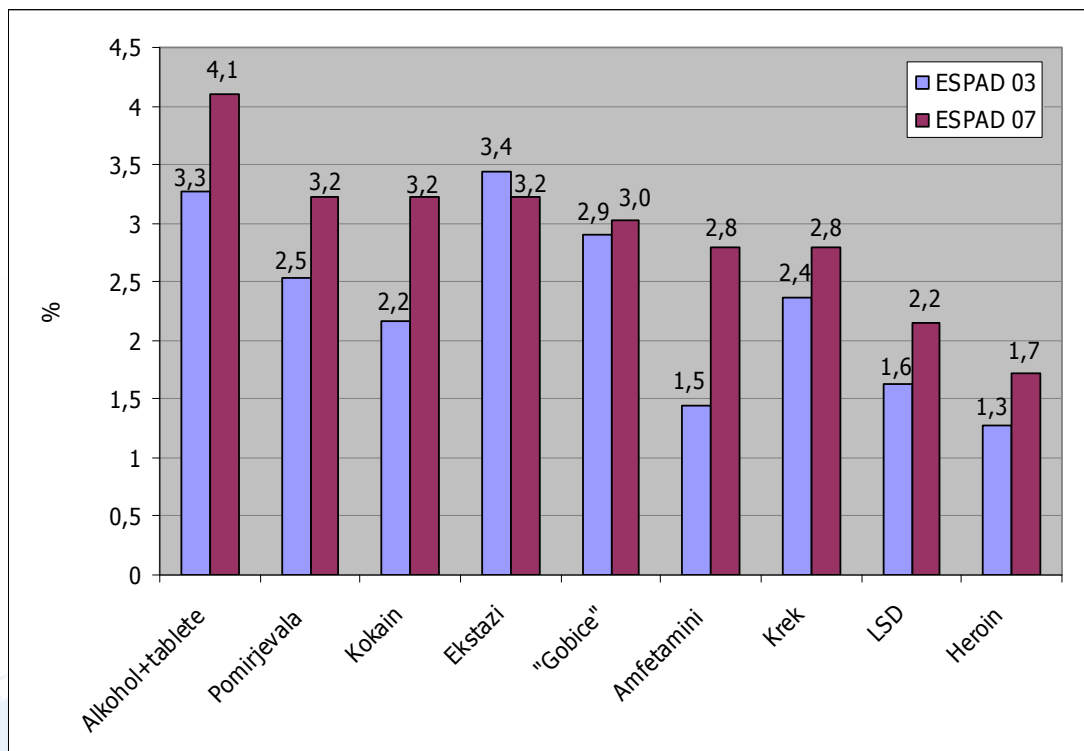
Tabela 42. Pogostnost uživanja redkeje uporabljenih drog v vsem življenju, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat v vsem življenju (če sploh) si uporabil-a katero od naštetih drog?			
	M	Ž	VSI
Pomirjevala ali sedativi			
Nikoli	96,8	93,4	95,2
1- do 2-krat	1,7	4,2	2,9
3- do 5-krat	0,4	0,7	0,6
6- do 9-krat	0,0	0,7	0,3
10- do 19-krat	0,6	0,5	0,6
20- do 39-krat	0,0	0,5	0,2
40- ali večkrat	0,4	0,0	0,2
Amfetamini			
Nikoli	97,2	97,9	97,5
1- do 2-krat	1,7	1,7	1,7
3- do 5-krat	0,2	0,5	0,3
6- do 9-krat	0,2	0,0	0,1
10- do 19-krat	0,2	0,0	0,1
20- do 39-krat	0,0	0,0	0,0
40- ali večkrat	0,4	0,0	0,2
LSD			
Nikoli	97,8	97,6	97,8
1- do 2-krat	0,6	1,4	1,0
3- do 5-krat	0,6	0,5	0,6
6- do 9-krat	0,2	0,2	0,2
10- do 19-krat	0,2	0,2	0,2
20- do 39-krat	0,2	0,0	0,1
40- ali večkrat	0,2	0,0	0,1
Krek			
Nikoli	97,2	98,6	97,9
1- do 2-krat	1,3	1,4	1,3
3- do 5-krat	0,2	0,0	0,1
6- do 9-krat	0,9	0,0	0,4
10- do 19-krat	0,2	0,0	0,1
20- do 39-krat	0,0	0,0	0,0
40- ali večkrat	0,2	0,0	0,1
Kokain			
Nikoli	96,8	97,9	97,3
1- do 2-krat	1,3	1,4	1,3
3- do 5-krat	0,4	0,2	0,3

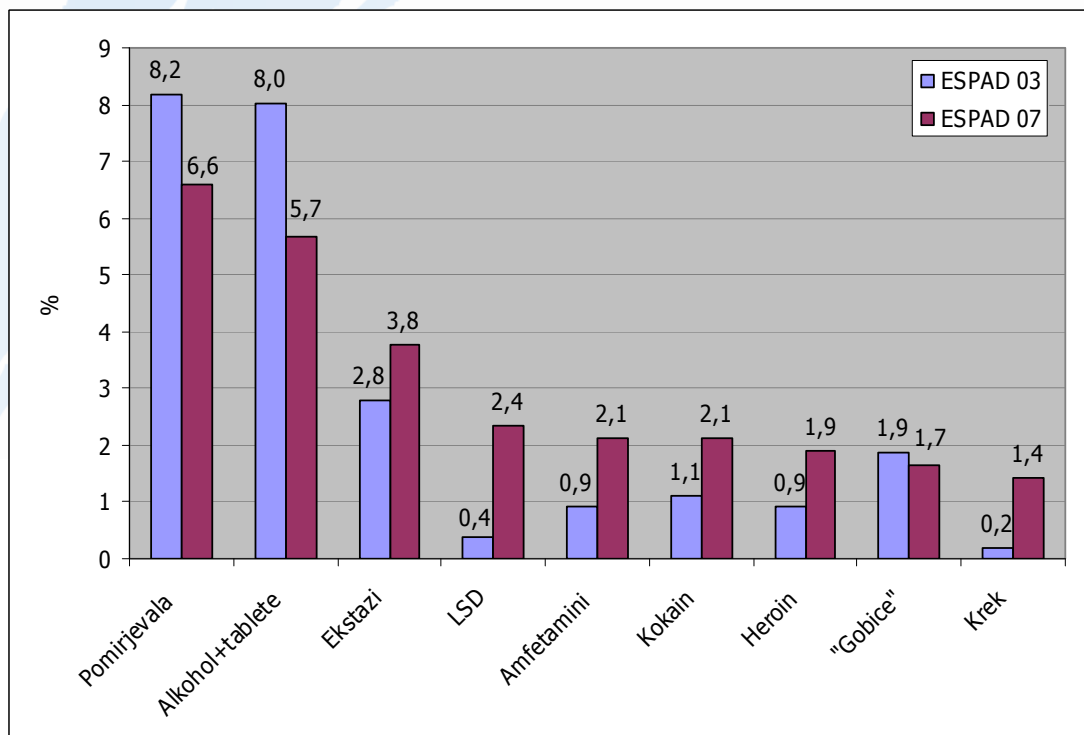
Kolikokrat v vsem življenju (če sploh) si uporabil-a katero od naštetih drog?			
	M	Ž	VSI
6- do 9-krat	0,0	0,0	0,0
10- do 19-krat	0,9	0,5	0,7
20- do 39-krat	0,0	0,0	0,0
40- ali večkrat	0,6	0,0	0,3
Heroin			
Nikoli	98,3	98,1	98,2
1- do 2-krat	0,2	1,2	0,7
3- do 5-krat	0,4	0,2	0,3
6- do 9-krat	0,2	0,0	0,1
10- do 19-krat	0,2	0,0	0,1
20- do 39-krat	0,0	0,0	0,0
40- ali večkrat	0,6	0,5	0,6
Ekstazi			
Nikoli	96,8	96,2	96,5
1- do 2-krat	2,4	2,6	2,5
3- do 5-krat	0,2	0,5	0,3
6- do 9-krat	0,0	0,2	0,1
10- do 19-krat	0,0	0,0	0,0
20- do 39-krat	0,0	0,0	0,0
40- ali večkrat	0,6	0,5	0,6
'Gobice'			
Nikoli	97,0	98,3	97,6
1- do 2-krat	1,3	1,7	1,5
3- do 5-krat	0,0	0,0	0,0
6- do 9-krat	0,6	0,0	0,3
10- do 19-krat	0,4	0,0	0,2
20- do 39-krat	0,2	0,0	0,1
40- ali večkrat	0,4	0,0	0,2
GHB			
Nikoli	98,7	99,8	99,2
1- do 2-krat	0,0	0,2	0,1
3- do 5-krat	0,2	0,0	0,1
6- do 9-krat	0,4	0,0	0,2
10- do 19-krat	0,4	0,0	0,2
20- do 39-krat	0,0	0,0	0,0
40- ali večkrat	0,2	0,0	0,1
Anabolični steroidi			
Nikoli	98,1	100,0	99,0
1- do 2-krat	0,2	0,0	0,1

Kolikokrat v vsem življenju (če sploh) si uporabil-a katero od naštetih drog?			
	M	Ž	VSI
3- do 5-krat	0,4	0,0	0,2
6- do 9-krat	0,4	0,0	0,2
10- do 19-krat	0,0	0,0	0,0
20- do 39-krat	0,2	0,0	0,1
40- ali večkrat	0,6	0,0	0,3
Z iglo vbrizgana droga			
Nikoli	98,7	99,5	99,1
1- do 2-krat	0,2	0,2	0,2
3- do 5-krat	0,4	0,0	0,2
6- do 9-krat	0,0	0,0	0,0
10- do 19-krat	0,0	0,0	0,0
20- do 39-krat	0,0	0,0	0,0
40- ali večkrat	0,6	0,2	0,5
Kombinacija alkohola in tablet			
Nikoli	95,9	94,3	95,2
1- do 2-krat	2,6	3,5	3,0
3- do 5-krat	0,2	1,2	0,7
6- do 9-krat	0,2	0,5	0,3
10- do 19-krat	0,0	0,2	0,1
20- do 39-krat	0,0	0,2	0,1
40- ali večkrat	1,1	0,0	0,6

Slika 37. Anketirani fantje, ki so v svojem življenju uživali redkeje uporabljene droge (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Slika 38. Anketirana dekleta, ki so v svojem življenju uživala redkeje uporabljene droge (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.4.3 Starost ob prvem uživanju drog

V raziskavo vključene dijake/dijakinje smo vprašali, pri kateri starosti so prvič poskusili marihuano ali hašiš (kanabis). Več kot tri četrtine (79,1 %) anketiranih ni nikoli v življenju poskusilo marihuano. Med tistimi, ki so marihuano že poskusili, jih je 1,6 % to storilo pri starosti 11 let ali manj, 7,5 % pri 12 letih, 15 % pri 13 letih, 38,7 % pri 14 letih in 37,1 % jih je prvič kadilo marihuano pri starosti 15 oziroma 16 let. Razlike med spoloma glede na starost ob prvem poskusu marihuane niso bile statistično značilne ($p = 0,140$).

Tabela 43 a. *Starost ob prvem poskusu marihuane ali hašiša, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

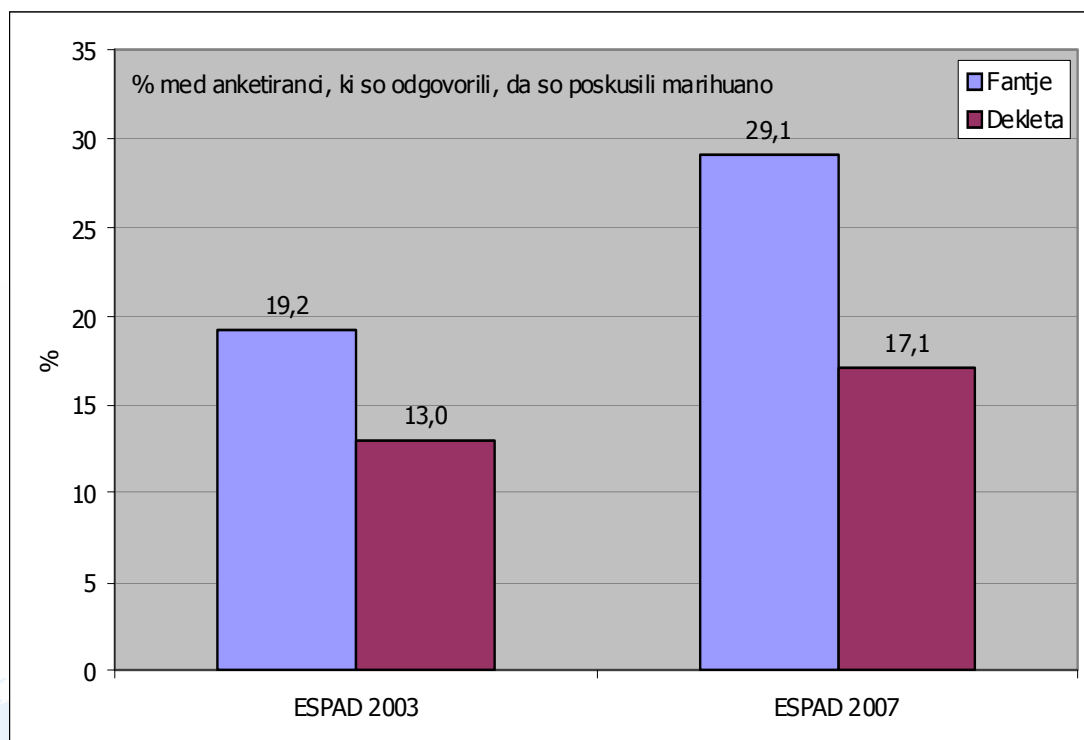
Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) prvič poskusil-a marihuano ali hašiš (kanabis)?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	76,3	82,0	79,1
11 let ali manj	0,6	0,0	0,3
12 let	1,7	1,4	1,6
13 let	4,5	1,7	3,2
14 let	9,2	6,9	8,1
15 let ali več	7,5	8,0	7,8
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo neugodne, statistično značilne razlike v starosti ob prvem poskusu marihuane (pri starostnih skupinah do 13 let in nad 13 let) med tistimi dijaki, ki so marihuano že poskusili ($p = 0,032$). V letu 2007 se je povečal delež anketirancev, ki so ob prvem poskusu marihuane ali hašiša bili stari 13 let ali manj.

Tabela 43 b. *Starost ob prvem poskusu marihuane ali hašiša, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki so že poskusili marihuano, ESPAD 2003 in 2007*

Koliko si bil-a star-a, ko si prvič poskusil-a marihuano ali hašiš?		
	2003	2007
13 let ali manj	6,10	9,14
14 let in več	93,90	90,86
Skupaj	100	100

Slika 39. Anketiranci, ki so bili stari 13 let ali manj, ko so prvič poskusili marihuano, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

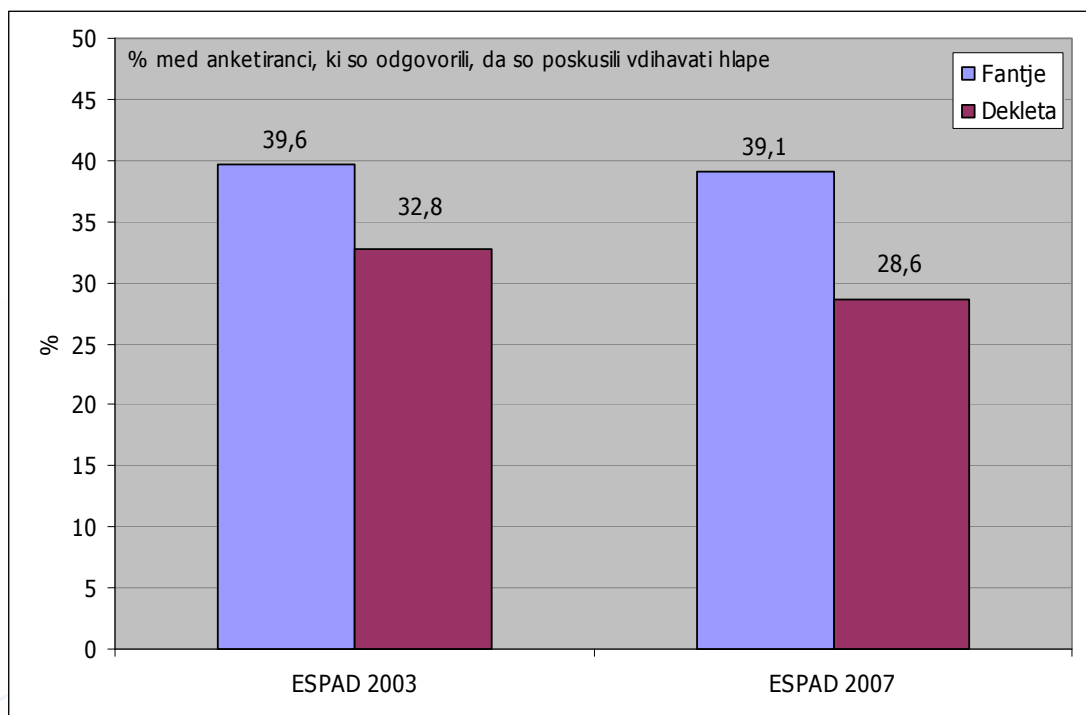

Med anketiranimi jih 89,3 % ni nikoli v življenju vdihavalo hlapov. Od tistih, ki so jih že poskusili vdihavati, jih je 19 % to prvič storilo pri 11 letih ali prej, 14,7 % pri 12 letih, 22,1 % pri 13, 21 % pri 14 in 23,2 % pri starosti 15 ali 16 let. Glede na spol ni bilo statistično značilnih razlik ($p = 0,248$).

Tabela 44. Starost ob prvem poskusu vdihavanja hlapov, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) prvič poskusil-a vdihavati hlape zato, da bi bil-a zadet-a?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	90,0	88,4	89,3
11 let ali manj	2,6	1,4	2,0
12 let	1,3	1,9	1,6
13 let	1,5	3,3	2,4
14 let	1,7	2,8	2,3
15 let ali več	2,8	2,1	2,5
Skupaj	100	100	100

Slika 40. Anketiranci, ki so bili stari 12 let ali manj, ko so prvič poskusili vdihavati hlape, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Med anketiranimi 96,4 % vseh nikoli ni jemalo pomirjeval brez zdravniškega recepta. Večina tistih, ki so jih že jemali, so jih začeli uporabljati pri starosti 13 let ali pozneje. Povezava med spolom in starostjo ob prvi uporabi pomirjeval ali sedativov brez zdravniškega recepta je bila statistično značilna ($p = 0,002$).

Tabela 45 a. Starost ob prvem poskusu pomirjeval brez zdravniškega recepta, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) prvič poskusil-a pomirjevala ali sedative (ki ti jih ni predpisal zdravnik)?	M	Ž	VSI
Nikoli	97,8	94,8	96,4
11 let ali manj	0,9	0,0	0,5
12 let	0,0	0,7	0,3
13 let	0,4	0,7	0,6
14 let	0,7	0,9	0,8
15 let ali več	0,2	2,8	1,5
Skupaj	100	100	100

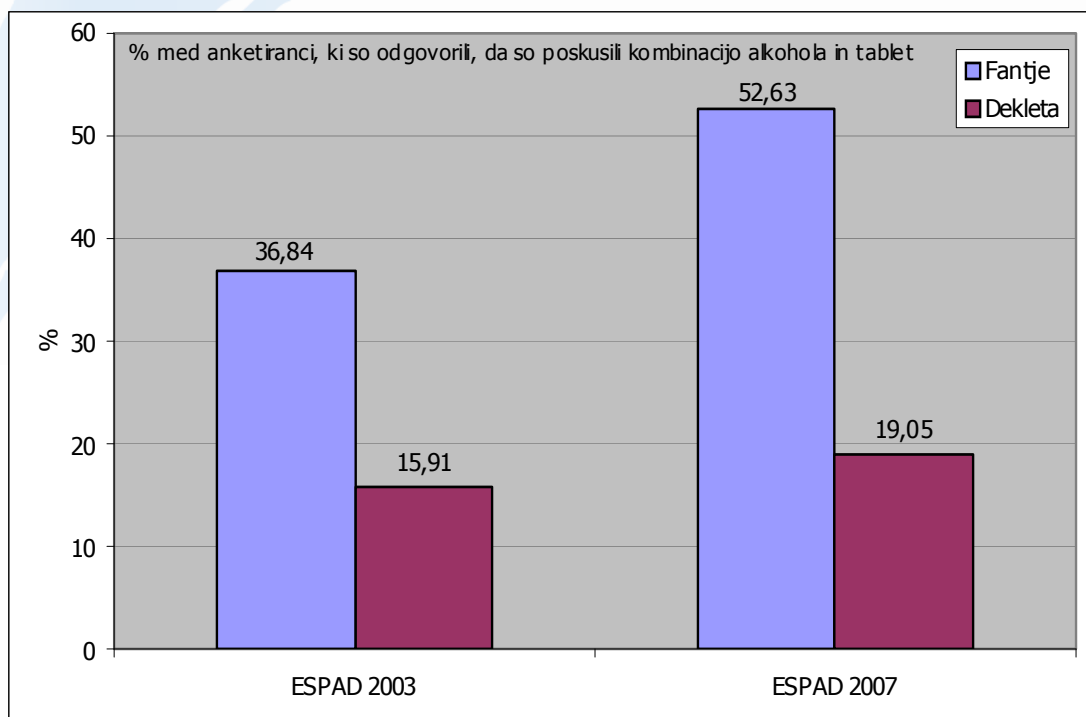
Med tistimi, ki so kombinacijo alkohola in tablet že poskusili, ugotavljamo statistično značilne razlike v starosti ob prvem poskusu kombinacije alkohola in tablet (pri starostnih skupinah do 13 let in nad 13 let) med spoloma ($p = 0,026$). Fantje so v večjem deležu poskusili kombinacijo alkohola in tablet pred 13. letom starosti v primerjavi z dekleti.

Tabela 45 b. *Starost ob prvem poskusu kombinacije alkohola in tablet, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki so že poskusili kombinacijo alkohola in tablet, ESPAD 2007*

Koliko si bil-a star-a, ko si prvič poskusil-a kombinacijo alkohola in tablet zato, da bi bil-a zadet-a?	M	Ž	VSI
13 let ali manj	52,63	19,05	35,00
14 let in več	47,37	80,95	65,00
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ne ugotavljamo statistično značilnih razlik v starosti ob prvi uporabi alkohola skupaj s tabletami med tistimi, ki so navedeno kombinacijo že poskusili ($p = 0,613$).

Slika 41. *Anketiranci, ki so bili stari 13 let ali manj, ko so prvič poskusili kombinacijo alkohola in tablet, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007*

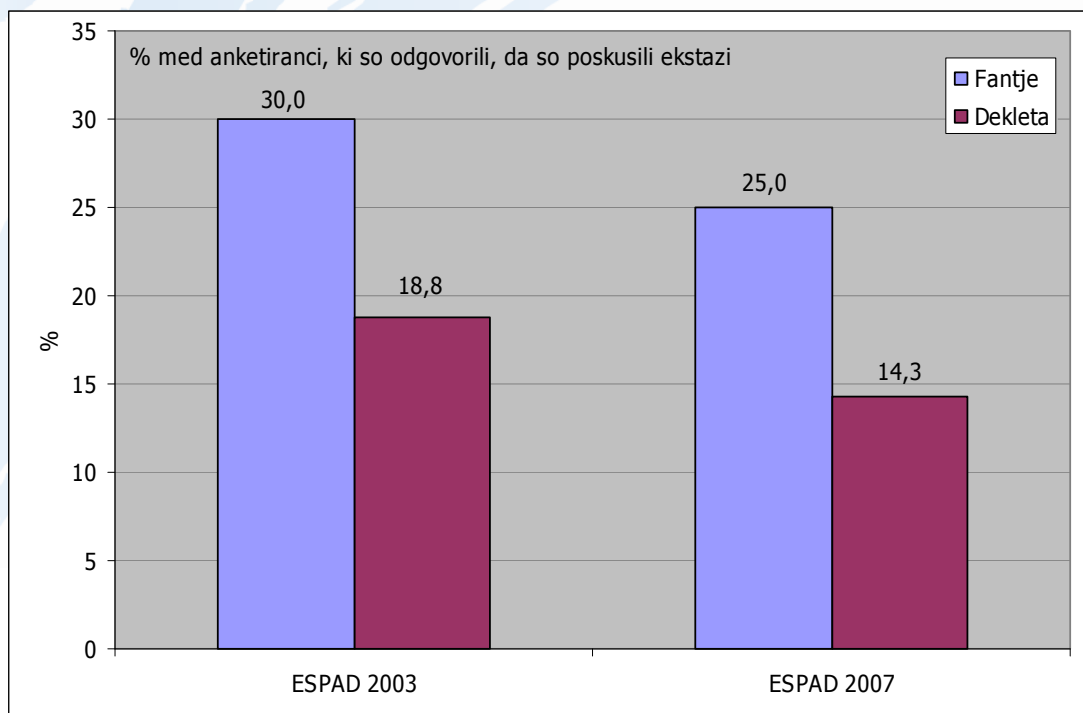

Med anketiranimi jih je 3 % odgovorilo, da so jemali ekstazi. Večinoma so ga začeli jemati pri starosti 14 let ali pozneje. Razlike med spoloma niso bile statistično značilne ($p = 0,466$).

Tabela 46. Starost ob prvem poskusu ekstazija, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko si bil-a star-a, ko si (če si) prvič poskusil-a ekstazi?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	97,4	96,7	97,0
11 let ali manj	0,2	0,2	0,2
12 let	0,0	0,0	0,0
13 let	0,4	0,2	0,3
14 let	0,9	1,2	1,0
15 let ali več	1,1	1,7	1,4
Skupaj	100	100	100

Slika 42. Anketiranci, ki so bili stari 13 let ali manj, ko so prvič poskusili ekstazi, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.4.4 Mnenje o uporabi drog med prijatelji in sorojenci

Med anketiranimi jih je 42 % odgovorilo, da nihče od njihovih prijateljev/prijateljic ne kadi marihuane/hašiša. Nadaljnjih 51,9 % jih je navedlo, da malo ali nekaj prijateljev kadi marihuano, 6,1 % pa, da večina ali vsi prijatelji kadijo marihuano. Odgovori fantov in deklet glede uporabe marihuane med njihovi prijatelji se niso statistično značilno razlikovali ($p = 0,343$).

Tabela 47 a. *Ocena uporabe marihuane med prijatelji, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

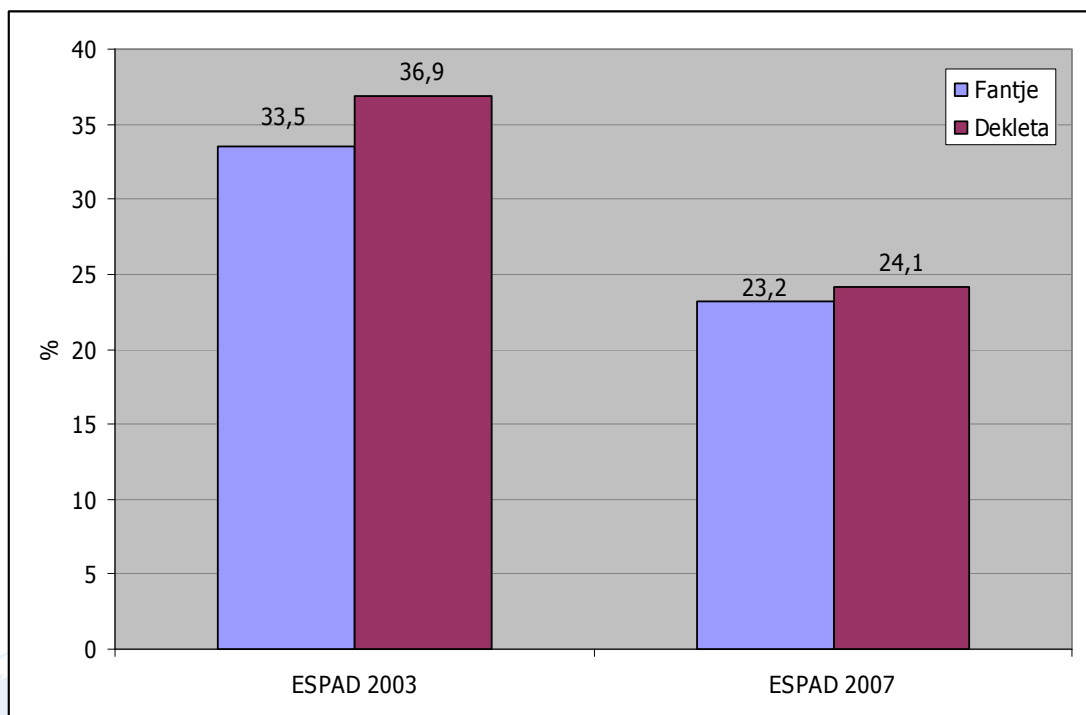
Koliko tvojih prijateljev/prijateljic po tvoji oceni kadi marihuano ali hašiš (kanabis)?			
	M	Ž	VSI
Nihče	39,9	44,2	42,0
Malo	36,9	31,7	34,4
Nekaj	16,5	18,7	17,5
Večina	5,2	5,2	5,2
Vsi	1,5	0,2	0,9
Skupaj	100	100	100

Glede uporabe marihuane med prijatelji ugotavljamo statistično značilne razlike pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ($p < 0,0005$). V letu 2007 je narasel delež anketirancev, ki so izjavili, da nihče od njihovih prijateljev ne uživa marihuane, zmanjšal pa se je delež tistih, ki so izjavili, da nekaj, večina ali vsi prijatelji uživajo marihuano.

Tabela 47 b. *Ocena uporabe marihuane med prijatelji, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Koliko tvojih prijateljev/prijateljic po tvoji oceni kadi marihuano ali hašiš (kanabis)?		
	2003	2007
Nihče	27,72	41,97
Malo	37,12	34,39
Nekaj	24,93	17,53
Večina	9,12	5,20
Vsi	1,12	0,90
Skupaj	100	100

Slika 43. Anketiranci, ki so odgovorili, da nekaj, večina ali vsi njihovi prijatelji kadijo marihuano (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

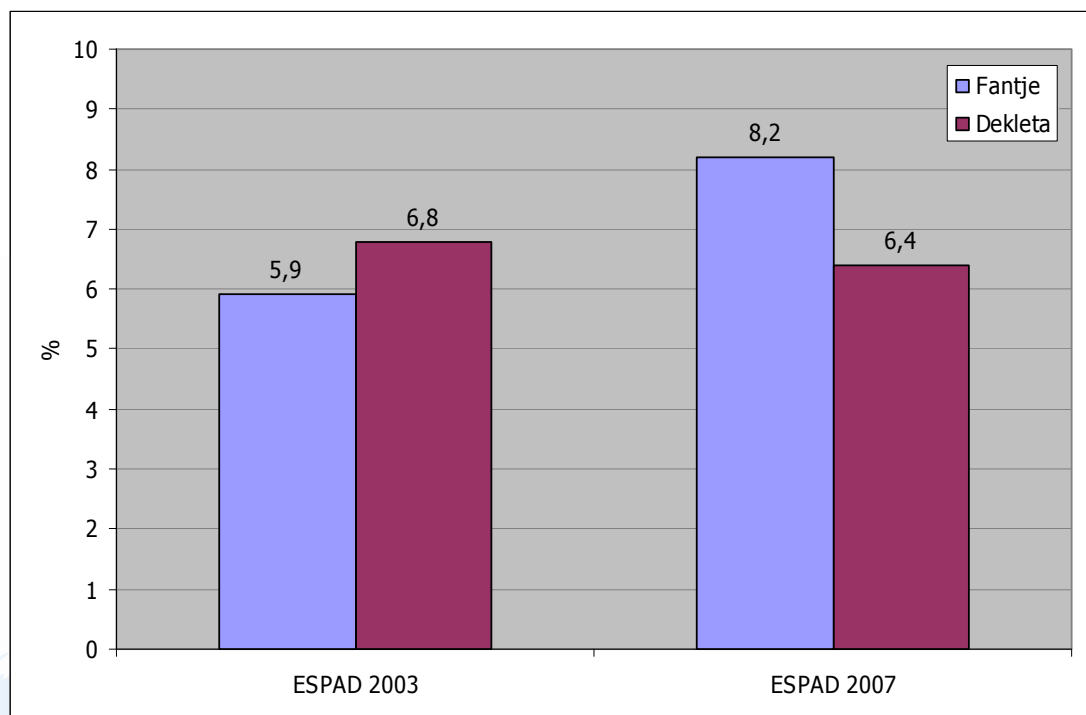

Med anketiranimi je 19,3 % anketirancev navedlo, da malo ali nekaj njihovih prijateljev vdihava hlape, 2,5 % pa jih je navedlo, da večina ali vsi prijatelji vdihavajo hlape. Razlike med spoloma niso bile statistično značilne ($p = 0,451$).

Tabela 48. Ocena vdihavanja hlapil med prijatelji, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Koliko tvojih prijateljev/prijateljic po tvoji oceni vdihava hlape?			
	M	Ž	VSI
Nihče	77,3	79,2	78,2
Malo	14,5	14,4	14,4
Nekaj	6,3	3,3	4,9
Večina	0,6	2,8	1,7
Vsi	1,3	0,2	0,8
Skupaj	100	100	100

Slika 44. Anketiranci, ki so odgovorili, da nekaj, večina ali vsi njihovi prijatelji vdihavajo hlape (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Med anketiranimi je 4,6 % dijakov/dijakinj odgovorilo, da njihovi starejši sorojenci kadijo marihuano ali hašiš. Med spoloma so bile velike razlike v odgovoru »nimam starejših sorojencev«, in sicer dekleta so v večjem deležu navedla, da nimajo starejših sorojencev.

Tabela 49 a. Uporaba marihuane med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Ali kdo od tvojih starejših bratov ali sester kadi marihuano ali hašiš (kanabis)?			
	M	Ž	VSI
Da	4,5	4,7	4,6
Ne	72,8	63,5	68,4
Ne vem	3,2	3,1	3,2
Nimam starejših sorojencev	19,4	28,7	23,8
Skupaj	100	100	100

Če upoštevamo odgovore zgolj tistih dijakov, ki imajo starejše brate in/ali sestre, ugotavljamo statistično značilne razlike med spoloma v uporabi marihuane med

starejšimi sorojenci ($p = 0,032$). Dekleta so v večjem deležu izjavila, da njihovi starejši sorojenci kadijo marihuano ali hašiš.

Tabela 49 b. *Uporaba marihuane med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki imajo starejše sorojence, ESPAD 2007*

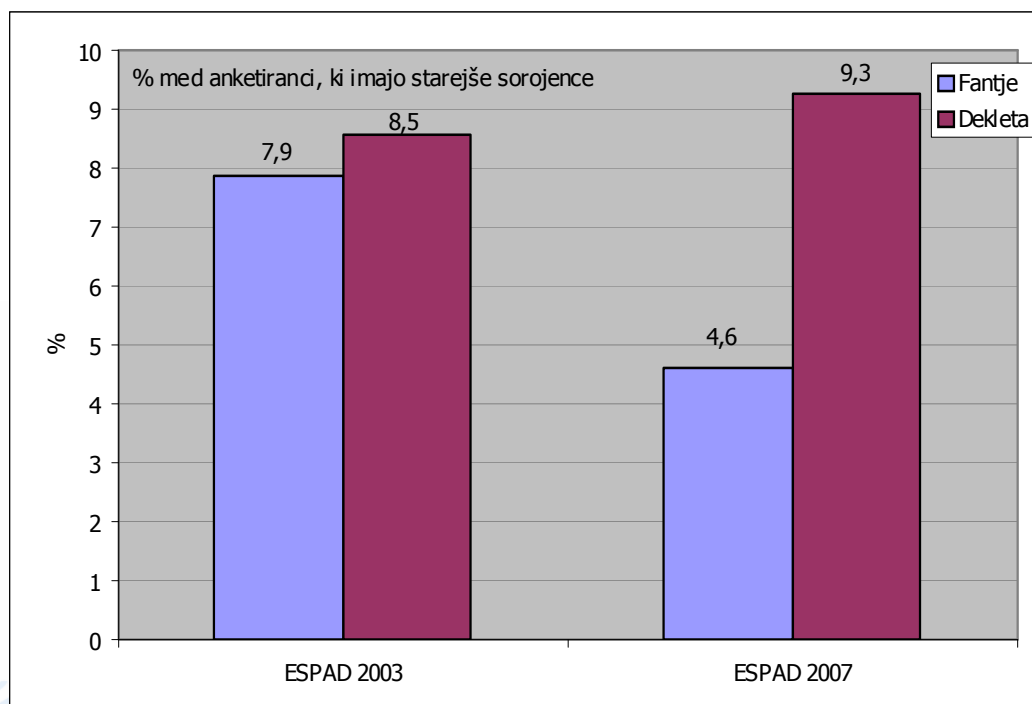
Ali kdo od tvojih starejših bratov ali sester kadi marihuano ali hašiš (kanabis)?			
	M	Ž	VSI
Da	4,62	9,25	6,90
Ne	90,17	87,46	88,94
Ne vem	5,20	3,28	4,26
Skupaj	100	100	100

Med letoma 2003 in 2007 ne ugotavljamo statistično značilne razlike v kajenju marihuane med starejšimi sorojenci ($p = 0,279$), če upoštevamo odgovore samo tistih dijakov, ki imajo starejše brate in/ali sestre.

Tabela 49 c. *Uporaba marihuane med starejšimi sorojenci, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ki imajo starejše sorojence, ESPAD 2003 in 2007*

Ali kdo od tvojih starejših bratov ali sester kadi marihuano ali hašiš (kanabis)?		
	2003	2007
Da	8,21	6,90
Ne	86,15	88,84
Ne vem	5,64	4,26
Skupaj	100	100

Slika 45. Anketiranci, ki so odgovorili, da njihovi starejši bratje ali sestre kadijo marihuano, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.4.5 Stališča do uživanja drog

Anketiranim dijakom/dijakinjam smo zastavili vprašanje o mnenju glede tveganja za zdravje ljudi, če poskusijo marihuano/hašiš enkrat ali dvakrat. Petina (21,5 %) anketirancev je menila, da se s poskusom marihuane enkrat ali dvakrat ljudi izpostavljajo velikemu tveganju za zdravje. Po mnenju 17,5 % dijakov/dijakinj je tveganje, povezano z enkratnim ali dvakratnim poskusom marihuane, le zmerno, 53,4 % pa jih je izjavilo, da je tveganje rahlo oziroma nično. Pri tem 7,5 % anketirancev ni vedelo, kakšno škodo ima enkratni ali dvakratni poskus marihuane za posameznika.

Tabela 50 a. *Mnenje o tveganju za zdravje ljudi zaradi enkratnega ali dvakratnega poskusa marihuane, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če poskusijo marihuano ali hašiš (kanabis) enkrat ali dvakrat?	M	Ž	VSI
Ne tvegajo	25,44	23,68	24,60
Rahlo tvegajo	24,56	33,49	28,83
Zmerno tvegajo	18,42	16,51	17,51
Veliko tvegajo	24,34	18,42	21,51
Ne vem	7,24	7,89	7,55
Skupaj	100	100	100

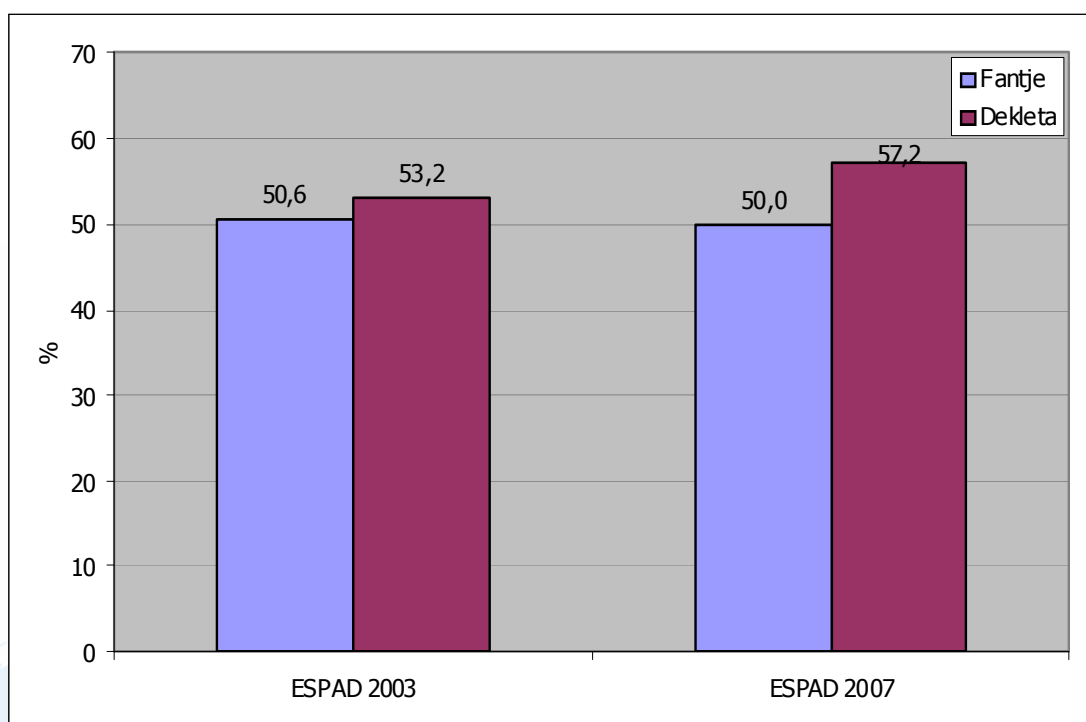
Razlika med spoloma v mnenju glede tveganja za zdravje ljudi, če poskusijo marihuano enkrat ali dvakrat, ni bila statistično značilna ($p = 0,059$).

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ($p = 0,833$) glede mnenja o tveganju za zdravje ljudi, če poskusijo marihuano enkrat ali dvakrat, ne ugotavljamo statistično značilne razlike ($p = 0,833$).

Tabela 50 b. *Mnenje o tveganju za zdravje ljudi zaradi enkratnega ali dvakratnega poskusa marihuane, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če poskusijo marihuano ali hašiš (kanabis) enkrat ali dvakrat?	2003	2007
Ne tvegajo	22,19	24,60
Rahlo tvegajo	29,73	28,83
Zmerno tvegajo	16,99	17,51
Veliko tvegajo	23,29	21,51
Ne vem	7,81	7,55
Skupaj	100	100

Slika 46. Anketiranci, ki so odgovorili, da ljudje, ki poskusijo marihuano enkrat ali dvakrat ne tvegajo ali rahlo tvegajo škodo za zdravje (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Dobri dve tretjini (67,7 %) anketirancev je menilo, da se z rednim kajenjem marihuane ljudje izpostavljajo velikemu tveganju za zdravje. Po mnenju 15,1 % dijakov/dijakinj je tveganje, povezano z rednim kajenjem marihuane, le zmerno, 9,4 % pa jih je izjavilo, da je tveganje rahlo oziroma nično. Nadaljnjih 7,9 % anketirancev ni vedelo, kakšno škodo ima redno kajenje marihuane za posameznika. Razlike med spoloma glede mnenja o tveganju za zdravje ljudi, če redno kadijo marihuano, so bile statistično pomembne ($p < 0,0005$). Dekleta so se bolj zavedala tveganja škode za zdravje, ki ga predstavlja redno kajenje marihuane, v primerjavi s fanti.

Tabela 51 a. *Mnenje o tveganju za zdravje ljudi zaradi rednega kajenja marihuane, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

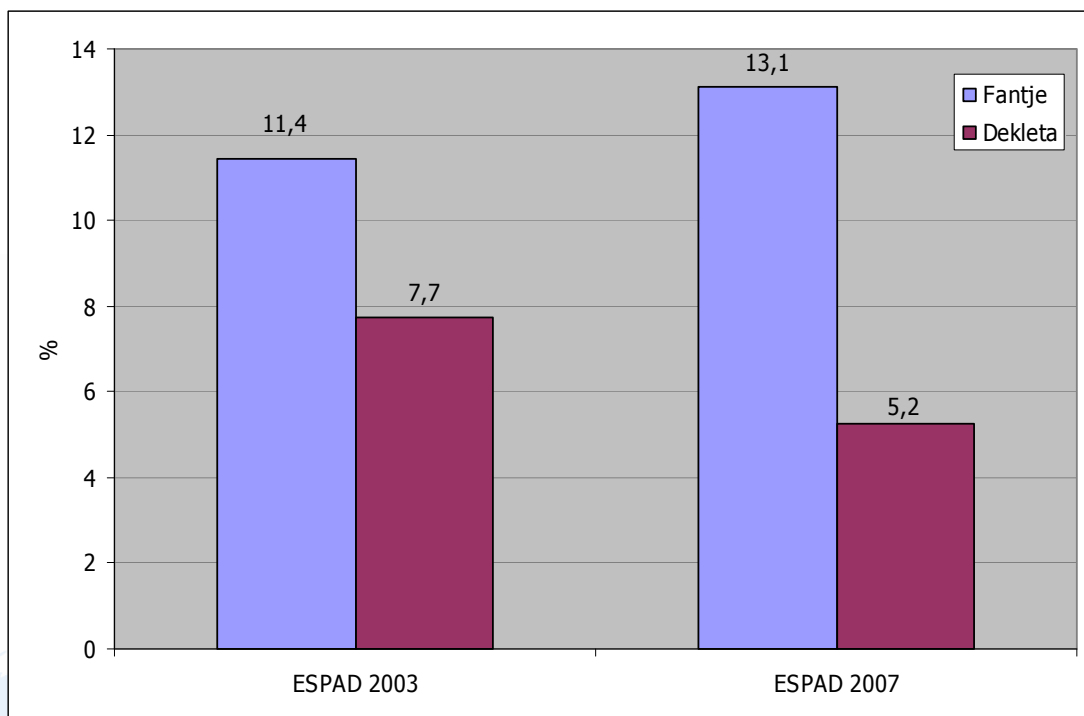
Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če redno kadijo marihuano ali hašiš (kanabis)?	M	Ž	VSI
Ne tvegajo	4,6	1,4	3,1
Rahlo tvegajo	8,5	3,8	6,3
Zmerno tvegajo	16,4	13,6	15,1
Veliko tvegajo	59,3	76,9	67,7
Ne vem	11,2	4,3	7,9
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi rezultatov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ne ugotavljamo statistično značilne razlike glede mnenja o tveganju škode za zdravje zaradi rednega kajenja marihuane.

Tabela 51 b. *Mnenje o tveganju za zdravje ljudi zaradi rednega kajenja marihuane, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če redno kadijo marihuano ali hašiš (kanabis)?	2003	2007
Ne tvegajo	3,35	3,08
Rahlo tvegajo	6,24	6,27
Zmerno tvegajo	21,42	15,05
Veliko tvegajo	61,73	67,73
Ne vem	7,26	7,87
Skupaj	100	100

Slika 47. Anketiranci, ki so odgovorili, da ljudje, ki redno kadijo marihuano ne tvegajo ali rahlo tvegajo škodo za zdravje (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Po mnenju slabe četrtnine anketiranih (24,4 %) je tveganje škode za zdravje zaradi enkratnega ali dvakratnega poskusa droge ekstazi nično ali rahlo.

Tabela 52 a. Mnenje o tveganju za zdravje ljudi zaradi enkratnega ali dvakratnega poskusa ekstazija, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če poskusijo ekstazi enkrat ali dvakrat?			
	M	Ž	VSI
Ne tvegajo	6,8	5,0	5,9
Rahlo tvegajo	17,5	19,5	18,5
Zmerno tvegajo	24,5	33,7	28,9
Veliko tvegajo	37,6	34,2	36,0
Ne vem	13,6	7,6	10,7
Skupaj	100	100	100

Tabela 52 b. *Mnenje o tveganju za zdravje ljudi zaradi enkratnega ali dvakratnega poskusa ekstazija (malo ali veliko tvegajo), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če poskusijo ekstazi enkrat ali dvakrat?			
	M	Ž	VSI
Ne tvegajo ali rahlo tvegajo	24,29	24,47	24,37
Zmerno ali veliko tvegajo	62,14	67,93	64,92
Ne vem	13,57	7,60	10,71
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo statistično pomembne ($p < 0,0005$) neugodne rezultate. V letu 2007 se je povečal delež anketirancev, ki menijo, da enkraten ali dvakraten poskus ekstazija predstavlja le rahlo tveganje škode za zdravje, zmanjšal pa se je delež anketirancev, ki menijo, da navedeni vzorec vedenja predstavlja veliko tveganje za zdravje. Zmanjšal se je tudi delež anketirancev, ki ne vedo, kakšno tveganje škode za zdravje predstavlja enkraten ali dvakraten poskus ekstazija.

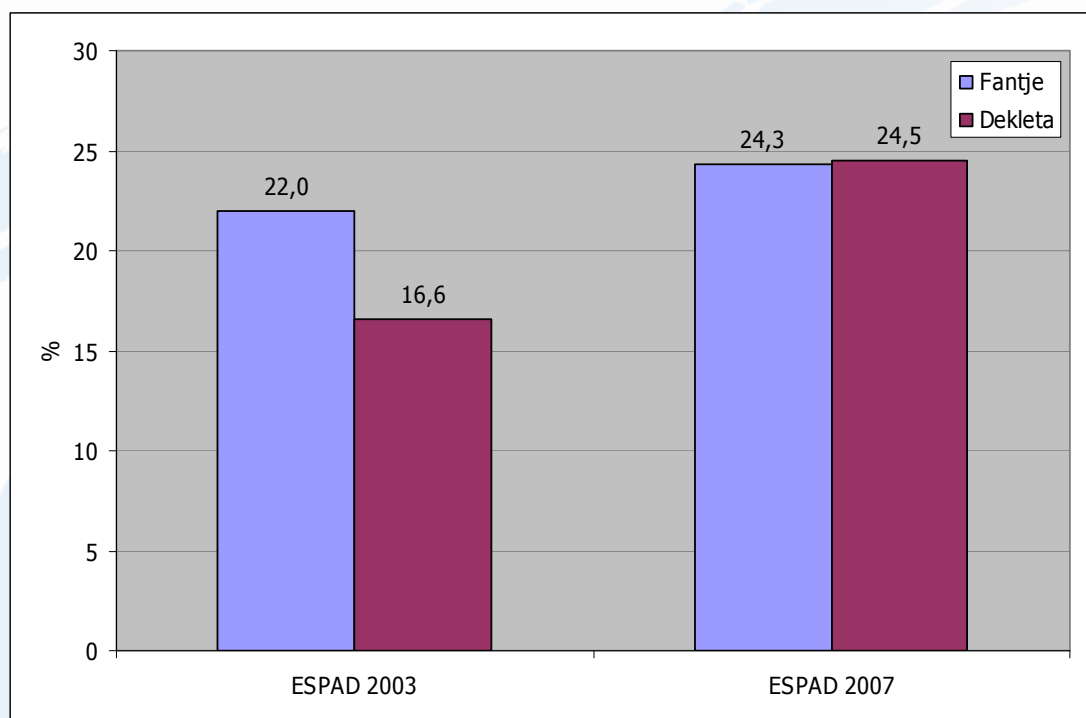
Tabela 52 c. *Mnenje o tveganju za zdravje ljudi zaradi enkratnega ali dvakratnega poskusa ekstazija, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če poskusijo ekstazi enkrat ali dvakrat?		
	2003	2007
Ne tvegajo	5,60	5,92
Rahlo tvegajo	13,71	18,45
Zmerno tvegajo	25,09	28,93
Veliko tvegajo	39,93	35,99
Ne vem	15,67	10,71
Skupaj	100	100

Tabela 52 d. Mnenje o tveganju za zdravje ljudi zaradi enkratnega ali dvakratnega poskusa ekstazija (malo ali veliko tvegajo), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če poskusijo ekstazi enkrat ali dvakrat?	2003	2007
Ne tvegajo ali rahlo tvegajo	19,31	24,37
Zmerno ali veliko tvegajo	65,02	64,92
Ne vem	15,67	10,71
Skupaj	100	100

Slika 48. Anketiranci, ki so odgovorili, da ljudje, ki poskusijo ekstazi enkrat ali dvakrat, ne tvegajo ali rahlo tvegajo škodo za zdravje (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

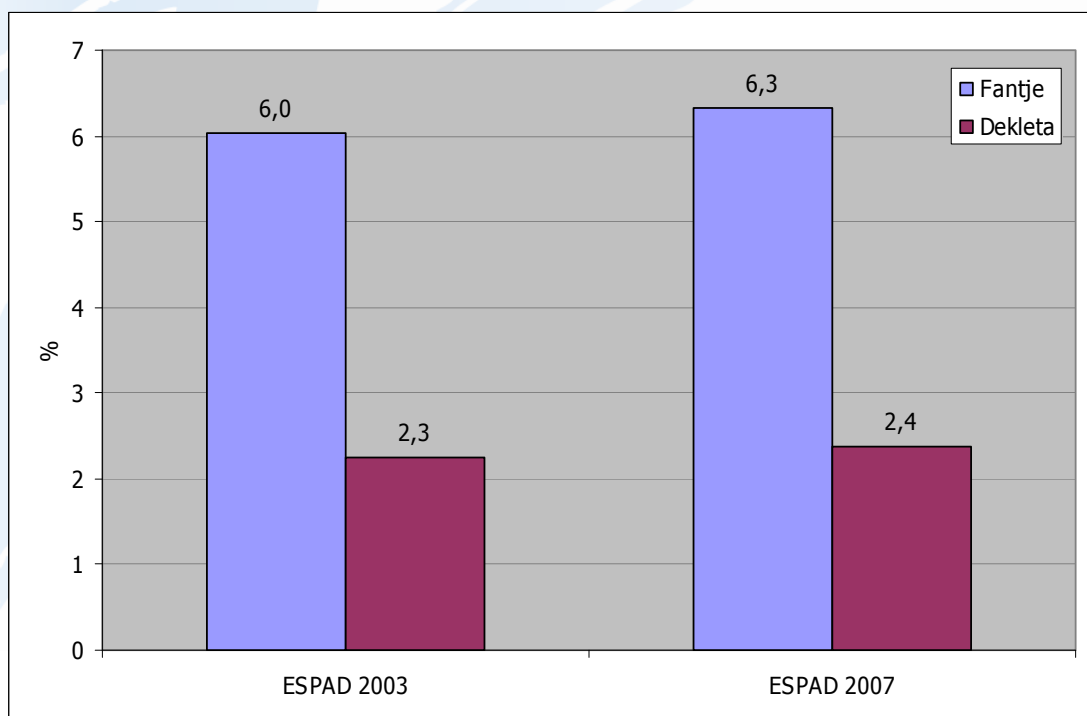
Med anketiranimi je 79,5 % anketirancev navedlo, da se z rednim jemanjem ekstazija ljudje izpostavljajo velikemu tveganju za zdravje. Nadaljnjih 9,1 % anketirancev (od tega večji delež fantov) ni vedelo, kakšno škodo ima redno uživanje ekstazija za posameznika. Razlike med spoloma glede mnenja o tveganju ljudi, če redno jemljejo ekstazi, so bile statistično pomembne ($p < 0,0005$). Fantje so v večjem deležu kot dekleta menili, da navedeni vzorec obnašanja ne predstavlja

tveganja za zdravje, da je tveganje le rahlo, ali pa niso vedeli, kakšno tveganje škode za zdravje ima redno uživanje ekstazija.

Tabela 53. Mnenje o tveganju za zdravje ljudi zaradi rednega uživanja ekstazija, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kaj meniš, kakšno škodo (telesno ali drugačno) tvegajo ljudje, če redno jemljejo ekstazi?			
	M	Ž	VSI
Ne tvegajo	3,5	0,9	2,3
Rahlo tvegajo	2,8	1,4	2,2
Zmerno tvegajo	8,5	5,2	6,9
Veliko tvegajo	72,1	87,7	79,5
Ne vem	13,1	4,7	9,1
Skupaj	100	100	100

Slika 49. Anketiranci, ki so odgovorili, da ljudje, ki redno jemljejo ekstazi, ne tvegajo ali rahlo tvegajo škodo za zdravje (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.5 OSNOVNE SPREMENLJIVKE

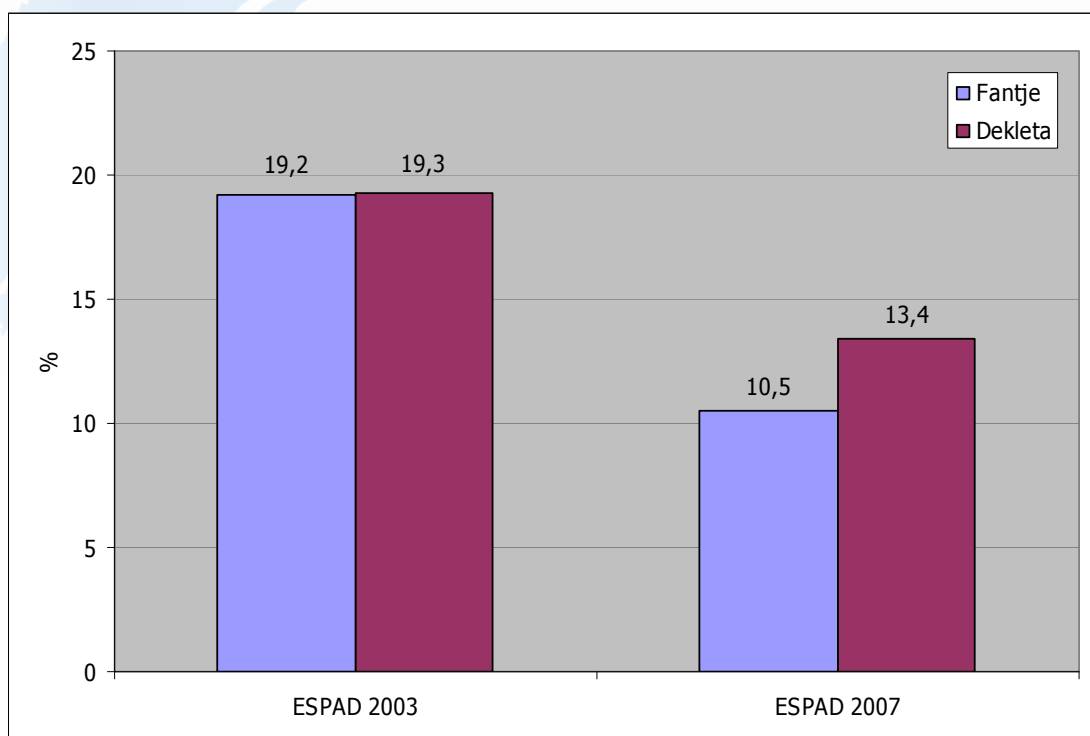
4.5.1 Odsotnost v šoli v zadnjih 30 dneh pred anketo

V zadnjih 30 dneh je 52,5 % anketirancev izostalo od pouka zaradi bolezni: 25 % 1 do 2 dneva, 15,6 % 3 do 4 dni in 12 % 5 in več dni. Razlika med spoloma v odsotnosti pri pouku zaradi bolezni ni bila statistično značilna ($p = 0,145$).

Tabela 54. Odsotnost v šoli zadnjih 30 dni zaradi bolezni, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat v zadnjih 30 dneh si manjkal-a pri pouku eno ali več ur zaradi bolezni?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	51,4	43,3	47,5
1 dan	12,3	12,7	12,5
2 dneva	12,3	12,7	12,5
3 - 4 dni	13,5	18,0	15,6
5 - 6 dni	4,7	7,3	6,0
7 dni ali več	5,8	6,1	6,0
Skupaj	100	100	100

Slika 50. Anketiranci, ki so bili odsotni v šoli 5 ali več dni zaradi bolezni (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

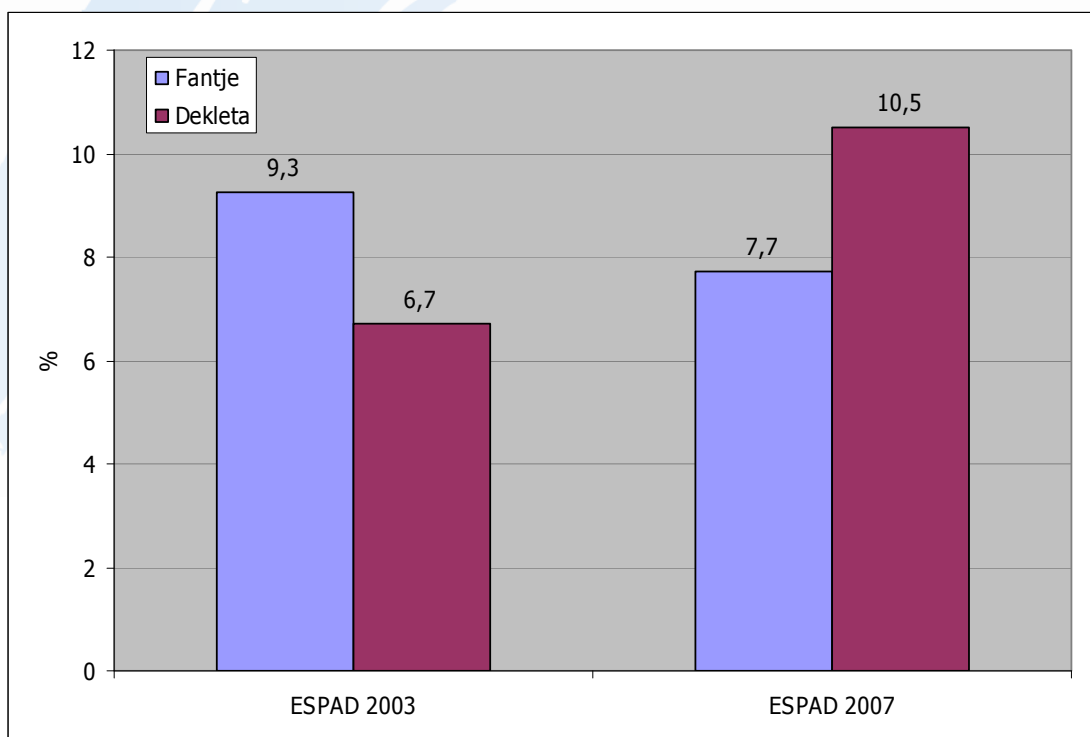

Dobra tretjina (37,1 %) anketirancev je navedla neopravičeno izostajanje od pouka v zadnjih 30 dneh: 28,1 % jih je izostalo za 1 do 2 dneva, 4,5 % 3 do 4 dni, 0,7 % 5 do 6 dni in 3,9 % 7 dni ali več. V odsotnosti pri pouku zaradi 'špricanja' razlike med spoloma niso bile statistično značilne ($p = 0,225$).

Tabela 55 a. Odsotnost v šoli zadnjih 30 dni zaradi 'špricanja', dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat v zadnjih 30 dneh si manjkal-a pri pouku eno ali več ur zaradi 'špricanja'?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	63,6	62,1	62,9
1 dan	22,0	19,8	21,0
2 dneva	6,6	7,6	7,1
3 - 4 dni	3,9	5,1	4,5
5 - 6 dni	0,2	1,2	0,7
7 dni ali več	3,6	4,2	3,9
Skupaj	100	100	100

Slika 51. Anketiranci, ki so bili odsotni v šoli 3 ali več dni zaradi 'špricanja' (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Pri primerjavi odsotnosti pri pouku zaradi 'špricanja' v zadnjih 30 dneh ugotavljamo statistično značilne razlike med vsemi anketiranci in skupino anketirancev, ki so v zadnjem mesecu najmanj 3-krat kadili marihuano ($p < 0,0005$). Slednji so v večjem deležu neupravičeno izostajali od pouka 3 dni ali več v primerjavi z vsemi anketiranimi dijaki.

Tabela 55 b. *Pogostnost odsotnosti pri pouku zaradi 'špricanja' v skupini anketirancev, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano 3-krat in več ter pri vseh dijakih, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

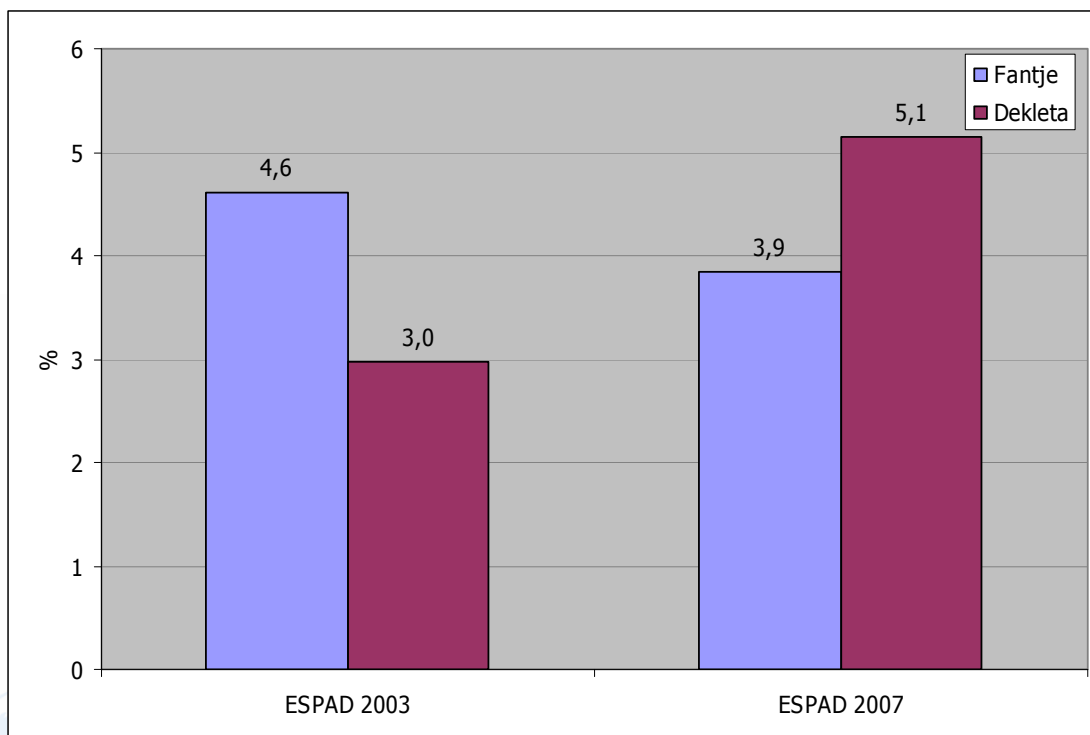
Kolikokrat v zadnjih 30 dneh si manjkal-a pri pouku eno ali več ur zaradi 'špricanja'?		
	Tisti, ki so kadili marihuano 3-krat in več	Vsi dijaki
0 - 2 dneva	57,78	90,93
3 dni ali več	42,22	9,07
Skupaj	100	100

Med anketiranimi je 40,4 % dijakov/dijakinj navedlo druge razloge za izostanke od pouka v zadnjih 30 dneh, od tega 33 % za 1 do 2 dneva, 7,4 % pa za 3 dni ali dlje. Razlike med spoloma niso bile statistično značilne ($p = 0,194$).

Tabela 56. *Odsotnost v šoli zadnjih 30 dni zaradi drugih razlogov, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

Kolikokrat v zadnjih 30 dneh si manjkal-a pri pouku eno ali več ur zaradi drugih razlogov?			
	M	Ž	VSI
Nikoli	62,2	56,7	59,6
1 dan	20,6	25,9	23,1
2 dneva	10,4	9,3	9,9
3 - 4 dni	2,9	2,9	2,9
5 - 6 dni	1,4	3,2	2,2
7 dni ali več	2,5	2,0	2,2
Skupaj	100	100	100

Slika 52. Anketiranci, ki so bili odsotni v šoli 5 ali več dni zaradi drugih razlogov (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

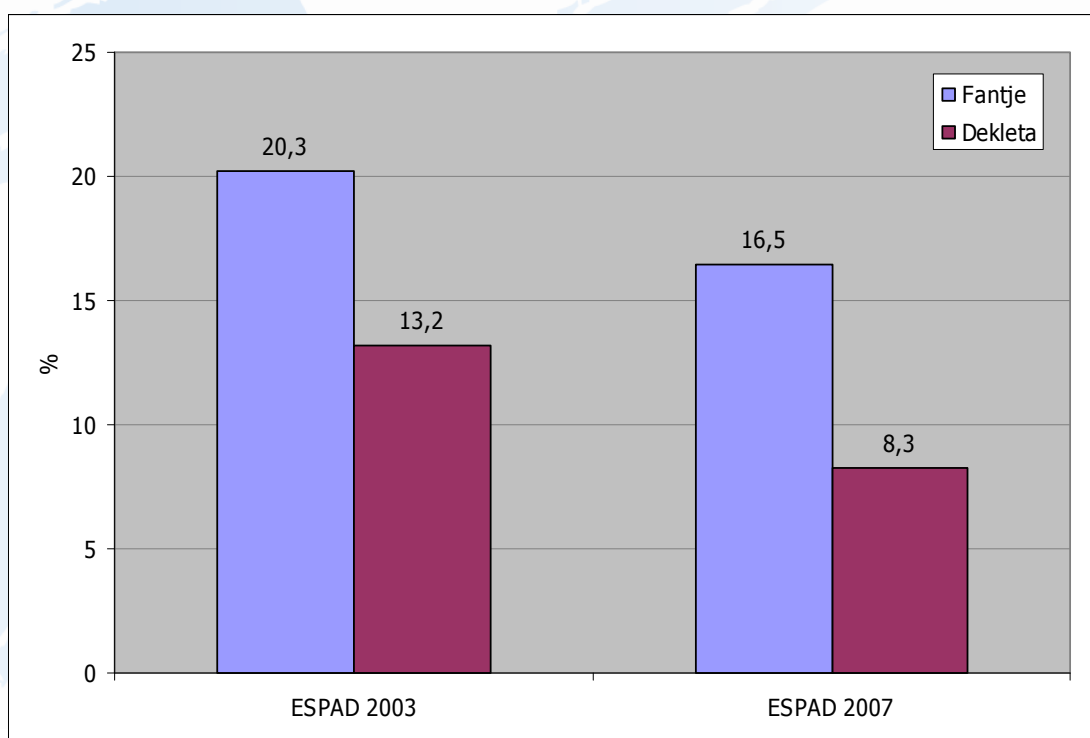
4.5.2 Povprečen šolski uspeh

Ob koncu zadnjega semestra je 24,5 % dijakov/dijakinj navedlo nadpovprečen učni uspeh (prav dober ali boljši). Nadaljnjih 62,9 % anketirancev je imelo povprečen učni uspeh (med dobrim in zadostnim do med prav dobrim in dobrim), 12,6 % pa podpovprečen učni uspeh (zadosten ali slabši). Dekleta so imela boljši učni uspeh kot fantje ($p < 0,0005$).

Tabela 57. Povprečen šolski uspeh ob koncu zadnjega semestra, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kakšen je bil tvoj povprečni šolski uspeh ob koncu zadnjega semestra?			
	M	Ž	VSI
Odličen	3,0	4,0	3,5
Odličen / prav dober	3,9	9,7	6,7
Prav dober	11,3	17,8	14,4
Prav dober / dober	20,3	23,7	21,9
Dober	30,3	27,7	29,1
Dober / zadosten	14,7	8,8	11,9
Zadosten	9,7	4,5	7,2
Zadosten / nezadosten	6,7	3,8	5,3
Skupaj	100	100	100

Slika 53. Anketiranci, ki so imeli podpovprečen učni uspeh v zadnjem semestru (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Pri primerjavi šolskega uspeha v zadnjem semestru ugotavljamo statistično značilne razlike med vsemi anketiranci in skupino anketirancev, ki so v zadnjem mesecu najmanj 3-krat kadili marihuano ($p < 0,0005$). V slednji je bil značilno višji delež dijakov s podpovprečnim učnim uspehom.

Tabela 58. *Povprečen šolski uspeh v zadnjem semestru v skupini anketirancev, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano 3-krat in več ter pri vseh dijakih, dijakov 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

Kakšen je bil tvoj povprečni šolski uspeh ob koncu zadnjega semestra?		
	Tisti, ki so kadili marihuano 3-krat in več	Vsi dijaki
Podpovprečen	36,96	12,56
Povprečen ali nadpovprečen	63,04	87,44
Skupaj	100	100

Podpovprečen = nezadosten, zadosten

Povprečen ali nadpovprečen = dober, prav dober, odličen

4.5.3 Igranje na igralne avtomate

Med anketiranimi jih je 7,2 % odgovorilo, da v prostem času enkrat ali večkrat mesečno igra na igralne avtomate za denar. Razlike med spoloma so bile statistično značilne ($p < 0,0005$). Fantje so v večjem deležu v primerjavi z dekleti pogosto igrali na igralne avtomate za denar.

Tabela 59 a. *Pogostnost igranja na igralne avtomate za denar, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

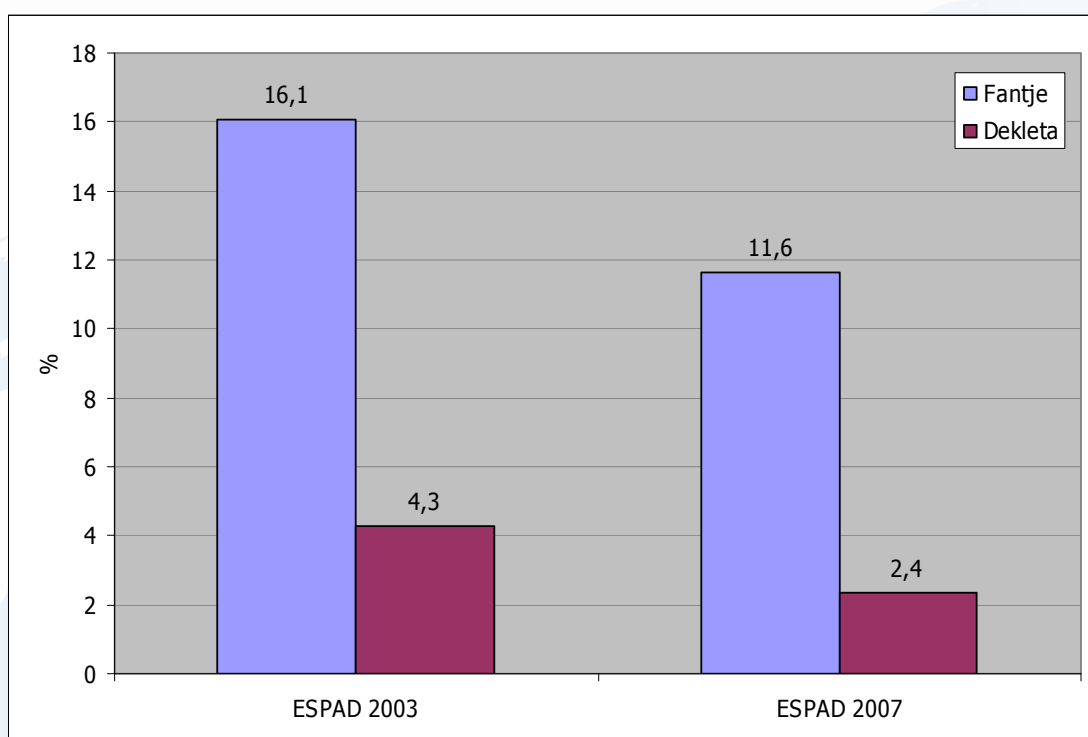
Kako pogosto igraš na igralne avtomate (na katere lahko priigraš denar)?	M	Ž	VSI
Nikoli	71,1	88,9	79,6
Nekajkrat na leto	17,2	8,7	13,2
1- ali 2-krat na mesec	5,4	1,4	3,5
Vsaj 1-krat na teden	3,7	0,9	2,4
Skoraj vsak dan	2,6	0,0	1,4
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo statistično značilne ugodne rezultate glede pogostnosti igranja na igralne avtomate za denar. Ugotovili smo upad predvsem deleža fantov, ki so pogosto (enkrat ali večkrat mesečno) igrali na igralne avtomate za denar.

Tabela 59 b. Pogostnost igranja na igralne avtomate za denar, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Kako pogosto igraš na igralne avtomate (na katere lahko priigraš denar)?						
	2003			2007		
	M	Ž	VSI	M	Ž	VSI
Nikoli ali redko	83,9	95,7	89,7	88,4	97,6	92,8
Enkrat do večkrat mesečno	16,1	4,3	10,3	11,6	2,4	7,2
Skupaj	100	100	100	100	100	100

Slika 54. Anketiranci, ki so enkrat ali večkrat mesečno igrali na igralne avtomate za denar (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.5.4 Izobrazba staršev

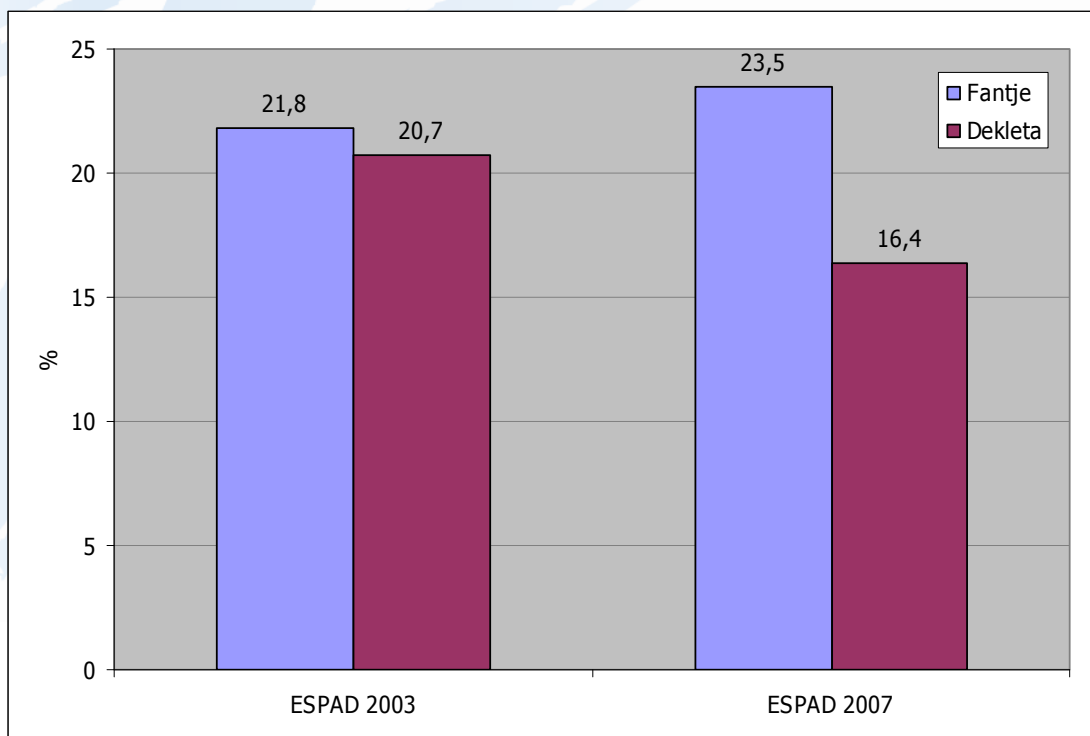
Med anketiranimi je 60,8 % anketirancev odgovorilo, da ima njihov oče dokončno srednjo šolo oziroma nekaj letnikov fakultete, 20,1 % očetov ima dokončan višješolski ali visokošolski študij, 9,6 % pa jih ima nedokončano srednjo šolo oziroma osnovnošolsko izobrazbo ali manj. Odgovori o doseženi izobrazbi očetov se med spoloma statistično značilno razlikujejo ($p = 0,004$) predvsem zaradi višjega deleža

očetov, ki imajo dokončan višješolski ali visokošolski študij pri anketiranih fantih v primerjavi z anketiranimi dekleti.

Tabela 60. Dosežena izobrazba očetov, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Katera je najvišja izobrazba, ki jo je dosegel tvoj oče?			
	M	Ž	VSI
Dokončana osnovna šola ali manj	6,1	5,9	6,0
Nekaj razredov srednje šole	2,4	5,0	3,6
Dokončana srednja šola	46,7	46,1	46,4
Nekaj letnikov višje šole, visoke šole ali fakultete	10,9	18,3	14,4
Dokončan višješolski ali visokošolski študij	23,5	16,4	20,1
Ne vem	9,1	6,9	8,1
To vprašanje zame ne velja	1,3	1,4	1,4
Skupaj	100	100	100

Slika 55. Anketiranci, katerih očetje imajo dokončan višješolski ali visokošolski študij (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

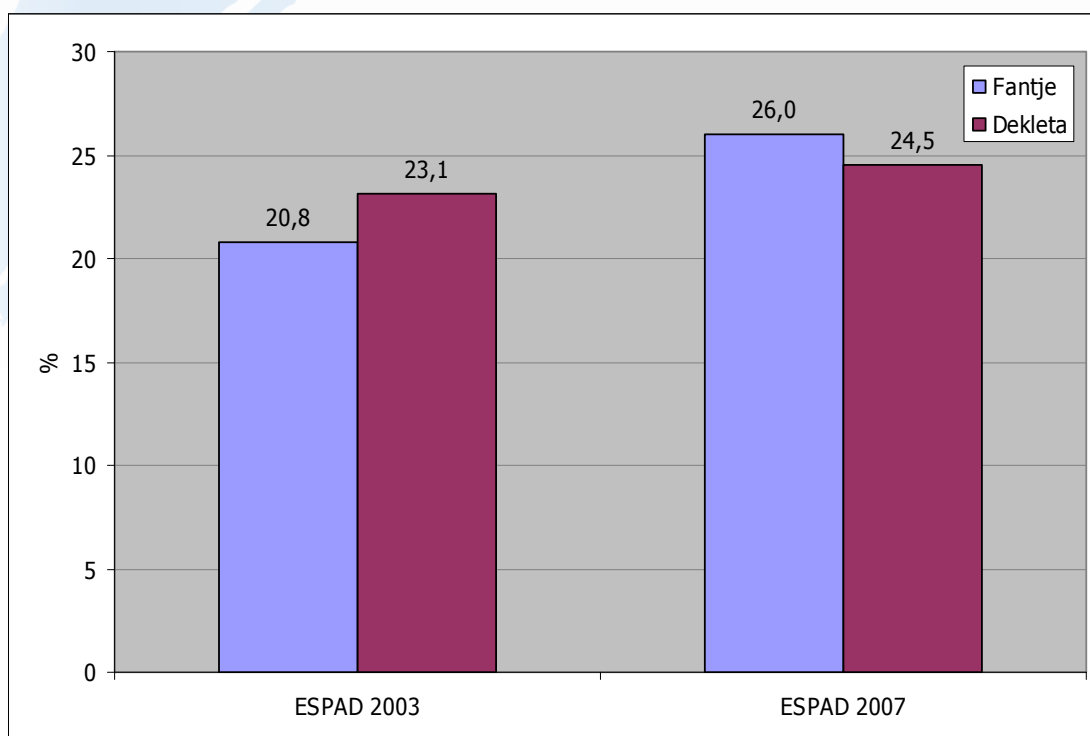
Med anketiranimi je 56,2 % dijakov/dijakinj odgovorilo, da ima njihova mati dokončano srednjo šolo oziroma nekaj letnikov fakultete, 25,3 % mater ima dokončan višješolski ali visokošolski študij, 10,7 % pa jih ima nedokončano srednjo

šolo oziroma osnovnošolsko izobrazbo ali manj. Odgovori o doseženi izobrazbi mater se med spoloma statistično značilno razlikujejo ($p = 0,005$). Pri dekletih v primerjavi s fanti smo ugotovili višji delež mater z nedokončano srednjo šolo oziroma osnovnošolsko izobrazbo ali manj, višji delež mater z nedokončanim višješolskim ali visokošolskim študijem in nižji delež mater z dokončanim višješolskim ali visokošolskim študijem.

Tabela 61. Dosežena izobrazba mater, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Katera je najvišja izobrazba, ki jo je dosegla tvoja mati?			
	M	Ž	VSI
Dokončana osnovna šola ali manj	5,2	7,4	6,2
Nekaj razredov srednje šole	3,7	5,2	4,4
Dokončana srednja šola	40,8	39,5	40,2
Nekaj letnikov višje šole, visoke šole ali fakultete	13,4	18,8	16,0
Dokončan višješolski ali visokošolski študij	26,0	24,5	25,3
Ne vem	8,9	3,8	6,5
To vprašanje zame ne velja	2,0	0,7	1,4
Skupaj	100	100	100

Slika 56. Anketiranci, katerih matere imajo dokončan višješolski ali visokošolski študij (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

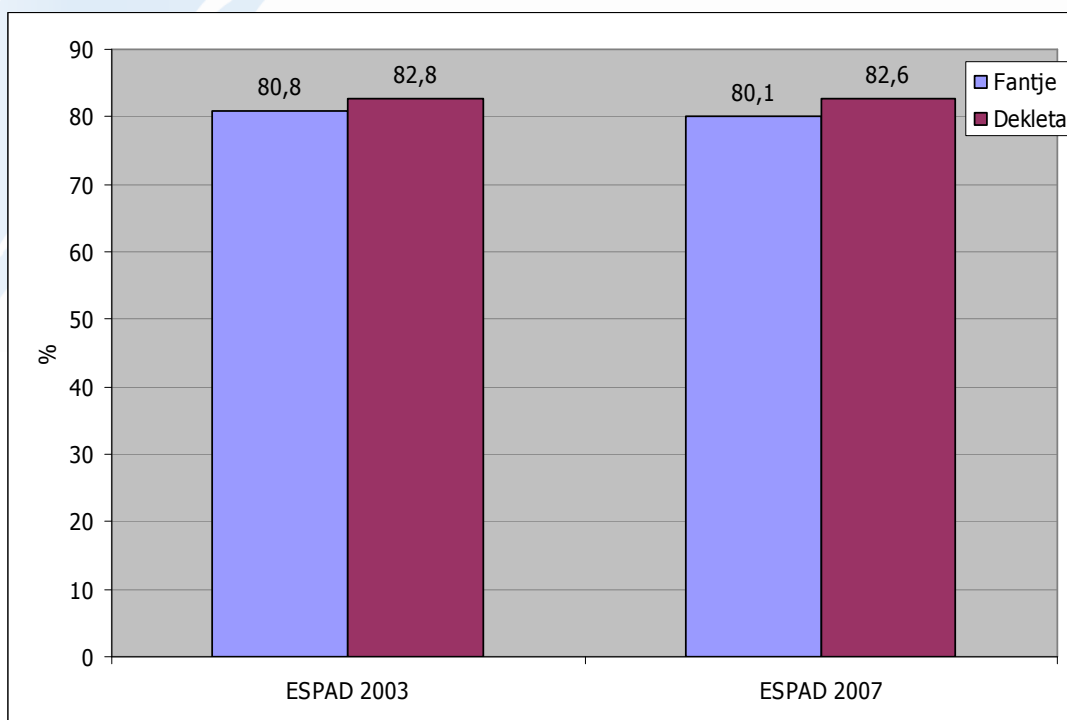
4.5.5 Sestava družine

Med vprašanimi je 81,3 % anketirancev navedlo, da živijo v popolni klasični družini (oče in mati ter vsi ostali družinski člani), 5,1 % jih živi v novonastali družini (oče in mačeha ali mati in očim ter vsi ostali družinski člani), ena desetina jih živi v nepopolni družini (oče in vsi ostali družinski člani ali mati in vsi ostali družinski člani), 2,6 % pa v drugih oblikah skupnega gospodinjstva (dijak živi sam ali z ostalimi sorodniki in/ali z ljudmi, ki mu niso v sorodu). Povezava med sestavo družine oziroma skupnega gospodinjstva in spolom ni bila statistično značilna ($p = 0,143$).

Tabela 62. Tip družine oziroma skupnega gospodinjstva, v katerem anketiranci živijo, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Tip družine oziroma skupnega gospodinjstva			
	M	Ž	VSI
Popolna klasična družina	80,1	82,6	81,3
Novonastala družina	4,5	5,7	5,1
Nepopolna družina	11,7	10,2	11,0
Druge oblike skupnega gospodinjstva	3,7	1,4	2,6
Skupaj	100	100	100

Slika 57. Anketiranci, ki živijo v popolni klasični družini (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

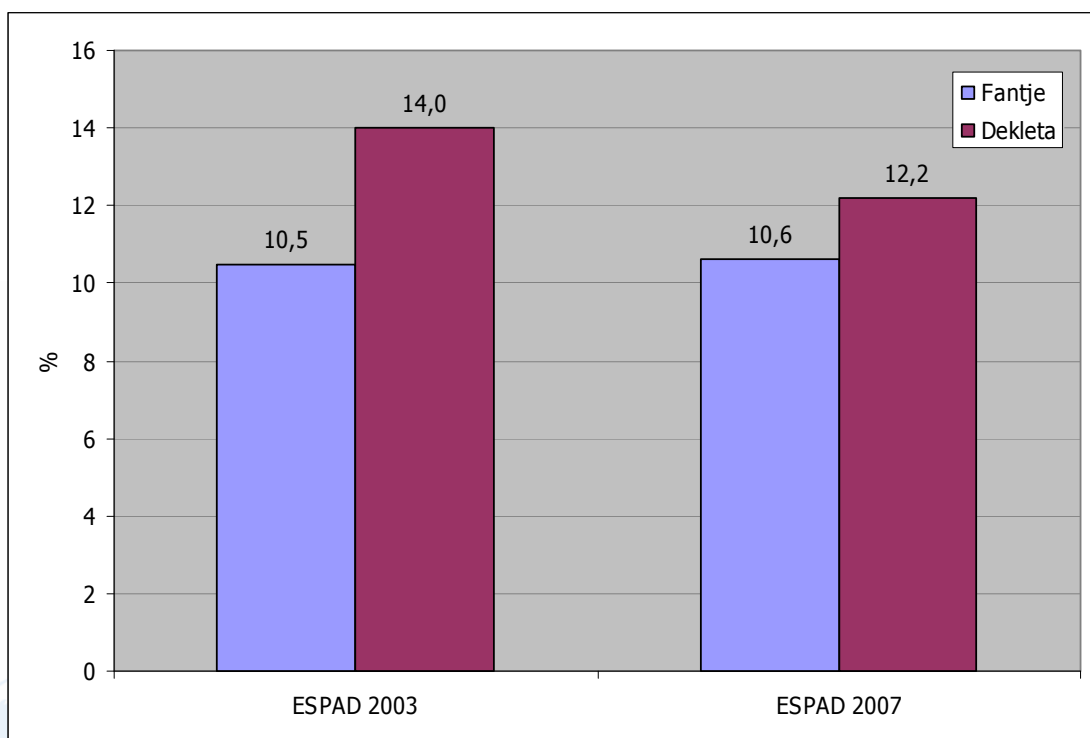
4.5.6 Družinske razmere

Dijake/dijakinje smo prosili, da primerjajo premožnost svoje družine s premožnostjo ostalih slovenskih družin. Dve tretjini anketirancev sta odgovorili, da je njihov življenjski standard približno enak kot v ostalih družinah, 22,2 % jih je menilo, da živijo boljše, 11,4 % pa, da živijo slabše kot v ostalih družinah v Sloveniji. Razlike med spoloma v oceni premožnosti družine so bile statistično značilne ($p < 0,0005$). Fantje so v večjem deležu v primerjavi z dekleti menili, da je življenjski standard njihove družine boljši od ostalih, dekleta pa so v večjem deležu ocenila, da je njihov življenjski standard približno enak kot v drugih družinah.

Tabela 63. Ocena premožnosti družine, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kako premožna je tvoja družina v primerjavi z ostalimi slovenskimi družinami?			
	M	Ž	VSI
Mnogo bolj kot ostale	4,6	1,4	3,1
Precej bolj kot ostale	4,0	2,9	3,4
Bolj kot ostale	19,0	12,0	15,6
Približno enako kot ostale	61,7	71,5	66,4
Manj kot ostale	9,5	8,9	9,2
Precej manj kot ostale	0,4	1,9	1,1
Mnogo manj kot ostale	0,7	1,4	1,0
Skupaj	100	100	100

Slika 58. Anketiranci, ki menijo, da živijo slabše kot v ostalih družinah (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.5.7 Seznanjenost staršev, kje dijaki preživljajo sobotne večere

Na vprašanje, ali njihovi starši vedo, kje preživljajo sobotne večere, je 59,2 % dijakov/dijakinj odgovorilo, da njihovi starši vedno vedo, kje so ob sobotah zvečer, 27,1 % jih je odgovorilo, da skoraj vedno vedo, ena desetina, da vedo včasih, 3,6 % pa, da ponavadi ne vedo, kje preživljajo sobotne večere. Med spoloma glede seznanjenosti staršev, kje dijaki preživljajo sobotne večere, je bila statistično značilna razlika ($p = 0,012$). Pri večjem deležu deklet v primerjavi s fanti, starši vedno vedo, kje preživljajo sobotne večere, pri manjšem deležu pa ponavadi ne vedo, kje preživljajo sobotne večere.

Tabela 64 a. *Seznanjenost staršev, kje dijaki preživljajo sobotne večere, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007*

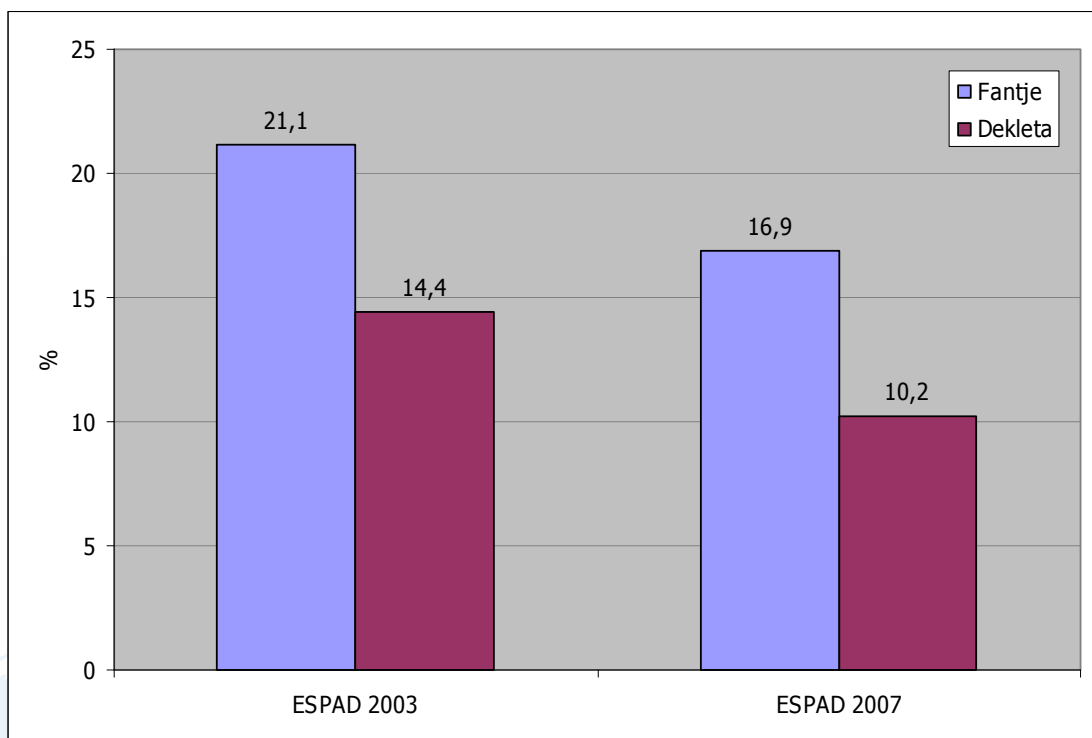
Ali tvoji starši vedo, kje preživljaš sobotne večere?			
	M	Ž	VSI
Vedno vedo	54,8	64,0	59,2
Precej pogosto vedo	28,3	25,7	27,1
Včasih vedo	12,6	7,4	10,1
Ponavadi ne vedo	4,3	2,9	3,6
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 ugotavljamo ugodne statistično značilne razlike ($p = 0,022$) v seznanjenosti staršev, kje dijaki preživljajo sobotne večere. V letu 2007 so anketiranci v večjem deležu odgovorili, da so njihovi starši precej pogosto seznanjeni, kje preživljajo sobotne večere. Delež anketirancev, katerih starši le včasih vedo ali ponavadi ne vedo, kje preživljajo sobotne večere, se je v letu 2007 zmanjšal.

Tabela 64 b. *Seznanjenost staršev, kje dijaki preživljajo sobotne večere, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007*

Ali tvoji starši vedo, kje preživljaš sobotne večere?		
	2003	2007
Vedno vedo	59,37	59,18
Precej pogosto vedo	22,82	27,10
Včasih vedo	12,15	10,09
Ponavadi ne vedo	5,66	3,63
Skupaj	100	100

Slika 59. Anketiranci, za katere njihovi starši včasih ali ponavadi ne vedo, kje preživljajo sobotne večere (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Pri primerjavi rezultatov glede seznanjenosti staršev, kje dijaki preživljajo sobotne večere, ugotavljamo statistično značilne razlike med vsemi anketiranci in skupino anketirancev, ki so v zadnjem mesecu najmanj 3-krat kadili marihuano ($p < 0,0005$). V slednji je bil večji delež dijakov, ki so izjavili, da njihovi starši včasih ali ponavadi ne vedo, kje preživljajo sobotne večere.

Tabela 64 c. Seznanjenost staršev s preživljanjem sobotnih večerov v skupini anketirancev, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano 3-krat in več ter pri vseh dijakih, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Ali tvoji starši vedo, kje preživljaš sobotne večere?		
	Tisti, ki so kadili marihuano 3-krat in več	Vsi dijaki
Vedno ali precej pogosto vedo	55,56	86,28
Včasih ali ponavadi ne vedo	44,44	13,72
Skupaj	100	100

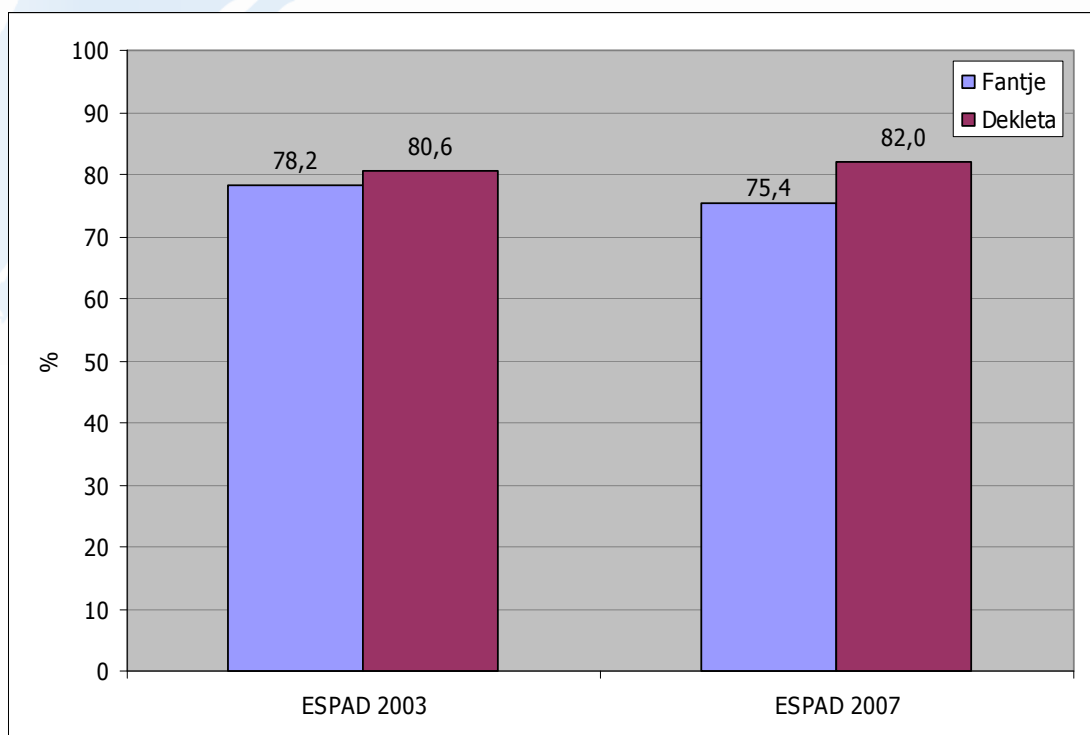
4.5.8 Toplina in skrb staršev

Dobre tri četrtine v raziskavo vključenih dijakov je izjavilo, da so skoraj vedno oziroma pogosto deležni topline in skrbi s strani svoje matere in/ali očeta. Razlike med spoloma so bile statistično značilne ($p < 0,0005$), dekleta so pogosteje odgovorila, da so skoraj vedno deležna topline in skrbi staršev. Skrb zbujujoč je podatek o 8,3 % anketiranih dijakov, ki so izjavili, da so redko ali skoraj nikoli deležni topline in skrbi staršev.

Tabela 65. Pogostnost deležnosti topline in skrbi mame in/ali očeta, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kako pogosto si zlahka deležen-na topline in skrbi svoje matere in/ali očeta?			
	M	Ž	VSI
Skoraj vedno	45,0	62,1	53,1
Pogosto	30,5	19,9	25,4
Včasih	15,8	10,3	13,2
Redko	5,0	4,1	4,6
Skoraj nikoli	3,7	3,6	3,7
Skupaj	100	100	100

Slika 60. Anketiranci, ki so skoraj vedno ali pogosto deležni topline in skrbi svojih staršev (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

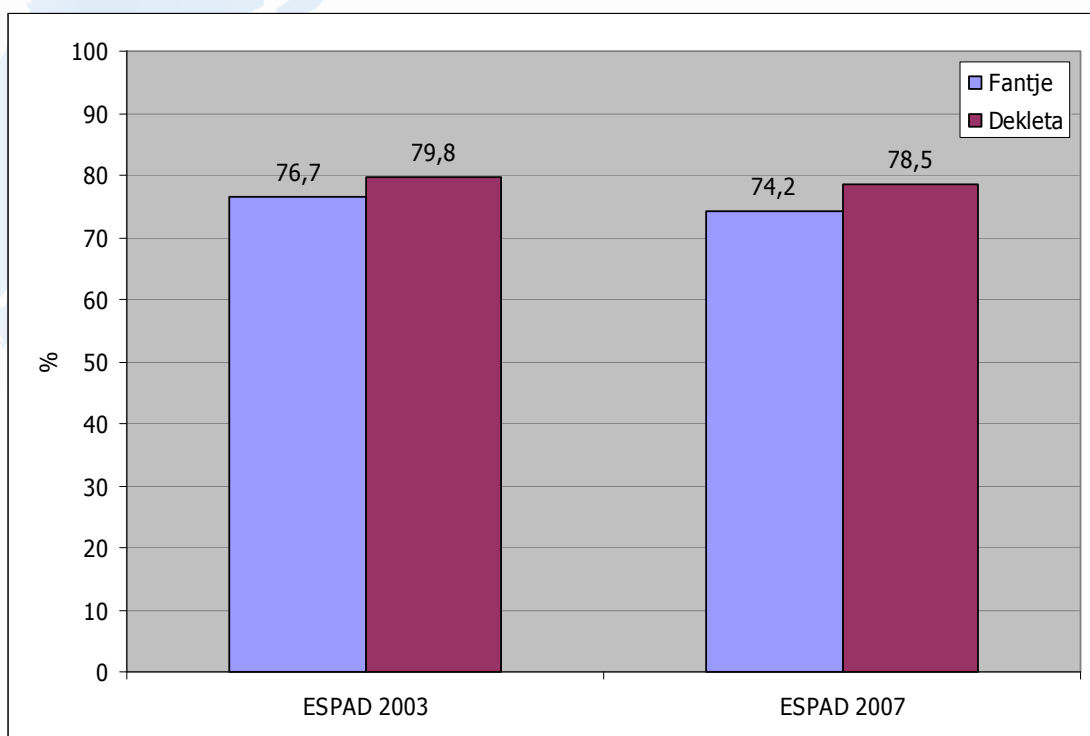
4.5.9 Čustvena opora staršev

Med anketiranimi je 76,3 % dijakov/dijakinj odgovorilo, da so skoraj vedno oziroma pogosto deležni čustvene opore s strani svoje matere in/ali očeta. Razlike med spoloma so bile statistično značilne ($p < 0,0005$), dekleta so pogosteje odgovorila, da so skoraj vedno deležne čustvene opore s strani staršev. Pri tem 10 % anketiranih dijakov redko ali skoraj nikoli ne čuti čustvene opore s strani svojih staršev.

Tabela 66. Pogostnost deležnosti čustvene opore mame in/ali očeta, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kako pogosto si zlahka deležen-na čustvene opore s strani svoje matere in/ali očeta?			
	M	Ž	VSI
Skoraj vedno	44,2	59,2	51,4
Pogosto	30,0	19,3	24,9
Včasih	14,7	12,6	13,7
Redko	6,0	4,8	5,4
Skoraj nikoli	5,1	4,1	4,6
Skupaj	100	100	100

Slika 61. Anketiranci, ki so skoraj vedno ali pogosto deležni čustvene opore svojih staršev (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

4.5.10 Poskus samomora

Med anketiranimi nam je 8 % dijakov/dijakinj zaupalo, da so poskusili storiti samomor enkrat ali pogosteje v svojem življenju. Razlike med spoloma glede poskusa samomora so bile statistično značilne ($p = 0,015$), in sicer dekleta so v večjem deležu v primerjavi s fanti že poskusila storiti samomor.

Tabela 67 a. Pogostnost poskusa samomora, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Ali si že kdaj poskusil-a storiti samomor?			
	M	Ž	VSI
Sploh ne	95,2	88,6	92,0
Enkrat	2,4	7,1	4,7
Dvakrat	0,4	1,2	0,8
3- do 4-krat	0,9	1,4	1,1
5-krat ali bolj pogosto	1,1	1,7	1,4
Skupaj	100	100	100

Pri primerjavi podatkov ESPAD 2003 in ESPAD 2007 smo ugotovili ugodne statistično pomembne razlike ($p < 0,0005$). V letu 2007 je delež anketirancev, ki so poskusili storiti samomor, upadel.

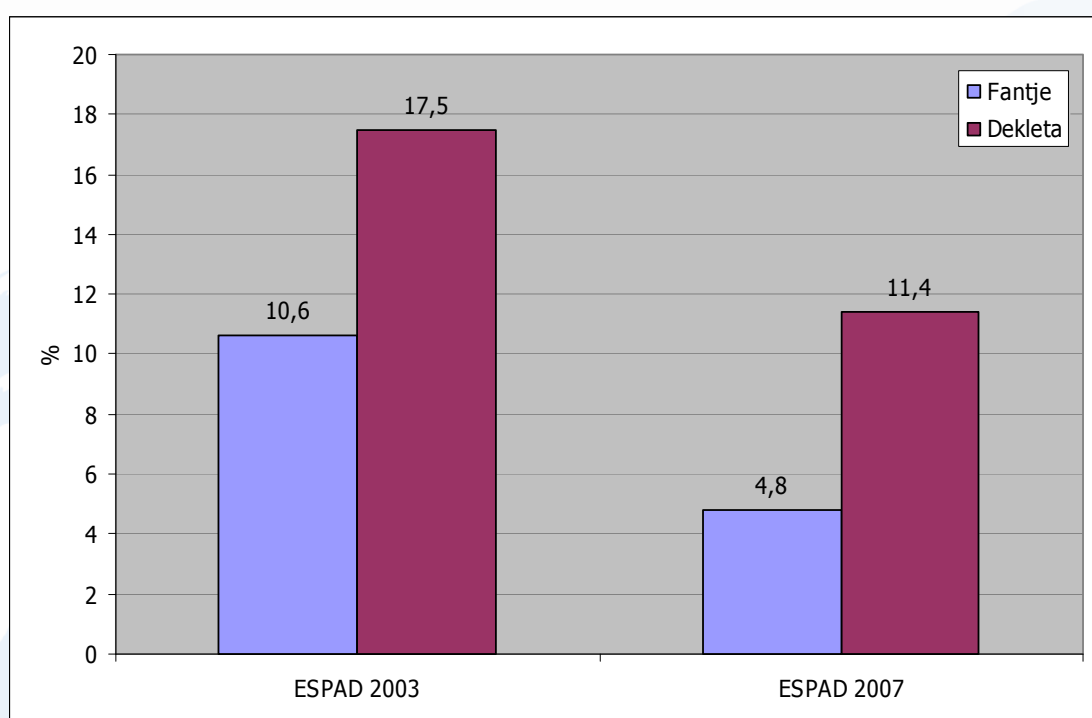
Tabela 67 b. Pogostnost poskusa samomora, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2003 in 2007

Ali si že kdaj poskusil-a storiti samomor?		
	2003	2007
Sploh ne	85,96	92,02
Enkrat	6,83	4,68
Dvakrat	3,32	0,80
3- do 4-krat	1,33	1,14
5-krat ali bolj pogosto	2,56	1,37
Skupaj	100	100

Tabela 67 c. Pogostnost poskusa samomora (po kategorijah »da« in »ne«), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

Ali si že kdaj poskusil-a storiti samomor?						
	2003			2007		
	M	Ž	VSI	M	Ž	VSI
Da	10,6	17,5	14,0	4,8	11,4	8,0
Ne	89,4	82,5	86,0	95,2	88,6	92,0
Skupaj	100	100	100	100	100	100

Slika 62. Anketiranci, ki so poskusili storiti samomor, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper (v odstotkih), ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

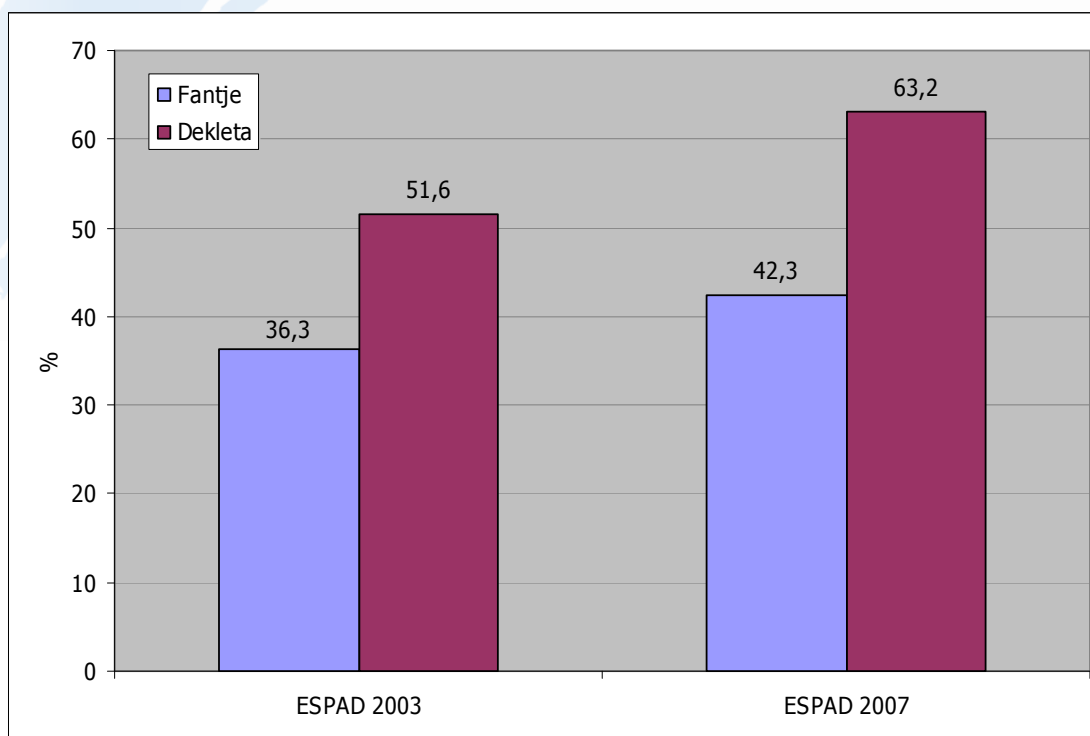
4.6 OSNOVNE SPREMENLJIVKE IN UPORABA DROG

V skupini anketirancev, ki so v zadnjem mesecu najmanj 3-krat kadili marihuano, smo ugotovili pogostejšo odsotnost od pouka zaradi 'špricanja'. Večdnevna odsotnost od pouka zaradi 'špricanja' je bila pogostejša pri dekletih kot pri fantih, vendar razlika med spoloma ni bila statistično značilna ($p = 0,259$).

Tabela 68. Pogostnost odsotnosti od pouka zaradi 'špricanja' v skupini anketirancev, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano 3-krat in več, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kolikokrat v zadnjih 30 dneh si manjkal pri pouku zaradi 'špricanja' / kadili marihuano 3-krat in več			
	M	Ž	VSI
Nikoli	26,9	21,1	24,4
1 dan	30,8	15,8	24,4
2 dneva	7,7	10,5	8,9
3 - 4 dni	11,5	15,8	13,3
5 - 6 dni	0,0	5,3	2,2
7 dni ali več	23,1	31,6	26,7
Skupaj	100	100	100

Slika 63. Delež anketirancev, ki so manjkali pri pouku 2 dni ali več zaradi 'špricanja' v zadnjih 30 dneh v skupini anketirancev, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano 3-krat in več (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

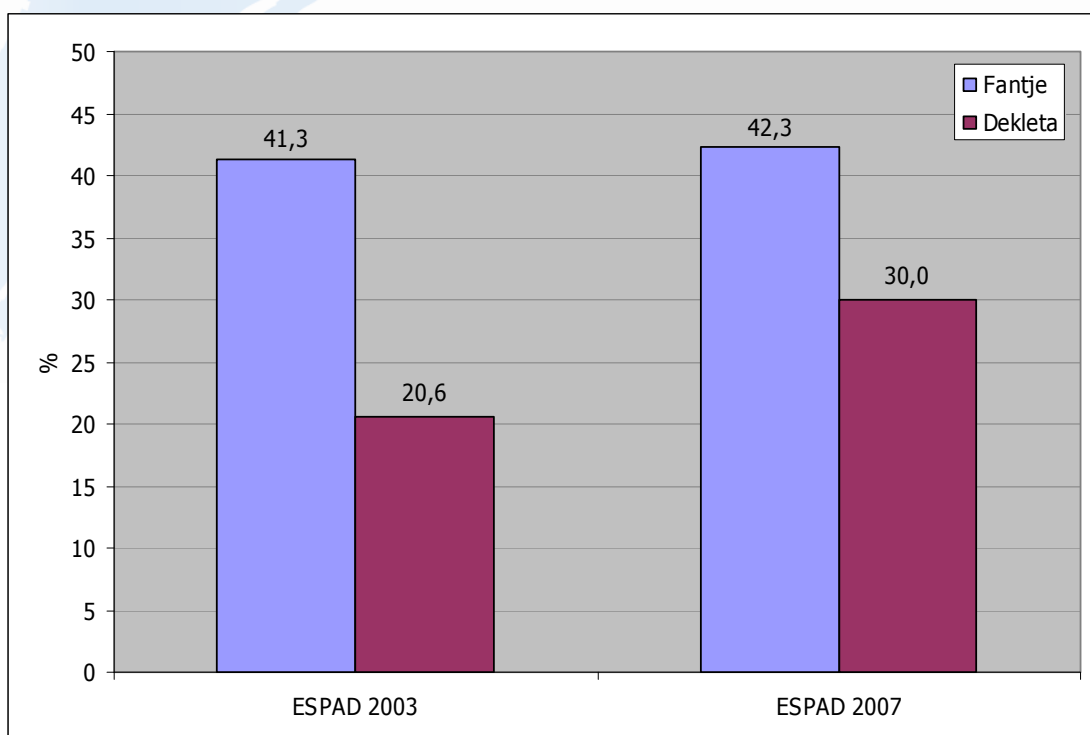

V skupini anketirancev, ki so v zadnjem mesecu pred anketo najmanj 3-krat kadili marihuano, smo ugotavljali šolski uspeh v zadnjem semestru. Podpovprečen učni uspeh (zadosten in slabši) je bil ugotovljen pri 36,9 % anketirancev, v večjem deležu pri fantih kot pri dekletih, vendar razlika ni bila statistično značilna ($p = 0,787$).

Tabela 69. Povprečni šolski uspeh v zadnjem semestru v skupini anketirancev, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano 3-krat in več, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Kakšen je bil tvoj povprečni šolski uspeh ob koncu zadnjega semestra / kadili marihuano 3-krat in več			
	M	Ž	VSI
Odličen	3,8	0,0	2,2
Odličen / prav dober	0,0	0,0	0,0
Prav dober	19,2	20,0	19,6
Prav dober / dober	11,5	10,0	10,9
Dober	11,5	25,0	17,4
Dober / zadosten	11,5	15,0	13,0
Zadosten	23,1	20,0	21,7
Zadosten / nezadosten	19,2	10,0	15,2
Skupaj	100	100	100

Slika 64. Delež anketirancev, ki so imeli podpovprečen učni uspeh v zadnjem semestru, v skupini anketirancev, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano 3-krat in več (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

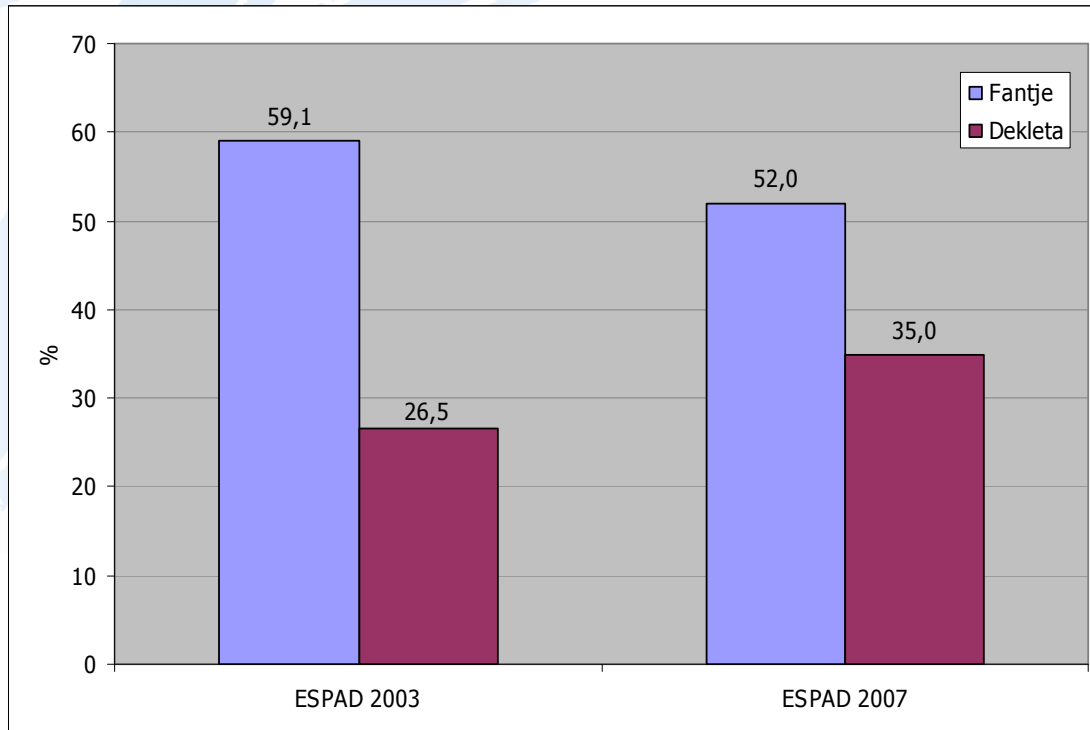

V isti skupini anketirancev, ki so v zadnjem mesecu najmanj 3-krat kadili marihuano, so anketiranci izjavili, da njihovi starši včasih ali pogosto ne vedo, kje preživljajo sobotne večere.

Tabela 70. Seznajenost staršev s preživljanjem sobotnih večerov v skupini anketirancev, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano 3-krat in več, dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ESPAD 2007

Ali tvoji starši vedo, kje preživljaš sobotne večere / kadili marihuano 3-krat in več			
	M	Ž	VSI
Vedno vedo	24,0	20,0	22,2
Precej pogosto vedo	24,0	45,0	33,3
Včasih vedo	20,0	15,0	17,8
Ponavadi ne vedo	32,0	20,0	26,7
Skupaj	100	100	100

Slika 65. Delež anketirancev, za katere njihovi starši včasih ali ponavadi ne vedo, kje preživljajo sobotne večere, v skupini anketirancev, ki so v zadnjih 30 dneh kadili marihuano 3-krat in več (v odstotkih), dijaki 1. letnikov srednjih šol regije Koper, ločeno po spolu, ESPAD 2003 in 2007

5 ZAKLJUČKI

V zaključku naj najprej poudarimo nekaj ugotovitev:

- Zmanjšala se je dostopnost do cigaret in tudi splošna uporaba cigaret med anketiranimi dijaki, ni pa se spremenil delež kadilcev.
- Zmanjšal se je delež anketirancev, ki se zavedajo tveganja za zdravje kadilcev, ki pokadijo 1 ali več škatlic cigaret dnevno.
- Zmanjšala se je dostopnost do alkoholnih pijač, povečala pa se je pogostnost in količina uživanja alkoholnih pijač ter pogostnost težav s policijo pri fantih, ki so prekomerno uživali alkoholne pijače.
- Fantje pogosteje uživajo alkoholne pijače (pivo in vino) in so tudi začeli v zgodnejši dobi z uživanjem alkoholnih pijač v primerjavi z dekleti.
- Zmanjšala se je dostopnost in uživanje marihuane ali hašiša, uživanje drugih, redkeje uporabljenih drog, se ni bistveno spremenila, razen uporabe LSD-ja in kreka, ki se je pri dekletih povečala.
- Starostna meja poskusov marihuane ali hašiša se je premaknila v zgodnejše obdobje.
- Dekleta se bolj zavedajo tveganja škode za zdravje, ki ga predstavlja kajenje vsaj 1 škatlice cigaret dnevno, uživanje večje količine (4 do 5) alkoholnih pijač dnevno, redno kajenje marihuane in 1- do 2-kratni poskus ekstazija, v primerjavi s fanti.
- Fantje so med redkeje uporabljenimi drogami največkrat uživali kombinacijo alkohola in tablet, pomirjevala, kokain in ekstazi, dekleta pa pomirjevala, alkohol s tabletami, ekstazi in LSD.
- Zmanjšal se je delež dijakov, ki so v svojem življenju že poskusili storiti samomor.
- Zmanjšal se je delež dijakov, ki so pogosto igrali na igralne avtomate za denar.
- V skupini anketirancev, ki so v mesecu pred anketiranjem 3- ali večkrat uživali marihuano ali hašiš, smo ugotovili večji delež dijakov, ki so neupravičeno izostajali od pouka in imeli podpovprečen učni uspeh ter slabšo seznanjenost staršev glede njihovega preživljanja sobotnih večerov.

- Zmanjšal se je delež anketiranih dijakov, ki so izjavili, da njihovi starši ne vedo, kje preživljajo sobotne večere.

Predlagani ukrepi na nacionalni in lokalni ravni:

- Zloraba alkohola se pojavlja kot najbolj razširjen problem uživanja drog med srednješolci, kar se odraža tudi v splošnem problemu družbe. Nacionalni ukrepi bi morali slediti dokumentu »**Resolucija o nacionalnem programu na področju drog 2004 - 2009**« s pripravo nacionalnega akcijskega načrta za doseganje ciljev zmanjševanja povpraševanja, ponudbe in škode zaradi uživanja alkohola ter ostalih drog.
- Priprava lokalnega akcijskega načrta z istimi cilji.
- Evalvacija potekajočih programov.
- Na podlagi evalvacije potekajočih programov, pridobljenih podatkov na podlagi raziskav in v sodelovanju s ciljnimi skupinami priprava učinkovitih programov (potreba po programih že pri osnovnošolcih pred 11. letom starosti, naravnost programov na spremembo stališč predvsem pri fantih in drugo).

6 LITERATURA in VIRI

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. Poglavje 2: Šole, mladi in droge. V: Letno poročilo 2005: stanje v zvezi s problemom drog v Evropi. Dostopno na: <http://ar2005.emcdda.europa.eu/sl/page015-sl.html>

Stergar E, Pucelj V, Scagnetti N. ESPAD Evropska raziskava o alkoholu in preostalih drogah med šolsko mladino, Slovenija 2003. Ljubljana: Ministrstvo za zdravje RS, Urad za droge, 2005: 5-123.

ESPAD organisation. The ESPAD Project methodology. Dostopno na: <http://www.espad.org/methodology>

Sučić Vuković M, Ražman N, Benčič T, Krota R, Stergar E. Raziskava o razširjenosti uporabe tobaka, alkohola in preostalih drog med šolsko mladino Mestne občine Koper. Koper: Zavod za zdravstveno varstvo Koper, 2003: 1-39. Dostopno na: <http://www.zzv-kp.si>

Sučić Vuković M, Majcan Kopilović I, Kragelj Zaletel L, Stergar E. Družinski odnosi, stališča do družbenih norm in izraba prostega časa srednješolcev zdravstvene regije Koper. Koper: Zavod za zdravstveno varstvo Koper, 2005: 3-88. Dostopno na: <http://www.zzv-kp.si>